

Prawo kanoniczne, jednolite studia magisterskie, profil ogólnoakademicki

1. Dziedziny i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Udział %
Dziedzina nauk społecznych	prawo kanoniczne	86
	nauki prawne	14

2.1 Opis efektów uczenia się, uwzględniający uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust.3 ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Absolwent kierunku Prawo kanoniczne jest wysoko wykwalifikowanym specjalistą o pogłębionej wiedzy prawniczej i prawno-kanonicznej, ukształtowanym w duchu poszukiwania prawdy, poszanowania naturalnej i chrześcijańskiej godności człowieka oraz integracji wartości naukowych i etycznych. Dysponuje on wszechstronną wiedzą obejmującą terminologię, charakter i system prawa kanonicznego oraz jego powiązania z innymi naukami, zna aksjologiczne, etyczne i teologiczne podstawy prawa i prawa kanonicznego, jego znaczenie dla jednostki, społeczeństwa, państwa i Kościoła, a także historię prawa, obowiązujące ustawodawstwo Kościoła katolickiego, w tym katolickich Kościołów wschodnich, oraz wybrane instytucje prawa polskiego. Posiada wiedzę dotyczącą zasad stanowienia, wykładni i stosowania prawa kanonicznego oraz metod badawczych, analizy i argumentacji prawniczej, a także orientuje się w aktualnych tendencjach rozwojowych prawa kanonicznego i wyzwaniach współczesnej cywilizacji. Absolwent potrafi analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska prawne oraz prawno kanoniczne, stosować przepisy prawa w praktyce, formułować opinie i wnioski, proponować rozwiązania problemów oraz dobierać właściwe procedury prawne, sporządzać opracowania naukowe i pisma prawnicze, a także prowadzić wystąpienia i debaty, posługując się odpowiednią argumentacją. Wykorzystuje język łaciński w pracy ze źródłami prawa kanonicznego oraz posługuje się nowożytnym językiem obcym na poziomie co najmniej B2+. Jest przygotowany do pracy indywidualnej i zespołowej, w tym do pełnienia ról kierowniczych, oraz do podejmowania kształcenia ustawicznego. Charakteryzuje się wysokim poziomem kompetencji społecznych, w szczególności odpowiedzialnością, rzetelnością i przestrzeganiem zasad etyki zawodowej, gotowością do krytycznej oceny wiedzy, działania na rzecz dobra wspólnego, podejmowania inicjatyw oraz rozwiązywania problemów społecznych i prawnych, w tym udzielania porad prawnych. Jest przygotowany do pełnienia funkcji społecznych, publicznych i kościelnych oraz do pracy w instytucjach kościelnych, administracji publicznej, organizacjach społecznych, środowisku

naukowym i edukacyjnym, a także do współtworzenia i rozwijania kultury prawnej oraz elit intelektualnych społeczeństwa i Kościoła.

Symbol efektu na kierunku	Efekt uczenia się dla absolwenta	Odniesienie do efektów uczenia się na poziomie 7 PRK
Wiedza: absolwent zna i rozumie ...		
PK_W01	w pogłębionym stopniu terminologię i charakter prawa kanonicznego oraz relacje do innych nauk	P7S_WG
PK_W02	w pogłębionym stopniu terminologię i charakter nauk prawnych oraz relacje do innych nauk	P7S_WG
PK_W03	aksjologiczną, a szczególnie etyczną istotę prawa kanonicznego a także znaczenie prawa dla poszczególnych osób, społeczeństwa, państwa, Kościoła	P7S_WK
PK_W04	aksjologiczną i teologiczną naturę prawa a także znaczenie prawa dla poszczególnych osób, społeczeństwa, państwa, Kościoła	P7S_WK
PK_W05	w pogłębionym stopniu w zakresie aksjologii sposoby i zasady stanowienia prawa kanonicznego, struktury normy prawnej, rodzajów wykładni prawnych i sposobów interpretacji przepisów prawnych w szerszym kontekście prawnym	P7S_WG
PK_W06	w pogłębionym stopniu w zakresie aksjologii sposoby i zasady stanowienia prawa, struktury normy prawnej, rodzajów wykładni prawnych i sposobów interpretacji przepisów prawnych w szerszym kontekście prawnym	P7S_WG
PK_W07	w pogłębionym stopniu historię prawa i prawa kanonicznego	P7S_WG
PK_W08	w pogłębionym stopniu obowiązujące prawo Kościoła Rzymskokatolickiego	P7S_WG
PK_W09	w pogłębionym stopniu podstawowe instytucje prawa Katolickich Kościołów Wschodnich	P7S_WG
PK_W10	w pogłębionym stopniu kościelne prawo publiczne i konkordatowe oraz prawo wyznaniowe	P7S_WG
PK_W11	w pogłębionym stopniu wybrane instytucje prawa obowiązującego w Polsce	P7S_WG
PK_W12	w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu obowiązującego prawa kanonicznego, wybrane gałęzie prawa obowiązującego w Polsce	P7S_WG
PK_W13	w pogłębionym stopniu metody pozyskiwania niezbędnych danych dla pogłębionej analizy zjawisk prawnych, a w szczególności zjawisk prawno-kanonicznych	P7S_WG
PK_W14	w pogłębionym stopniu metody prawnicze (analiza, interpretacja, argumentacja)	P7S_WG
PK_W15	w pogłębionym stopniu sposoby rozwiązywania praktycznych kwestii prawnych na podstawie obowiązujących norm prawnych	P7S_WG
PK_W16	zasady i normy etyczne obowiązujące zarówno w nauce, jak i w wykonywaniu zawodów prawniczych	P7S_WK
PK_W17	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WK
PK_W18	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	P7S_WK
PK_W19	w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe dyscypliny prawo kanoniczne oraz ich powiązania z naukami prawnymi, w tym kierunki zmian w prawodawstwie kościelnym, jego interpretacji i stosowaniu, a także wpływ procesów społecznych, kulturowych i międzykulturowych na kształtowanie się oraz aktualizację norm kanonicznych.	P7S_WG

**Umiejętności:
absolwent potrafi**

wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy z wykorzystaniem nowej i pogłębionej wiedzy ze swojej dziedziny, także z innych dziedzin; samodzielnie planować własny rozwój osobisty i zawodowy i inspirować innych w tym zakresie, a także komunikować się i uzasadniać własne stanowisko, stosując różnorodne argumenty odpowiednio dobrane do odbiorców, a w szczególności:

PK_U01	prawidłowo interpretować i wyjaśniać procesy i zjawiska prawne i prawno-kanoniczne oraz wzajemne relacje z innymi zjawiskami społecznymi	P7S_UW
PK_U02	wykorzystywać swoją wiedzę prawniczą do opisu i właściwego analizowania procesów i zjawisk prawnych i prawno-kanonicznych, formułować własne opinie na ten temat, stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować	P7S_UW
PK_U03	prognozować procesy i zjawiska prawne z wykorzystaniem metod i narzędzi w zakresie prawa i prawa kanonicznego	P7S_UW
PK_U04	posługiwać się przepisami prawa kanonicznego w celu rozwiązywania konkretnych problemów	P7S_UW
PK_U05	posługiwać się normami z wybranych zagadnień w zakresie prawa kanonicznego i wybranych gałęzi obowiązującego prawa w Polsce	P7S_UW
PK_U06	wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozstrzygania problemów pojawiających się w codziennym życiu i w wykonywaniu zawodu prawnika oraz ocenić skuteczność i przydatność stosowanej wiedzy	P7S_UW
PK_U07	samodzielnie proponować rozwiązania konkretnych problemów i wskazać w tym zakresie właściwe procedury prowadzące do podjęcia odpowiednich rozstrzygnięć	P7S_UW
PK_U08	analizować zjawiska prawne i prawno-kanoniczne oraz dokonywać ich pogłębionej, teoretycznie uzasadnionej oceny, z wykorzystaniem właściwych metod badawczych charakterystycznych dla prawa kanonicznego i nauk prawnych	P7S_UW
PK_U09	przygotowywać różnego rodzaju prace pisemne w języku polskim w zakresie problematyki dotyczącej wybranego zagadnienia naukowego	P7S_UK
PK_U10	przygotowywać wystąpienia ustne, przedkładać i uzasadniać swego stanowiska oraz prowadzić debaty w zakresie problematyki dotyczącej wybranego zagadnienia naukowego	P7S_UK
PK_U11	korzystać z języka łacińskiego w stopniu wymaganym do rozumienia źródeł prawa kanonicznego i do interpretowania przepisów prawa kanonicznego	P7S_UK
PK_U12	posługiwać się nowożytnym językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	P7S_UK
PK_U13	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	P7S_UU
PK_U14	kreatywnie współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role w tym wiodącą	P7S_UO

**Kompetencje społeczne:
absolwent jest gotów do**

tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią, w szczególności:

PK_K01	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	P7S_KK
PK_K02	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz do korzystania, w razie potrzeby, z opinii ekspertów	P7S_KK
PK_K03	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, określania priorytetów służących realizacji ustalonych przez siebie lub innych zadań	P7S_KO
PK_K04	wypełniania zobowiązań społecznych i działania na rzecz interesu publicznego	P7S_KO
PK_K05	przedstawiania sposobów prawnego rozwiązywania pojawiających się kwestii spornych oraz udzielania porady prawnej	P7S_KO
PK_K06	przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P7S_KR
PK_K07	dostrzegania i formułowania nowych problemów prawnych i prawnokanonicznych oraz przedstawiania propozycji ich rozwiązania	P7S_KO
PK_K08	merytorycznego wypowiedzania się w różnych sprawach społecznych	P7S_KO
PK_K09	rozwijania dorobku zawodu prawnika	P7S_KR

2.2 Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia

Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie obszarów (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) i odbywa się w sposób ciągły oraz etapowy w trakcie całego cyklu kształcenia. Dobór metod weryfikacji jest dostosowany do specyfiki zajęć oraz charakterystyki realizowanego materiału, a szczegółowe zasady i formy zaliczeń dla każdego modułu/przedmiotu określone są w indywidualnych kartach przedmiotów (syllabusach). Końcowa weryfikacja realizacji efektów uczenia się odbywa się poprzez złożenie pracy dyplomowej i zdanie egzaminu dyplomowego..

Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się należą:

1) w zakresie wiedzy:

- **Egzaminy i zaliczenia:** pisemne (testowe, opisowe, pytania otwarte i zamknięte), ustne oraz kolokwia;
- **Testy jednokrotnego i wielokrotnego wyboru** oraz quizy online realizowane z wykorzystaniem platform e-learningowych;
- **Prace pisemne:** eseje, referaty, opracowania problemowe, recenzje publikacji naukowych oraz analizy tekstów źródłowych;
- **Analiza aktów prawnych**, tekstów normatywnych, dokumentów źródłowych oraz literatury przedmiotu;
- **Analiza orzecznictwa** oraz stanowisk doktryny w odniesieniu do omawianych zagadnień;
- **Prezentacje multimedialne:** przygotowywane i prowadzone indywidualnie lub grupowo;
- **Dyskusje problemowe i naukowe**, w tym debaty akademickie pozwalające na weryfikację stopnia rozumienia zagadnień;
- **Egzamin dyplomowy:** weryfikuje kompleksową wiedzę z zakresu kierunku studiów oraz biegłość w posługiwaniu się właściwą terminologią.

2) w zakresie umiejętności:

- **Działania praktyczne:** uczestnictwo w warsztatach oraz zajęciach projektowych;
- **Projekty i zadania:** przygotowanie indywidualnych lub zespołowych projektów oraz rozwiązywanie zadań problemowych, wykonywanie ćwiczeń praktycznych, symulacje;
- **Dokumentacja:** sporządzanie pism, projektów aktów prawnych oraz innych dokumentów;
- **Wystąpienia:** prezentacje multimedialne, które pozwalają ocenić sprawność przekazu i argumentacji;
- **Konsultacje indywidualne oraz monitoring** postępów pracy dyplomowej;
- **Egzamin dyplomowy:** sprawdza umiejętność udzielania logicznych odpowiedzi i argumentowania w oparciu o wiarygodne źródła.

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- **Aktywność i zaangażowanie:** ocena postawy studenta podczas zajęć grupowych, udział w dyskusjach oraz bieżąca aktywność na zajęciach;
- **Etyka i odpowiedzialność:** ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia lub promotora w zakresie przestrzegania zasad etyki oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- **Organizacja pracy:** weryfikacja terminowości wykonywania zleconych zadań;
- **Praca zespołowa:** realizacja zadań, projektów i referatów w formach grupowych, co pozwala ocenić zdolność do współdziałania;
- **Samoocena oraz refleksja** nad własnym procesem uczenia się (np. w formie portfolio);
- **Egzamin dyplomowy:** jako ostateczne potwierdzenie ukształtowanych postaw i profesjonalizmu.

Metody i formy weryfikacji efektów uczenia się mogą zostać zmienione dla studentów ze szczególnymi potrzebami na warunkach i zasadach określonych w Regulaminie Studiów.

Proces oceniania jest transparentny, a kryteria oceny dla każdej metody weryfikacji są podawane do wiadomości studentów przed rozpoczęciem zajęć. Ocena końcowa z przedmiotu może stanowić wypadkową ocen cząstkowych uzyskanych za poszczególne zadania, aktywność oraz wyniki egzaminów lub zaliczeń końcowych, zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie. Przy egzaminach i zaliczeniach na ocenę stosuje się skalę ocen określoną w Regulaminie Studiów.

3.1 Program studiów stacjonarnych

Ogólne informacje o programie	
Klasyfikacja ISCED	0421
Liczba semestrów	10
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Język wykładowy	polski
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister
Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów	3750 (+ 90 godz. praktyk)
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	300
Liczba punktów ECTS w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	154
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru	110
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauki języków obcych	12
Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową	284
Liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać realizując zajęcia z zakresu nauk humanistycznych	5
Liczba punktów ECTS, którą student może uzyskać w ramach praktyk studenckich	4
Wymogi związane z ukończeniem studiów	praca dyplomowa oraz egzamin dyplomowy
Opis realizacji programu	
<p>W toku studiów studenci realizują:</p> <ol style="list-style-type: none"> przedmioty obowiązkowe – 203 ECTS, w tym: <ul style="list-style-type: none"> seminarium magisterskie – 28 ECTS zajęcia w języku obcym – 12 ECTS, w tym: <ul style="list-style-type: none"> lektorat 10 ECTS translatorium 2 ECTS zajęcia z zakresu nauk humanistycznych - 5 ECTS zajęcia do wyboru - 93 ECTS: <ul style="list-style-type: none"> 1 z 3 aktywności (konferencja, udział w konkursie lub grant) – 3 ECTS; 1 z 2 modułów (kanoniczno-cywilna, administracyjno-sądowa) - 90 ECTS. praktyki zawodowe – 4 ECTS <p>Studenci będący cudzoziemcami uzyskują dodatkowe 6 punktów ECTS, uczęszczając na przedmiot Język polski akademicki dla cudzoziemców.</p> <p>Organizatorem praktyk jest UKSW. Informacje dotyczące zasad i form odbywania praktyk regulują: Regulamin Praktyk Studenckich UKSW oraz program praktyk, stanowiący załącznik do programu studiów.</p>	

3.2 Zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia oraz sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia STUDIÓW STACJONARNYCH

Nr semestru	nazwa przedmiotu/moduł kształcenia	Symbole efektów uczenia się (należy podać wszystkie EUs, jakie student uzyska po zaliczeniu przedmiotu)	Forma zajęć (wykład, ćwiczenia, konwersatorium)	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (zaliczenie na ocenę, bez oceny, egzamin)	Liczba godzin	Liczba ECTS
Przedmioty obligatoryjne					2700	207
1	Antropologia filozoficzna i metafizyka	PK_W03, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Etyka	PK_W03, PK_W04, PK_W16, PK_W18	wykład	zaliczenie na ocenę	30	3
1	Wprowadzenie do Pisma Świętego	PK_W01, PK_W03, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Teologia moralna (fundamentalna i szczegółowa)	PK_W01, PK_W03, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Wstęp do prawoznawstwa	PK_W02, PK_W04, PK_W14, K_W16, PK_U01, PK_U13	wykład	egzamin	45	2
1	Wstęp do prawoznawstwa	PK_W02, PK_W05, PK_W14, PK_W16, PK_U01, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Informatyka dla prawników i kanonistów	PK_W13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Metodologia prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W13, PK_W14, PK_W19, PK_U08, PK_U09	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Powszechna historia prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11, PK_U13	wykład	egzamin	45	2
1	Powszechna historia prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Prawo rzymskie	PK_W02, PK_W07, PK_U13	wykład	egzamin	30	2
1	Prawo rzymskie	PK_W02, PK_W07, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
1	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Lektorat języka obcego nowożytnego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
2	Traktat o Trójcy Świętej i o Łasce	PK_W01, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2

2	Eklezjologia	PK_W01, PK_W04, PK_K04	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
2	Sakramentologia ogólna i szczegółowa	PK_W01, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
2	Logika prawnicza	PK_W05, PK_W14 PK_U01	wykład	egzamin	30	2
2	Logika prawnicza	PK_W05, PK_W14 PK_U01	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	2
2	Prawo rzymskie	PK_W02, PK_W07, PK_U13	wykład	egzamin	30	3
2	Prawo rzymskie	PK_W02, PK_W07, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	2
2	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
2	Lektorat języka obcego nowożytnego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
1/2	Kultura i techniki studiowania	PK_U13	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	15	1
łącznie na 1 roku					690	48
3	Filozofia prawa	PK_W01, PK_W03, PK_W16, PK_K09	wykład	egzamin	30	3
3	Filozofia prawa	PK_W01, PK_W03, PK_W16, PK_K09	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
3	Normy ogólne prawa kanonicznego I	PK_W05, PK_W06, PK_W08, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
3	Normy ogólne prawa kanonicznego I	PK_W05, PK_W08, PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
3	Nauczycielskie zadanie Kościoła	PK_W08, PK_U06 PK_K05, PK_K01	wykład	egzamin	30	2
3	Nauczycielskie zadanie Kościoła	PK_W08, PK_U06 PK_K05, PK_K01	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
3	Obowiązki i uprawnienia wiernych	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K04	wykład	egzamin	30	2
3	Obowiązki i uprawnienia wiernych	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K04	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
3	Prawo wyznaniowe	PK_W09, PK_W10, PK_U03 PK_U08, PK_K05	wykład	egzamin	45	3
3	Prawo wyznaniowe	PK_W09, PK_W10, PK_U03 PK_U08, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	45	2
3	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
3	Lektorat języka obcego nowożytnego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
3	Wychowanie fizyczne	PK_U14, PK_K03 PK_K04	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	0
4	Teologia fundamentalna i Chrystologia	PK_W01, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
4	Teoria prawa kościelnego	PK_W01, PK_W05 PK_W08	wykład	egzamin	30	2

4	Teoria prawa kościelnego	PK_W01, PK_W05 PK_W08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	1
4	Historia źródeł i literatury prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11 PK_U13	wykład	egzamin	45	4
4	Historia źródeł i literatury prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11 PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
4	Metodyka prawa kanonicznego	PK_W13, PK_W14, PK_U09	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
4	Normy ogólne prawa kanonicznego II	PK_W05, PK_W06, PK_W08 PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
4	Normy ogólne prawa kanonicznego II	PK_W05, PK_W08 PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
4	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	egzamin	30	4
4	Lektorat języka obcego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę/egzamin na poziomie B2	30	4
4	Wychowanie fizyczne	-	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	0
3/4	Ochrona własności intelektualnej	PK_W12, PK_W16, PK_K06	wykład	zaliczenie na ocenę	15	1
łącznie na 2 roku					780	52
5	Teologia prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W03 PK_W05	wykład	egzamin	30	2
5	Teologia prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W03 PK_W05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	1
5	Ustrój Kościoła powszechnego	PK_W08, PK_U02 PK_U04, PK_K05, PK_K08	wykład	egzamin	45	3
5	Ustrój Kościoła powszechnego	PK_W08, PK_U02 PK_U04, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
5	Sakramenty: Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	30	2
5	Sakramenty: Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
5	Kościelne prawo publiczne i konkordatowe	PK_W10, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
5	Kościelne prawo publiczne i konkordatowe	PK_W10, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
5	Postępowanie sądowe w ogólności	PK_W06, PK_W08, PK_U06 PK_K05, PK_K06	wykład	egzamin	30	3
5	Prawo instytucji życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego	PK_W08, PK_W15 PK_U07, PK_K05	wykład	egzamin	45	2

5	Prawo instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego	PK_W08, PK_W15 PK_U07, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
5	Kult Boży, czasy i miejsca święte	PK_W08, PK_W15 PK_U04, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
5	Dobra doczesne Kościoła	PK_W08, PK_W15 PK_U07, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
5	Dobra doczesne Kościoła	PK_W08, PK_W15 PK_U07, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
łącznie na 3 roku					435	28
7	Kanoniczne prawo małżeńskie I	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	30	3
7	Kanoniczne prawo małżeńskie I	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Kanoniczne prawo karne	PK_W06, PK_W08, PK_U02 PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	30	3
7	Kanoniczne prawo karne	PK_W08, PK_U02 PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Kanoniczny proces sporny	PK_W08, PK_W16, PK_U04, PK_K01, PK_K05	wykład	egzamin	30	3
7	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14, PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_W19, PK_U08, PK_U10 PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę	30	2
8	Kanoniczne prawo małżeńskie II	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	30	3
8	Kanoniczne prawo małżeńskie II	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
8	Sakramenty: Pokuta, Namaszczenie chorych, Świecenia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	30	2
8	Sakramenty: Pokuta, Namaszczenie chorych, Świecenia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
8	Ustrój Kościoła partykularnego	PK_W08, PK_U01, PK_U04, PK_K05, PK_K08	wykład	egzamin	30	3
8	Ustrój Kościoła partykularnego	PK_W08, PK_U01, PK_U04, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	3
8	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14, PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_U08, PK_U10 PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę	30	2
łącznie na 4 roku					390	32
9	Prawo kanonizacyjne	PK_W08, PK_W15 PK_U04, PK_K05	wykład	egzamin	30	3

9	Prawo Kościołów Wschodnich	PK_W06, PK_W09, PK_U06 PK_K05	wykład	egzamin	45	3
9	Prawo Kościołów Wschodnich	PK_W09, PK_U06 PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	45	3
9	Kanoniczny proces karny	PK_W06, PK_W08, PK_U06 PK_K05	wykład	egzamin	30	2
9	Kanoniczny proces karny	PK_W08, PK_U06 PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
9/10	Translatorium	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
9	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14, PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_U03, PK_U08, PK_U10 PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę	30	2
10	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14, PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_U03, PK_U08, PK_U10 PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę, złożenie pracy dyplomowej	30	22
9/10	Praktyki	PK_U07, PK_U09, PK_U14, PK_K01, PK_K02, PK_K09	praktyki	zaliczenie na ocenę	90	4
10	Wykłady ogólnouczelniane z zakresu nauk humanistycznych - rozliczenie	PK_W18	wykład	zaliczenie na ocenę	60	5
łącznie na 5 roku					405	47
Zajęcia do wyboru przez studenta					1140	93
1-2	Język polski akademicki dla cudzoziemców	PK_U09	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	60	6
5-10	Konferencje Naukowe w zakresie prawa kanonicznego (po 1 ECTS każda)	PK_W08	konferencja	zaliczenie	-	3
5-10	Laureaci konkursu w zakresie prawa kanonicznego (1-3 miejsca)	PK_W08, PK_W15	konkurs	1-3 miejsce	-	3
5-10	Udział w grantach naukowych	PK_W13, PK_U09, PK_K07	grant naukowy	ocena opiekuna	-	3
2-10	1 z 2 grup zajęć specjalizacyjnych opisanych poniżej	wg. opisu poniżej			1140	90
grupa 1: specjalność KANONICZNO-CYWILNA					1140	90
2	Prawo konstytucyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	45	4
2	Prawo konstytucyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	3

3	Prawo cywilne: część ogólna	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	3
3	Prawo cywilne: część ogólna	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
4	Prawo rzeczowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
4	Prawo rzeczowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	2
6	Prawo spadkowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
6	Prawo spadkowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
6	Polskie prawo administracyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	45	4
6	Polskie prawo administracyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	45	3
6	Prawo rodzinne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
6	Prawo rodzinne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
6	Wykłady monograficzne z zakresu prawa lub prawa kanonicznego	PK_W11, PK_W12, PK_U05	wykład	zaliczenie na ocenę	150	15
7	Prawo cywilne: zobowiązania I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	3
7	Prawo cywilne: zobowiązania I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Postępowanie cywilne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Postępowanie cywilne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Polskie prawo karne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	3
7	Polskie prawo karne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych I	PK_W11, PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
7	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych I	PK_W11, PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
8	Prawo cywilne: zobowiązania II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
8	Prawo cywilne: zobowiązania II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
8	Polskie prawo karne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
8	Polskie prawo karne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
8	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych II	PK_W11, PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	2

8	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych II	PK_W11,PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
8	Postępowanie cywilne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	30	3
8	Postępowanie cywilne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
9	Ochrona prawa nieletnich w prawie polskim i w prawie kanonicznym	PK_W08, PK_W11, PK_W15, PK_U07, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
9	Kanoniczne procesy małżeńskie (bez separacji i deklaracji o domniemanej śmierci)	PK_W08,PK_W15, PK_U06, PK_K05, PK_K06, PK_K07	wykład	egzamin	45	4
9	Kanoniczne procesy małżeńskie (bez separacji i deklaracji o domniemanej śmierci)	PK_W08,PK_W15, PK_U06, PK_K05, PK_K06, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	45	3
9	Kanoniczna procedura administracyjna	PK_W11, PK_U05, PK_K05, PK_K06, PK_K07, PK_K08	wykład	egzamin	15	1
9	Kanoniczna procedura administracyjna	PK_W11, PK_U05, PK_K05, PK_K06, PK_K07, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
9	Podstawy przedsiębiorczości na rynku pracy. Aspekty praktyczne	PK_W15,PK_W16, PK_W17, PK_U14, PK_K07, PK_K09	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	15	1
grupa 2: specjalność ADMINISTRACYJNO-SĄDOWA					1140	90
2	Historia prawa kanonicznego w Polsce	PK_W07, PK_U05, PK_U13	wykład	egzamin	45	3
2	Historia prawa kanonicznego w Polsce	PK_W07, PK_U05, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	2
3	Wybrane zagadnienia z prawa konstytucyjnego i prawa UE	PK_W11,PK_W15, PK_U13, PK_K07, PK_K08	wykład	egzamin	45	3
4	Stowarzyszenia wiernych w Kościele	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
4	Stowarzyszenia wiernych w Kościele	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	2
6	Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	1
6	Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej	PK_W11, PK_U05, PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
6	Penitencjaria Apostolska	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
6	Penitencjaria Apostolska	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
6	Wybrane zagadnienia z prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	PK_W11, PK_W15, PK_U07, PK_U09, PK_U13	wykład	egzamin	30	2
6	Trybunał Roty Rzymskiej	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	15	1
6	Trybunał Roty Rzymskiej	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1

6	Wybrane zagadnienia z prawa cywilnego (KC i KRO)	PK_W11, PK_U13	wykład	egzamin	30	3
6	Wybrane zagadnienia z prawa cywilnego (KC i KRO)	PK_W11, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
6	Procedura odejścia z instytutu zakonnego	PK_W11, PK_W12, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	15	2
6	Procedura odejścia z instytutu zakonnego	PK_W11, PK_W12, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
6	Kuria Rzymska	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K02, PK_K07	wykład	zaliczenie na ocenę	45	2
6	Kuria Rzymska	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K02, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	2
7	Kanoniczne prawo administracyjne	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_K05, PK_K06, PK_K07	wykład	egzamin	30	3
7	Kanoniczne prawo administracyjne	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_K05, PK_K06, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Dyspensa od celibatu duchownych	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K05, PK_K08	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Dyspensa od celibatu duchownych	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
7	Ordynariaty i prałatury personalne	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Ordynariaty i prałatury personalne	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
7	Dyspensa od małżeństwa zawartego i niedopełnionego	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K01, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	15	2
7	Dyspensa od małżeństwa zawartego i niedopełnionego	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K01, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
7	Zarządzanie dobrami doczesnymi parafii	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
7	Zarządzanie dobrami doczesnymi parafii	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
8	Przestępstwa zarezerwowane dla Dykasterii Nauki i Wiary	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K01, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2

8	Przestępstwa zarezerwowane dla Dykasterii Nauki i Wiary	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K01, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
8	Rozwiązanie małżeństwa in favorem fidei	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	15	2
8	Rozwiązanie małżeństwa in favorem fidei	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
8	Prawo Państwa Watykańskiego	PK_W08, PK_W15, PK_U06, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	30	2
8	Rynek pracy dla kanonisty	PK_W15, PK_W16, PK_W17, PK_U14, PK_K07, PK_K09	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	15	2
9	Proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05, PK_K08	wykład	egzamin	45	4
9	Proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	45	3
9	Procedury specjalne (nieważność świąceń, separacja małżonków, deklaracja o domniemanej śmierci współmałżonków, uprawnienia specjalne DD)	PK_W11, PK_U05, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	30	2
9	Procedury specjalne (nieważność świąceń, separacja małżonków, deklaracja o domniemanej śmierci współmałżonków, uprawnienia specjalne DD)	PK_W11, PK_U05, PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	30	2
9	Nieważność małżeństwa z kan. 1095	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05, PK_K08	wykład	zaliczenie na ocenę	15	2
9	Nieważność małżeństwa z kan. 1095	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	15	1
9/10	Wykłady monograficzne z zakresu prawa kanonicznego	PK_W11, PK_U05, PK_K02, PK_K09	wykład	zaliczenie na ocenę	150	15

4.1 Program studiów niestacjonarnych

Ogólne informacje o programie	
Klasyfikacja ISCED	0421
Liczba semestrów	10
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	niestacjonarne
Język wykładowy	polski
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister
Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów	1115 (+ 90 godz. praktyk)
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	300
Liczba punktów ECTS w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	47
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru	110
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauki języków obcych	12
Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową	284
Liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać realizując zajęcia z zakresu nauk humanistycznych	5
Liczba punktów ECTS, którą student może uzyskać w ramach praktyk studenckich	4
Wymogi związane z ukończeniem studiów	praca dyplomowa oraz egzamin dyplomowy
Opis realizacji programu	
<p>W toku studiów studenci realizują:</p> <ol style="list-style-type: none"> przedmioty obowiązkowe – 203 ECTS, w tym: <ul style="list-style-type: none"> seminarium magisterskie – 28 ECTS zajęcia w języku obcym – 12 ECTS, w tym: <ul style="list-style-type: none"> lektorat 10 ECTS translatorium 2 ECTS zajęcia z zakresu nauk humanistycznych - 5 ECTS zajęcia do wyboru - 93 ECTS: <ul style="list-style-type: none"> 1 z 3 aktywności (konferencja, udział w konkursie lub grant) – 3 ECTS; 1 z 2 modułów (kanoniczno-cywilna, administracyjno-sądowa) - 90 ECTS. praktyki zawodowe – 4 ECTS zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość - 112 ECTS <p>Studenci będący cudzoziemcami uzyskują dodatkowe 6 punktów ECTS, uczęszczając na przedmiot Język polski akademicki dla cudzoziemców.</p> <p>Organizatorem praktyk jest UKSW. Informacje dotyczące zasad i form odbywania praktyk regulują: Regulamin Praktyk Studenckich UKSW oraz program praktyk, stanowiący załącznik do programu studiów.</p>	

3.3 Zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia oraz sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia STUDIÓW NIESTACJONARNYCH

Nr semestru	nazwa przedmiotu/moduł kształcenia	Symbole efektów uczenia się (należy podać wszystkie EUs, jakie student uzyska po zaliczeniu przedmiotu)	Forma zajęć (wykład, ćwiczenia, konwersatorium)	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (zaliczenie na ocenę, bez oceny, egzamin)	Liczba godzin	Liczba ECTS
Przedmioty obligatoryjne					890	207
1	Antropologia filozoficzna i metafizyka	PK_W03, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
1	Etyka	PK_W03, PK_W04, PK_W16, PK_W18	wykład	zaliczenie na ocenę	10	3
1	Sakramentologia ogólna i szczegółowa	PK_W01, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
1	Normy ogólne prawa kanonicznego I	PK_W05, PK_W06, PK_W08, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
1	Normy ogólne prawa kanonicznego I	PK_W05, PK_W08, PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
1	Wstęp do prawoznawstwa	PK_W02, PK_W04, PK_W14, K_W16, PK_U01, PK_U13	wykład	egzamin	15	2
1	Wstęp do prawoznawstwa	PK_W02, PK_W05, PK_W14, PK_W16, PK_U01, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
1	Prawo rzymskie	PK_W02, PK_W07, PK_U13	wykład	egzamin	15	4
1	Prawo rzymskie	PK_W02, PK_W07, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	3
1	Informatyka dla prawników i kanonistów	PK_W13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
1	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
1	Lektorat języka obcego nowożytnego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
2	Teologia fundamentalna i Chrystologia	PK_W01, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
2	Traktat o Trójcy Świętej i o Łasce	PK_W01, PK_W04	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
2	Logika prawnicza	PK_W05, PK_W14 PK_U01	wykład	egzamin	15	2
2	Logika prawnicza	PK_W05, PK_W14 PK_U01	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
2	Metodologia prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W13, PK_W19, PK_W14, PK_U08, PK_U09	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
2	Metodologia prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W13, PK_W14, PK_U08, PK_U09	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
2	Powszechna historia prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11, PK_U13	wykład	egzamin	15	3

2	Powszechna historia prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
2	Normy ogólne prawa kanonicznego II	PK_W05, PK_W06, PK_W08, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
2	Normy ogólne prawa kanonicznego II	PK_W05, PK_W08 PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
2	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
2	Lektorat języka obcego nowożytnego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
1/2	Kultura i techniki studiowania	PK_U13	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	5	1
łącznie na 1 roku					230	54
3	Eklezjologia	PK_W01, PK_W04, PK_K04	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
3	Filozofia prawa	PK_W01, PK_W03, PK_W16, PK_K09	wykład	egzamin	10	3
3	Filozofia prawa	PK_W01, PK_W03, PK_W16, PK_K09	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
3	Historia źródeł i literatury prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11 PK_U13	wykład	egzamin	15	4
3	Historia źródeł i literatury prawa kanonicznego	PK_W07, PK_U11 PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	3
3	Obowiązki i uprawnienia wiernych	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K04	wykład	egzamin	15	4
3	Dobra doczesne Kościoła	PK_W08, PK_W15 PK_U07, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	10	3
3	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
3	Lektorat języka obcego nowożytnego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
4	Teologia moralna (fundamentalna i szczegółowa)	PK_W01, PK_W04, PK_W03	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
4	Wprowadzenie do Pisma Świętego	PK_W01, PK_W04, PK_W03	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
4	Teoria prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W05, PK_W05	wykład	egzamin	10	2
4	Teoria prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W05, PK_W05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
4	Kościelne prawo publiczne i konkordatowe	PK_W10, PK_K05	wykład	egzamin	20	4
4	Prawo wyznaniowe	PK_W09, PK_W10, PK_U03 PK_U08, PK_K05	wykład	egzamin	15	3
4	Prawo wyznaniowe	PK_W09, PK_W10, PK_U03 PK_U08, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
4	Ochrona własności intelektualnej	PK_W16, PK_K06	wykład	zaliczenie na ocenę	5	1
4	Język łaciński	PK_W01, PK_U11	ćwiczenia	egzamin	10	4

4	Lektorat języka obcego	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę/egzamin na poziomie B2	10	4
łącznie na 2 roku					190	50
5	Teologia prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W03, PK_W04, PK_W05	wykład	egzamin	10	2
5	Teologia prawa kanonicznego	PK_W01, PK_W03, PK_W04, PK_W05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
5	Prawo instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego	PK_W08, PK_W15 PK_U07, PK_K05	wykład	egzamin	15	2
5	Prawo instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego	PK_W08, PK_W15 PK_U07, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
5	Sakramenty: Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	15	2
5	Sakramenty: Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
5	Kanoniczne prawo karne	PK_W06, PK_W08, PK_U02, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	15	3
5	Kanoniczne prawo karne	PK_W08, PK_U02 PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
6	Sakramenty: Pokuta, Namaszczenie chorych, Świecenia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	15	2
6	Sakramenty: Pokuta, Namaszczenie chorych, Świecenia	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
6	Nauczycielskie zadanie Kościoła	PK_W08, PK_U06 PK_K05, PK_K01	wykład	egzamin	15	3
6	Kult Boży, czasy i miejsca święte	PK_W08, PK_W15 PK_U04, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	10	3
łącznie na 3 roku					120	26
7	Ustrój Kościoła powszechnego	PK_W08, PK_U02 PK_U04, PK_K05, PK_K08	wykład	egzamin	10	3
7	Ustrój Kościoła powszechnego	PK_W08, PK_U02 PK_U04, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
7	Kanoniczne prawo małżeńskie I	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	10	3
7	Kanoniczne prawo małżeńskie I	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
7	Postępowanie sądowe w ogólności	PK_W06, PK_W08, PK_U06, PK_K05, PK_K06	wykład	egzamin	10	3

7	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14, PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_W19, PK_U08, PK_U10, PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę	10	2
8	Ustrój Kościoła partykularnego	PK_W08, PK_U01, PK_U04, PK_K05, PK_K08	wykład	egzamin	10	3
8	Ustrój Kościoła partykularnego	PK_W08, PK_U01, PK_U04, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
8	Kanoniczne prawo małżeńskie II	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	wykład	egzamin	10	3
8	Kanoniczne prawo małżeńskie II	PK_W08, PK_U04 PK_U07, PK_K05, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
8	Translatorium	PK_U12	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	10	2
8	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14 PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_U08, PK_U10, PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę	10	2
łącznie na 4 roku					100	29
9	Kanoniczny proces sporny	PK_W08, PK_W16 PK_U04, PK_K01, PK_K05	wykład	egzamin	15	2
9	Kanoniczny proces sporny	PK_W08, PK_W16 PK_U04, PK_K01, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
9	Kanoniczny proces karny	PK_W06, PK_W08, PK_U02, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	15	2
9	Kanoniczny proces karny	PK_W08, PK_U02 PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
9	Prawo Kościołów Wschodnich	PK_W06, PK_W09, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	20	6
9	Prawo kanonizacyjne	PK_W08, PK_W15 PK_U04, PK_K05	wykład	egzamin	15	2
9	Prawo kanonizacyjne	PK_W08, PK_W15 PK_U04, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
9	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14, PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_U03, PK_U08, PK_U10 PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę	10	2
10	Seminarium naukowe	PK_W13, PK_W14, PK_W15, PK_W16, PK_W18, PK_U03, PK_U08, PK_U10 PK_U14, PK_K02 PK_K03, PK_K09	seminarium	zaliczenie na ocenę, złożenie pracy dyplomowej	10	22
9/10	Praktyki	PK_U07, PK_U09, PK_U14, PK_K01, PK_K02, PK_K09	praktyki	zaliczenie na ocenę	90	4
10	Wykłady ogólnouczelniane z zakresu nauk humanistycznych - rozliczenie	PK_W18	wykład	zaliczenie na ocenę	60	5
łącznie na 5 roku					250	48

Zajęcia do wyboru przez studenta					315	93
1-2	Język polski akademicki dla cudzoziemców	PK_U09	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	60	6
5-10	Konferencje Naukowe w zakresie prawa kanonicznego (po 1 ECTS każda)	PK_W08	konferencja	zaliczenie	-	3
5-10	Laureaci konkursu w zakresie prawa kanonicznego (1-3 miejsca)	PK_W08, PK_W15	konkurs	1-3 miejsce	-	3
5-10	Udział w grantach naukowych	PK_W13, PK_U09, PK_K07	grant naukowy	ocena opiekuna	-	3
2-10	1 z 2 grup zajęć specjalizacyjnych opisanych poniżej	wg. opisu poniżej			315	90
grupa 1: specjalność KANONICZNO-CYWILNA					315	90
2	Prawo konstytucyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	15	4
2	Prawo konstytucyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	3
3	Prawo cywilne: część ogólna	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	3
3	Prawo cywilne: część ogólna	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
4	Prawo rzeczowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
4	Prawo rzeczowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
6	Prawo spadkowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
6	Prawo spadkowe	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
6	Polskie prawo administracyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	15	4
6	Polskie prawo administracyjne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	3
6	Prawo rodzinne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
6	Prawo rodzinne	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
6	Wykłady monograficzne z zakresu prawa lub prawa kanonicznego	PK_W11, PK_W12, PK_U05	wykład	zaliczenie na ocenę	50	15
7	Prawo cywilne: zobowiązania I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	3
7	Prawo cywilne: zobowiązania I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
7	Postępowanie cywilne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
7	Postępowanie cywilne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2

7	Polskie prawo karne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	15	3
7	Polskie prawo karne I	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
7	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych I	PK_W11, PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
7	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych I	PK_W11, PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
8	Prawo cywilne: zobowiązania II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
8	Prawo cywilne: zobowiązania II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
8	Polskie prawo karne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
8	Polskie prawo karne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
8	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych II	PK_W11, PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
8	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych II	PK_W11, PK_W15, PK_W16, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
8	Postępowanie cywilne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	wykład	egzamin	10	3
8	Postępowanie cywilne II	PK_W11, PK_W12, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
8	Ochrona prawa nieletnich w prawie polskim i w prawie kanonicznym	PK_W08, PK_W11, PK_W15, PK_U07, PK_K05	wykład	egzamin	5	2
9	Kanoniczne procesy małżeńskie (bez separacji i deklaracji o domniemanej śmierci)	PK_W08, PK_W15, PK_U06, PK_K05, PK_K06, PK_K07	wykład	egzamin	15	4
9	Kanoniczne procesy małżeńskie (bez separacji i deklaracji o domniemanej śmierci)	PK_W08, PK_W15, PK_U06, PK_K05, PK_K06, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	3
9	Kanoniczna procedura administracyjna	PK_W11, PK_U05, PK_K05, PK_K06, PK_K07, PK_K08	wykład	egzamin	10	2
9	Podstawy przedsiębiorczości na rynku pracy. Aspekty praktyczne	PK_W15, PK_W16, PK_W17, PK_U14, PK_K07, PK_K09	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	5	1
	grupa 2: specjalność ADMINISTRACYJNO-SĄDOWA				315	90
1	Wybrane zagadnienia z prawa konstytucyjnego i prawa UE	PK_W11, PK_W15, PK_U13, PK_K07, PK_K08	wykład	egzamin	10	3
3	Historia prawa kanonicznego w Polsce	PK_W07, PK_U05, PK_U13	wykład	egzamin	15	3
3	Historia prawa kanonicznego w Polsce	PK_W07, PK_U05, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
4	Stowarzyszenia wiernych w Kościele	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
4	Stowarzyszenia wiernych w Kościele	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	2

5	Kanoniczne prawo administracyjne	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_K05, PK_K06, PK_K07	wykład	egzamin	15	3
5	Kanoniczne prawo administracyjne	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_K05, PK_K06, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
6	Przestępstwa zarezerwowane Dykasterii Nauki i Wiary	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K01, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	15	3
6	Przestępstwa zarezerwowane Dykasterii Nauki i Wiary	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K01, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
6	Procedura odejścia z instytutu zakonnego	PK_W11, PK_W12, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
6	Procedura odejścia z instytutu zakonnego	PK_W11, PK_W12, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	1
7	Kuria Rzymska	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K02, PK_K07	wykład	zaliczenie na ocenę	10	3
7	Kuria Rzymska	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K02, PK_K07	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	1
7	Procedury specjalne (nieważność świąceń, separacja małżonków, deklaracja o domniemanej śmierci współmałżonków, uprawnienia specjalne DD)	PK_W11, PK_U05, PK_U06, PK_K05	wykład	egzamin	10	2
7	Procedury specjalne (nieważność świąceń, separacja małżonków, deklaracja o domniemanej śmierci współmałżonków, uprawnienia specjalne DD)	PK_W11, PK_U05, PK_U06, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
7	Wybrane zagadnienia z prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	PK_W11, PK_W15, PK_U07, PK_U09, PK_U13,	wykład	egzamin	10	2
7	Wybrane zagadnienia z prawa cywilnego (KC i KRO)	PK_W11, PK_U13	wykład	egzamin	15	3
7	Wybrane zagadnienia z prawa cywilnego (KC i KRO)	PK_W11, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
7	Dyspensa od celibatu duchownych	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K05, PK_K08	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
7	Dyspensa od celibatu duchownych	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U07, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	1

7	Ordynariaty i prałatury personalne	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
7	Ordynariaty i prałatury personalne	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	1
7	Dyspensa od małżeństwa zawartego i niedopełnionego	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K01, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
7	Dyspensa od małżeństwa zawartego i niedopełnionego	PK_W11, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K01, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	1
7	Zarządzanie dobrami doczesnymi parafii	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
7	Zarządzanie dobrami doczesnymi parafii	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	1
8	Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	10	5
8	Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
8	Rozwiązanie małżeństwa in favorem fidei	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
8	Rozwiązanie małżeństwa in favorem fidei	PK_W11, PK_W15, PK_U04, PK_U05, PK_K05	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	1
8	Prawo Państwa Watykańskiego	PK_W08, PK_W15, PK_U06, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	10	2
9	Proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05, PK_K08	wykład	egzamin	20	4
9	Proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa	PK_W08, PK_W15, PK_U05, PK_U06, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	3
9	Nieważność małżeństwa z kan. 1095	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05, PK_K08	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2
9	Nieważność małżeństwa z kan. 1095	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05, PK_K08	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	3	1
9	Rynek pracy dla kanonisty	PK_W15, PK_W16, PK_W17, PK_U14, PK_K07, PK_K09	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	5	2
9/10	Wykłady monograficzne z zakresu prawa kanonicznego	PK_W11, PK_U05, PK_K02, PK_K09	wykład	zaliczenie na ocenę	50	15
1	Wybrane zagadnienia z prawa konstytucyjnego i prawa UE	PK_W11, PK_W15, PK_U13, PK_K07, PK_K08	wykład	egzamin	10	3
3	Historia prawa kanonicznego w Polsce	PK_W07, PK_U05, PK_U13	wykład	egzamin	15	3
3	Historia prawa kanonicznego w Polsce	PK_W07, PK_U05, PK_U13	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	5	2
4	Stowarzyszenia wiernych w Kościele	PK_W11, PK_U04, PK_U05, PK_K05	wykład	zaliczenie na ocenę	7	2

5 Treści programowe

Nazwa przedmiotu	Treści kształcenia (zakres tematyczny)
PRZEDMIOTY OBLIGATORYJNE	
Antropologia filozoficzna i metafizyka	Wykład 1. Zagadnienia wstępne: filozofia jako identyfikacja pryncypiów bytu, miejsce antropologii filozoficznej wśród nauk filozoficznych 2. Światopogląd 3. Platon, Arystoteles, św. Tomasz 4. Arystotelesa i św. Tomasza pojęcie bytu 5. Transcendentalia 6. Człowiek jako osoba 7. Działania 8. Uczucia 9. Sprawności i cnoty 10. Aretologia - roztropność 11. Aretologia - umiarkowanie 12. Aretologia - męstwo 13. Aretologia - sprawiedliwość 14. Przyjaźń

Etyka	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne. Definicje etyki. Etyka jako nauka. Moralność a etyka itp. 2. Pochodzenie norm moralnych (etyka świecka i religijna). Historia etyki i jej znaczenie dla refleksji filozoficznej dzisiaj. 3. Personalizm chrześcijański: (rozumienie osoby, poznanie, wolność, miłość, godność itp.). 4. Prawo naturalne. 5. Pojęcie i formacja sumienia (katolickiego). 6. Pojęcie i znaczenie wolności woli ludzkiej dla kształtowania się normy etycznej. 7. Kwestia cnót kardynalnych: roztropność. 8. Cnota sprawiedliwości a pojęcie sprawiedliwości. 9. Umiar jako cnota katolicka. 10. Męstwo a męczeństwo (świętość).. 11. Współczesne kierunki filozoficzne - redukcjonistyczne. 12. Pedagogia jako konsekwencja istnienia i adekwatnego pojmowania etyki. 13. Ograniczenia (i wykroczenia) w wykonaniu czynu ludzkiego; przymus, gwałt, ignorancja itp. 14. Moralność a prawo stanowione. 15. Zasada personalistyczna w życiu człowieka współczesnego.
Wprowadzenie do Pisma Świętego	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie Pisma Świętego (Biblii) jako zbioru ksiąg – Biblia jako „biblioteka”, a nie jedna księga 2. Proces powstawania Biblii na przestrzeni dziejów (X w. przed Chr. – I w. po Chr.) 3. Różnorodność gatunków i form literackich w Piśmie Świętym 4. Języki oryginalne Biblii: hebrajski, aramejski i grecki 5. Znaczenie Biblii dla kultury i cywilizacji: <ul style="list-style-type: none"> - wpływ na sztukę, literaturę i język - oddziaływanie na sposób myślenia i rozwój nauki - obecność motywów biblijnych w systemach prawnych 6. Konieczność sięgania do historycznych i kulturowych źródeł powstawania Biblii 7. Potrzeba zobiiektywizowanego odczytania Pisma Świętego 8. Metody interpretacji tekstu biblijnego i wielość sensów tekstu (sensy biblijne) 9. Świat biblijny jako kontekst powstawania tekstów Pisma Świętego 10. Zastosowanie myśli biblijnej w analizie norm prawnych o antycznym rodowodzie 11. Relacje między Pismem Świętym a prawem: <ul style="list-style-type: none"> - wpływ Biblii na rozwój myśli prawnej - związki Pisma Świętego z prawem kanonicznym

Teologia moralna (fundamentalna i szczegółowa)

Wykład

I. Teologia moralna fundamentalna

1. Pojęcie i przedmiot teologii moralnej fundamentalnej
2. Norma moralna: istota, źródła i funkcjonowanie
3. Pojęcie łaski i jej rola w życiu moralnym człowieka
4. Powołanie człowieka i odpowiedzialność moralna za jego realizację
5. Grzech jako konsekwencja złej woli człowieka
6. Powszechność i uniwersalność podstawowych norm moralnych
7. Motywacje moralne oparte na cnotach teologicznych:
  - wiara
  - nadzieja
  - miłość chrześcijańska

II. Teologia moralna szczegółowa

1. Świętość powołania chrześcijańskiego w kontekście jego negacji i zagrożeń
2. Ochrona życia ludzkiego u jego początku:
  - aborcja
  - eksperymenty na życiu poczętym
3. Problematyka życia u jego kresu:
  - eutanazja
4. Życie ludzkie w kontekście ciężkiej choroby:
  - zagadnienia transplantacji
5. Życie ludzkie wobec sankcji karnych:
  - kara śmierci

III. Relacja teologii moralnej i prawa

1. Teologiczne i etyczne podstawy norm ochrony życia ludzkiego
2. Zależności między normami moralnymi a imperatywami prawa
3. Relacje pomiędzy teologią moralną a prawem kanonicznym
4. Analiza zgodności (lub napięć) między nakazami i zakazami moralnymi a regulacjami prawa kanonicznego

Wstęp do prawoznawstwa

Wykład

1. Status metodologiczny nauk prawnych.
  - a) Rozwój nauk prawnych
  - b) Nauka. Nauki prawne
  - c) Klasyfikacja nauk prawnych
  - d) Miejsce prawoznawstwa w teorii nauk
  - e) Wielopłaszczyznowość badań nad prawem
2. Fakt prawa
  - a) Od intuicji do świadomości prawa
  - b) Idea ładu społecznego a prawo
  - c) Sposoby wyrażania prawa
  - d) Prawo a inne systemy normatywne
  - e) Elementy właściwe i cechy prawa
  - f) Prawo przedmiotowe i podmiotowe
  - g) Cele i funkcje prawa
3. Problematyka językowa w prawoznawstwie
  - a) Język a rzeczywistość
  - b) Język naturalny i sztuczny. Rodzaje wypowiedzi językowych
  - c) Język prawny i prawniczy a język naturalny
4. Przepis prawny i norma prawna
  - a) Przepis prawny a norma prawna
  - b) Struktura przepisów prawa
  - c) Wartość logiczna przepisów prawa
  - d) Rodzaje przepisów prawnych
  - e) Określenie normy prawnej
  - f) Cechy normy prawnej
  - g) Konwencje dotyczące struktury normy prawnej
  - h) Hipoteza normy prawnej
  - i) Dyspozycja normy prawnej
  - j) Sankcja
  - k) Rodzaje norm
  - l) Stosunek normy prawnej do przepisu prawnego
  - m) Zasady prawa i ich rodzaje
  - n) Klauzule generalne

- o) Instytucje prawne
- 5. Obowiązanie normy prawnej
  - a) Pojęcie obowiązywalności prawa
  - b) Systemowe kryteria obowiązywalności prawa
  - c) Zakresy obowiązywania prawa
  - d) Kolizje norm prawnych i reguły kolizyjne
  - e) Rodzaje sprzeczności norm
- 6. Przestrzeganie prawa
  - a) Pojęcie przestrzegania prawa
  - b) Hipotezy stosowania się do prawa
  - c) Nieprzestrzeganie prawa
- 7. Stosowanie prawa
  - a) Stanowienie a stosowanie prawa
  - b) Etapy procesu stosowania prawa
  - c) Stosowanie prawa w przypadku nieunormowanym
- 8. Fakty i stosunki prawne
  - a) Charakterystyka ogólna stosunku prawnego
  - b) Elementy stosunku prawnego
  - c) Struktura stosunku prawnego
  - d) Fakty prawne. Terminologia
  - e) Rodzaje faktów prawnych
- 9. Wykładnia prawa
  - a) Pojęcie wykładni prawa
  - b) Cel i zakres wykładni
  - c) Teorie wykładni
  - d) Moc wiążąca wykładni
  - e) Metody stosowane w wykładni
  - f) Etapy wykładni
  - g) Rezultat wykładni

<p>Wstęp do prawoznawstwa</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie terminu prawo. Podstawowe koncepcje prawa. Prawo a inne regulatory zachowań. 2. Język prawa. Język prawny i prawniczy. Terminologia prawnicza. Paremie prawnicze. 3. Normy i przepisy prawne. Rodzaje norm i przepisów. Budowa normy prawnej. 4. Akt normatywny i jego budowa. System aktów normatywnych. 5. System prawa. Rodzaje systemów prawnych. Gałęzie prawa. 6. Tworzenie prawa. Źródła prawa. 7. Funkcje prawa. Obowiązki i przestrzeganie prawa. 8. Wykładnia prawa. Rozumowania prawnicze. 9. Podmioty prawa i stosunki prawne. 10. Odpowiedzialność prawna i jej rodzaje. 11. Państwo i system organów państwowych.
<p>Informatyka dla prawników i kanonistów</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informacja (złożoność informacji, pojęcie informatyki prawniczej). 2. Rozwój Internetu, Społeczeństwo informacyjne. 3. Kościół katolicki a Internet (nowe media). 4. Bazy danych, Przetwarzanie danych. 5. Dostęp do informacji o prawie w Polsce. 6. Bazy danych prawniczych (prawa polskiego i kanonicznego). 7. Opisy formalne aktów prawnych w systemach informatycznych. 8. Tekst aktu prawnego w systemach informatycznych. 9. Wyszukiwanie informacji. 10. Prawna regulacja Internetu, wybrane zagadnienia. 11. Elektronizacja struktur władzy, sądu (wybrane przykłady). 12. Podpis elektroniczny i formy zbliżone. 13. Informatyzacja w Kościele katolickim. 14. AI 15. Bezpieczeństwo komputerowe. 16. Przestępczość komputerowa. 17. Ochrona danych osobowych, poufność, prywatność.

<p>Metodologia prawa kanonicznego</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcia podstawowe: metodologia, metodologia prawa 2. Wieloznaczność pojęcia nauka 3. Koncepcyjne ujęcia prawa 4. Metodologia prawa (kanonicznego) w jej rozwoju historycznym 5. Prawo kanoniczne a kultura prawna 6. Kultura Common Law 7. Prawo kanoniczne - charakterystyka systemu 8. Duch i funkcja prawa kanonicznego 9. Stosunek prawa kanonicznego do innych nauk 10. Instrumenty charakterystyczne (wyróżniające) dla metodologii prawa kanonicznego
<p>Powszechna historia prawa kanonicznego</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O prawie w ogólności. 2. Ogólne pojęcia o prawie kanonicznym. 3. Natura prawa kanonicznego. 4. Pojęcie Kościoła 5. Założenie Kościoła i wspólnota kościelna 6. Błędy odnośnie do założenia Kościoła 7. Rozwój Kościoła i odniesienie do prawa możeszowego 8. Organizacja Kościołów partykularnych 9. Charyzmaty w Kościele pierwotnym 10. Episkopat monarchiczny 11. Prymat biskupów rzymskich 12. Organizacja metropolitalna kościołów 13. Pochodzenie synodów 14. Święcenia mniejsze (niższe) 15. Diakonisie 16. Duchowieństwo diecezjalne 17. Prawo małżeńskie i zakonne 18. Sądownictwo kościelne 19. Życie poświęcona Bogu 20. Dobra doczesne Kościoła 21. Podział na okresy powszechnej historii prawa kanonicznego 22. Tworzenie się parafii, diecezji, metropolii

<p>Powszechna historia prawa kanonicznego</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krótka historia sakramentów 2. Historia niektórych instytucji kościelnych 3. Prawodawstwo (Sobór Nicejski I (325), Sobór Konstantynopolitański I (381), Sobór Efeski (431), Sobór Chalcedoński (451), Sobór Konstantynopolitański II (553), Sobór Konstantynopolitański III (680), Sobór Nicejski II (787), Sobór Konstantynopolitański IV (869)) 4. Sobory średniowieczne (Sobór Laterański I (1123), Sobór Laterański II (1139), Sobór Laterański III (1179), Sobór Laterański IV (1215), Sobór Lyoński I (1245), Sobór Lyoński II (1274), Sobór Wienneński (1311–1312), Sobór Konstancjański (1414–1418), Sobór Bazylejsko–Ferrarsko–Florencko–Rzymski (1431–1445) oraz Sobór Laterański V (1512–1517)) 5. Trzy sobory nowożytnie (Sobór Trydencki (1545–1563), Sobór Watykański I (1869–1870) i Sobór Watykański II (1962–1965))
<p>Prawo rzymskie</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne (Pojęcie i znaczenie prawa rzymskiego. Podziały prawa. Systematyka rzymskiego prawa prywatnego). 2. Historyczny rozwój prawa rzymskiego (Historyczny rozwój źródeł prawa rzymskiego. Rozwój rzymskiego prawa prywatnego. Pojustyniańskie dzieje prawa rzymskiego). 3. Proces cywilny w prawie rzymskim (Ogólna charakterystyka, rozwój i organizacja procesu. Proces legislacyjny. Proces formułkowy. Ochrona pozaprosesowa. Proces kognicyjny). 4. Prawo osobowe (Osoby fizyczne. Osoby prawne. Zdolność do czynności prawnych. Czynności prawne). 5. Prawo rodzinne (Rodzina rzymska. Prawo małżeńskie. Władza ojcowska. Opieka i kuratela). 6. Prawo rzeczowe (Rzeczy. Posiadanie. Własność. Prawa na rzeczy cudzej). 7. Zobowiązania (Pojęcie, ogólna charakterystyka i podział zobowiązań. Zobowiązania z kontraktów, z umów nieformalnych oraz jak gdyby z kontraktów. Zobowiązania z deliktów i jak gdyby z deliktów. Umocnienie i umorzenie zobowiązań). 8. Prawo spadkowe (Ogólna charakterystyka. Rodzaje dziedziczenia. Treść testamentu. Nabycie spadku i jego skutki. Zapisy).
<p>Prawo rzymskie</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. definicja i opis podstawowych instytucji rzymskiego prawa prywatnego; 2. wyjaśnienie zasad i reguł rzymskiego prawa prywatnego; 3. cytowanie w języku łacińskim i tłumaczenie na język polski podstawowej terminologii i paremii prawnicze wytworzone w prawie rzymskim i na jego podstawie; 4. analiza i porównanie podstawowych instytucji rzymskiego prawa prywatnego z uwzględnieniem ich historycznego rozwoju; 5. rozwiązywanie kazuśw prawnych w oparciu przyswojoną wiedzę z zakresu rzymskiego prawa prywatnego; 6. porównanie i analiza konstrukcji obecnych we współczesnych systemach prawnych, zwłaszcza w prawie kanonicznym, recypowane z rzymskiego prawa prywatnego

<p>Język łaciński</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wiadomości wstępne o języku: historia języka łacińskiego, alfabet, wymowa, iloczasy, zasady akcentowania. 2. Fleksja języka łacińskiego: części mowy, części zdania, deklinacja, koniugacja. Składnia języka łacińskiego. 3. Deklinacja I. Czasownik <i>esse</i>. Orzeczenie imienne. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 4. <i>Indicativus, Infinitivus, Imperativus praesentis activi</i> czasowników 1-4 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 5. Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 6. Kolokwium. Wyrażenia leksykalne. 7. Deklinacja II. Przymiotniki I i II deklinacji. Zadania. 8. Zaimki osobowe i dzierżawcze. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 9. Składnia <i>ACI</i>. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 10. Składnia <i>Dativus Possessivus</i>. Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 11. <i>Indicativus imperfecti, futuri I activi</i>. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 12. Kolokwium. Sigla. 13. Czasowniki złożone z <i>sum, esse, fui</i>. 14. Sentencje autorów antycznych: Horacy, Owidiusz, Seneka, etc. 15. Kolokwium. Translacja tekstu.
<p>Lektorat języka obcego nowożytnego</p>	<p>Lektorat</p> <p>Lektorat ma na celu rozwijanie umiejętności językowych w zakresie posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.</p>

<p>Traktat o Trójcy Świętej i o Łasce</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyznanie wiary w Jezusa Chrystusa. Relacja Ojciec-Syn 2. Bóstwo Syna 3. Bóstwo Ducha Świętego 4. Teologia trynitarna św. Augustyna 5. Pochodzenie Ducha Świętego – problem Filioque 6. Teologia trynitarna scholastyki i św. Tomasza z Akwinu 7. Pochodzenia i posłannictwa trynitarne 8. Pojęcie łaski w Biblii 9. Klasyczna systematyzacja teologii łaski 10. Teologia łaski w epoce nowożytnej 11. Istota łaski 12. Podstawy zbawienia jednostki 13. Społeczne pośrednictwo w zbawianiu jednostek 14. Podstawowe akty realizacji zbawienia jednostek 15. Nowe życie usprawiedliwionych we wspólnocie miłości z Bogiem
<p>Eklezjologia</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapowiedzi Kościoła w Starym Testamencie. 2. Ustanowienie Kościoła. 3. Biblijne obrazy Kościoła. 4. Biblijne idee Kościoła. 5. Rys historyczno-dogmatyczny rozwoju myśli o Kościele. 6. Współczesne definicje Kościoła. 7. Teologiczne kategorie Kościoła. 8. Kościół miejscem urzeczywistniania misji pośredniczącej Chrystusa i Ducha Świętego. 9. Znamiona Kościoła (Jeden, Święty, Powszechny, Apostolski). 10. Relacja Maryja a Kościół. 11. Hierarchiczna struktura Kościoła. 12. Nauczycielski Urząd Kościoła. . 13. Miejsce i misja ludzi świeckich w Kościele. 14. Życie zakonne. 15. Zasadnicze postacie Kościoła. Wzrastające Communio. 16. Kościół a świat. 17. Eschatologiczny charakter Kościoła pielgrzymującego.

Sakramentologia ogólna i szczegółowa	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sakramentologia ogólna - Zakorzenie sakramentów w Piśmie świętym i Tradycji. Chrystus, Kościół, szafarz, osoba przyjmująca, znak sakramentalny, sprawowanie, skutki, elementy konstytuujące ważne sprawowanie sakramentów. 2. Sakramentologia szczegółowa - sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego (chrzest, bierzmowanie, Eucharystia), uzdrowienia (pokuta, namaszczenie chorych), w służbie komunii (święcenia, małżeństwo). 3. Integralna wizja sakramentów we współczesnej teologii.
Logika prawnicza	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do logiki 2. Historia logiki 3. Ontologiczne podstawy logiki 4. Język i metajęzyk 5. Funktory 6. Logika i jej podział 7. Wieloznaczność w języku 8. Logiczna teoria zdań 9. Kategorie syntaktyczne 10. Logiczna teoria nazw 11. Stosunki zakresowe 12. Definicja 13. Relacja 14. Podział logiczny 15. Uzasadnianie twierdzeń 16. Elementy metodologii nauk 17. Zadania tekstowe 18. Kwadraty logiczne 19. Sylogizm kategoryczny 20. Wykładnia norm w praktyce

Logika prawnicza	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Semiotyka. 2. Nazwy. 3. Definicje. 4. Podział logiczny. 5. Zdanie. 6. Relacje między zdaniami. 7. Implikatury konwersacyjne. 8. Pytania i odpowiedzi. 9. Reguły racjonalnej dyskusji. 10. Argumenty. 11. Ogólna charakterystyka argumentacji prawniczej. 12. Wnioskowanie prawnicze. 13. Toposy prawnicze.
Prawo rzymskie	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne (Pojęcie i znaczenie prawa rzymskiego. Podziały prawa. Systematyka rzymskiego prawa prywatnego). 2. Historyczny rozwój prawa rzymskiego (Historyczny rozwój źródeł prawa rzymskiego. Rozwój rzymskiego prawa prywatnego. Pojustyniańskie dzieje prawa rzymskiego). 3. Proces cywilny w prawie rzymskim (Ogólna charakterystyka, rozwój i organizacja procesu. Proces legislacyjny. Proces formułkowy. Ochrona pozaprosesowa. Proces kognicyjny). 4. Prawo osobowe (Osoby fizyczne. Osoby prawne. Zdolność do czynności prawnych. Czynności prawne). 5. Prawo rodzinne (Rodzina rzymska. Prawo małżeńskie. Władza ojcowska. Opieka i kuratela). 6. Prawo rzeczowe (Rzeczy. Posiadanie. Własność. Prawa na rzeczy cudzej). 7. Zobowiązania (Pojęcie, ogólna charakterystyka i podział zobowiązań. Zobowiązania z kontraktów, z umów nieformalnych oraz jak gdyby z kontraktów. Zobowiązania z deliktów i jak gdyby z deliktów. Umocnienie i umorzenie zobowiązań). 8. Prawo spadkowe (Ogólna charakterystyka. Rodzaje dziedziczenia. Treść testamentu. Nabycie spadku i jego skutki. Zapisy).

Prawo rzymskie

Ćwiczenia

1. Rola prawa rzymskiego w historycznym rozwoju prawa kanonicznego (Dualizm prawa. Ustawodawstwo cesarskie w służbie Kościoła. Kościelne canones i cesarskie leges. Ecclesia vivit lege Romana?).
2. Rozwój nauki prawa rzymskiego i kanonicznego w średniowieczu.
3. Kościelny zakaz studium prawa rzymskiego w okresie średniowiecza.
4. Recepcja prawa rzymskiego przez Kościół.
5. Wpływ prawa rzymskiego na zbiory i kodyfikacje prawa Kościoła łacińskiego (Systematyka. Zasady prawa i reguły prawne. Definicje i terminologia. Procedura sądowa).
6. Ustrój społeczny i polityczny Rzymu (Okres królewski. Okres republiki. Okres pryncypatu. Okres dominatu).
7. Organizacja administracji terytorialnej (Okres królestwa i republiki. Okres pryncypatu. Okres dominatu).
8. Organizacja armii rzymskiej (Okres królewski. Okres republiki. Okres pryncypatu. Okres dominatu).
9. Skarbowość (Okres królestwa i republiki. Okres pryncypatu. Okres dominatu).
10. Religie państwa rzymskiego (Ogólna charakterystyka. Okres królestwa i republiki. Okres cesarstwa).
11. Prawo i postępowanie karne (Historyczny rozwój postępowania w sprawach karnych. Przestępstwa: zabójstwo; przeciwko państwu; o charakterze seksualnym; uprowadzenie; iniuria; kradzież; przeciwko religii. Kara śmierci. Kara wygnania).
12. Zagadnienia wstępne (Pojęcie i znaczenie prawa rzymskiego. Podziały prawa. Systematyka rzymskiego prawa prywatnego).
13. Historyczny rozwój prawa rzymskiego (Historyczny rozwój źródeł prawa rzymskiego. Rozwój rzymskiego prawa prywatnego. Pojustyniańskie dzieje prawa rzymskiego).
14. Proces cywilny w prawie rzymskim (Ogólna charakterystyka, rozwój i organizacja procesu. Proces legislacyjny. Proces formułkowy. Ochrona pozaprocesowa. Proces kognicyjny).
15. Prawo osobowe (Osoby fizyczne. Osoby prawne. Zdolność do czynności prawnych. Czynności prawne).
16. Prawo rodzinne (Rodzina rzymska. Prawo małżeńskie. Władza ojcowska. Opieka i kuratela).
17. Prawo rzeczowe (Rzeczy. Posiadanie. Własność. Prawa na rzeczy cudzej).
18. Zobowiązania (Pojęcie, ogólna charakterystyka i podział zobowiązań. Zobowiązania z kontraktów, z umów nieformalnych oraz jak gdyby z kontraktów. Zobowiązania z deliktów i jak gdyby z deliktów. Umocnienie i umorzenie zobowiązań).
19. Prawo spadkowe (Ogólna charakterystyka. Rodzaje dziedziczenia. Treść testamentu. Nabycie spadku i jego skutki. Zapisy).

<p>Język łaciński</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wiadomości wstępne o języku: historia języka łacińskiego, alfabet, wymowa, iloczasy, zasady akcentowania. 2. Fleksja języka łacińskiego: części mowy, części zdania, deklinacja, koniugacja. Składnia języka łacińskiego. 3. Deklinacja I. Czasownik <i>esse</i>. Orzeczenie imienne. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 4. <i>Indicativus, Infinitivus, Imperativus praesentis activi</i> czasowników 1-4 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 5. Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 6. Kolokwium. Wyrażenia leksykalne. 7. Deklinacja II. Przymiotniki I i II deklinacji. Zadania. 8. Zaimki osobowe i dzierżawcze. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 9. Składnia <i>ACI</i>. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 10. Składnia <i>Dativus Possessivus</i>. Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 11. <i>Indicativus imperfecti, futuri I activi</i>. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 12. Kolokwium. Sigla. 13. Czasowniki złożone z <i>sum, esse, fui</i>. 14. Sentencje autorów antycznych: Horacy, Owidiusz, Seneka, etc. 15. Kolokwium. Translacja tekstu.
<p>Lektorat języka obcego nowożytnego</p>	<p>Lektorat</p> <p>Lektorat ma na celu rozwijanie umiejętności językowych w zakresie posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.</p>

Filozofia prawa

Wykład

I. Filozofia prawa na Wydziale Prawa Kanonicznego

1. Zakres filozofii dla prawników.
2. Filozofia prawa dla kanonistów
3. Od ars iuris do scientia iuris

II. Filozofia jako forma poznania

1. Nauczanie filozofii
2. Filozofia a ideologia
3. Filozofia a nauka
4. Filozofia a prawo
5. Teoria prawa a filozofia prawa

III. Specyfika filozofii prawa jako nauki

1. Przedmiot filozofii prawa w jej rozwoju historycznym
2. Metoda filozofii prawa
3. Określenie filozofii prawa

IV. Pytanie o prawo

1. Prawo - prowokacja myślenia
2. Prawo - przyczyna sprawcza
3. Struktura działalności prawnej człowieka

V. Fakt prawa

1. Prawo jako fakt
2. Rozumienie prawa
3. Relacja prawna

VI. Treść prawa

1. Struktura normy prawnej
2. Treść normy prawnej

VII. Dzieje idei sprawiedliwości

1. Starożytność
2. Średniowiecze
3. Czasy nowożytne
4. Epoka współczesna

VIII. Sprawiedliwość

1. Punkt wyjścia fenomenu prawa
2. Formuła sprawiedliwości

3. Przedmiot sprawiedliwości (iustum)
4. Relacja sprawiedliwości i jej rodzaje
5. Fundament prawa
6. Słuszność prawna
7. niesprawiedliwość

IX. Przedmiot sprawiedliwości

1. Podział prawa
2. Tytuły i miary naturalne
3. Natura ludzka i natura rzeczy
4. Rodzaje praw naturalnych
5. Dobra i miary praw naturalnych
6. Abstrakcyjność i konkretność praw naturalnych
7. Prawa pozytywne

X. Podmiot prawa

1. Osoba w sensie prawnym
2. Stosunki prawne

XI. Reguła prawa

1. Norma a przedmiot sprawiedliwości
2. Norma prawna
3. Naturalna reguła prawa

XII. Ustawa naturalna (moralne prawo naturalne)

1. Sądy deontyczne
2. Podstawa sądów deontycznych
3. Określenie opisowe
4. Treść
5. Obowiązywalność
6. Sposób poznania i struktura
7. Rodzaje przepisów ustawy naturalnej
8. Uniwersalizm
9. Historyczność (natura ludzka a ewolucja historyczna nakazów)
10. Ustawa naturalna a wolność
11. Ustawa naturalna a ustawa ludzka
12. Prawo naturalne
13. Rodzaje naturalnych norm prawnych

Filozofia prawa	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie filozofii prawa - przedstawienie założeń ćwiczeń 2. Dike i nomos, sofiści 3. Koncepcja sprawiedliwości u Arystotelesa 4. Prawo naturalne u Arystotelesa 5. Prawo natury i naturalne u stoików a prawo rzymskie 6. Trójpodział prawa u św. Augustyna 7. Koncepcja prawa wiecznego Tomasza z Akwinu 8. Sumienie u Tomasza z Akwinu 9. Woluntaryzm prawny - Bonawentura i Ockham 10. Prawo natury u Grocjusza 11. Kant - imperatyw kategoryczny 12. Nowożytni filozofowie prawa: Rawls. Dworkin i Hart 13. Radbruch: Od pozytywizmu do koncepcji ustawowego bezprawia 14. Fuller i Finnis - XX-wieczne koncepcje prawa naturalnego
Normy ogólne prawa kanonicznego I	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne; 2. Ustawy kościelne; 3. Zwyczaj prawny i jego znaczenie; 4. Dekrety ogólne oraz instrukcje; 5. Akty administracyjne konkretne.
Normy ogólne prawa kanonicznego I	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eklezjologiczne racje funkcjonowania zwyczaju prawnego w systemie kanonicznym; 2. Rola wspólnoty wiernych i prawodawcy w procesie tworzenia zwyczaju prawnego w systemie prawa kanonicznego; 3. Zgoda legalna jako forma aprobaty zwyczaju prawnego w systemie kanonicznym; 4. Odwołanie zwyczaju z przyczyn natury zewnętrznej w systemie kanonicznym (kan. 28 KPK); 5. Wymogi obiektywne oraz subiektywne dotyczące wspólnoty wprowadzającej zwyczaj prawny, ujęte w kan. 25 KPK; 6. Kontrowersje wokół definicji legalnej przywileju zawartej w kan. 76 § 1 Kodeksu Prawa Kanonicznego; 7. Interpretacja aktów dotyczących przywilejów; 8. Zrzeczenie się przywileju kan. 80 § 1- 3 KPK

<p>Nauczycielskie zadanie Kościoła</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posługa słowa Bożego w ogólności 2. Przepowiadanie słowa Bożego 3. Nauczanie katechetyczne 4. Misyjna działalność Kościoła 5. Wychowanie katolickie 6. Szkoły jako środki wychowania 7. Uniwersytety katolickie i inne instytuty studiów wyższych 8. Uniwersytety i fakultety kościelne 9. Środki społecznego przekazu i ich wykorzystanie w realizacji nauczycielskiej misji Kościoła 10. Cenzura prewencyjna ksiązek dotyczących wiary i obyczajów chrześcijańskich 11. Wyznanie wiary
<p>Nauczycielskie zadanie Kościoła</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posługa słowa Bożego w ogólności 2. Przepowiadanie słowa Bożego 3. Nauczanie katechetyczne 4. Misyjna działalność Kościoła 5. Wychowanie katolickie 6. Szkoły jako środki wychowania 7. Uniwersytety katolickie i inne instytuty studiów wyższych 8. Uniwersytety i fakultety kościelne 9. Środki społecznego przekazu i ich wykorzystanie w realizacji nauczycielskiej misji Kościoła 10. Cenzura prewencyjna ksiązek dotyczących wiary i obyczajów chrześcijańskich 11. Wyznanie wiary

<p>Obowiązki i uprawnienia wiernych</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wierni w Kościele. 2. Obowiązki i prawa wszystkich wiernych. 3. Obowiązki i prawa wiernych świeckich. 4. Kształcenie duchowieństwa. 5. Niższe i wyższe seminaria duchowne. 6. Formacja alumnów. 7. Inkardynacja i ekskardynacja duchownych. 8. Przynależność duchownego do Kościoła partykularnego, do prałatury personalnej lub do instytutu życia konsekrowanego. 9. Obowiązki i prawa duchownych. 10. Utrata stanu duchownego. 11. Prałatury personalne. 12. Stowarzyszenia wiernych. 13. Publiczne stowarzyszenia wiernych. 14. Prywatne stowarzyszenia wiernych.
<p>Obowiązki i uprawnienia wiernych</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powołanie i misja świeckich w Kościele. 2. Potrzeby współczesnego świata. 3. Wierni świeccy. 4. Powołanie do świętości w Kościele jako wspólnoty. 5. Uczestniczenie świeckich w życiu Kościoła i w misji głoszenia dobrej nowiny. 6. Służba człowiekowi i społeczeństwu. 7. Człowiek ośrodkiem życia gospodarczo-społecznego. 8. Natura i misja kapłaństwa służebnego. 9. Formacja kandydatów do kapłaństwa. 10. Formacja początkowa i permanentna. 11. Organizacja studiów w formacji do kapłaństwa. 12. Kryteria i normy w formacji seminariów duchownych. 13. Sporządzanie statutu stowarzyszenia wiernych, z uwzględnieniem: struktury, celów, władz, członków i majątku.

Prawo wyznaniowe	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja prawa wyznaniowego 2. Źródła prawa wyznaniowego 3. Systemy relacji między państwem a Kościołem w aspekcie historycznym 4. Zasady relacji państwo-Kościół w Konstytucji RP 5. Status prawny Kościoła katolickiego i innych związków wyznaniowych 6. Wolność sumienia i wyznania (zakres podmiotowy i przedmiotowy, gwarancje instytucjonalne i formalne, klauzula sumienia) 7. Szkolnictwo wyznaniowe i nauczanie religii w szkołach publicznych Uprawnienia w zakresie kultu i opieki religijnej 8. Zawarcie małżeństwa wyznaniowego 9. Uprawnienia majątkowe kościelnych osób prawnych 10. Dochody i opodatkowanie instytucji kościelnych i osób duchownych 11. Status prawny duchowieństwa 12. Ochrona cywilna i karna wolności sumienia i religii
Prawo wyznaniowe	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systemy relacji między państwem a Kościołem w aspekcie historycznym 2. Źródła prawa wyznaniowego 3. Zasady relacji państwo-Kościół w Konstytucji RP 4. Osobowość prawna Kościoła Katolickiego i innych związków wyznaniowych 5. Poszanowanie autonomii Kościołów w aspekcie administracyjnym i cywilnym 6. Szkolnictwo wyznaniowe i nauczanie religii w szkołach publicznych 7. Duszpasterstwo szczególnych grup społecznych 8. Działalność kulturalna Kościoła 9. Uprawnienia majątkowe kościelnych osób prawnych 10. Opodatkowanie instytucji kościelnych i osób duchownych 11. Ubezpieczenia osób duchownych 12. Ochrona małżeństwa i rodziny 13. Ochrona cywilna i karna wolności sumienia i religii

<p>Język łaciński</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powtórzenie wiadomości z semestru 1 i 2. 2. Tworzenie i stopniowanie przysłówków. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 3. Indicativus, Infinitivus, Imperativus perfecti activi czasowników 1-4 koniugacji. Czasowniki nieregularne. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 4. Indicativus, Infinitivus, Imperativus plusquamperfecti, Futuri II activi czasowników 1-4 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 5. Participium perfecti passivi. Indicativus, Infinitivus, Imperativus perfecti, plusquamperfecti, Futuri II activi czasowników 1-4 koniugacji. 6. Powtórzenie materiału w celu utrwalenia. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 7. Kolokwium. Wyrażenia leksykalne. 8. Strona bierna czasowników. Zamiana zdań ze stony czynnej na bierną z uwzględnieniem wszystkich czasów w języku łacińskim. Zadania. 9. Participium futuri activi i passivi. Infinitivus wszystkich poznanych czasów. 10. Verba deponentia i semideponentia. . Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 11. Odmiana czasownika eo,ire,ii,itum oraz fio, fieri factus sum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 12. Składnia NCI. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 13. Powtórzenie materiału w celu utrwalenia. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 14. Kolokwium. Translacja fragmentu wybranego tekstu. 15. Biblia, fragmenty Wulgaty. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.
<p>Lektorat języka obcego nowożytnego</p>	<p>Lektorat</p> <p>Lektorat ma na celu rozwijanie umiejętności językowych w zakresie posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 według Europejskiego System Opisu Kształcenia Językowego.</p>

Teologia fundamentalna i Chrystologia	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oczekiwanie na Chrystusa 2. Bóstwo Chrystusa Pana w Piśmie Świętym 3. Biblijne spojrzenie na prawdziwe człowieczeństwo Jezusa Chrystusa 4. Refleksja chrystologiczna pierwszych wieków. Nauczanie Soborów Powszechnych 5. Ujęcie systematyczne tajemnicy Wcielenia 6. Tajemnica Odkupienia w Piśmie Świętym. Historia refleksji soteriologicznej. 7. Zbawcze misteria Chrystusa 8. Chrystus jako jedyny Pośrednik i Odkupiciel. 9. Powszechność Odkupienia. Chrystus jako wyzwoliciel z sytuacji beznadziejnych 10. Znaczenie Wcielenia. Chrystus w sztuce chrześcijańskiej 11. Pojęcie teologii fundamentalnej. Człowiek otwarty na Boga 12. Objawienie Boże 13. Problem pozakościelnych wizerunków Jezusa Chrystusa. 14. Starożytne źródła niechrześcijańskie o Jezusie Chrystusie, odkrycia archeologiczne 15. Pierwotne źródła chrześcijańskie
Teoria prawa kościelnego	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne - cel studium prawa kanonicznego. 2. Jedność kanonistyki w wielości dyscyplin naukowych. 3. Historyczna postać prawa kanonicznego. 4. Ustawodawstwo kościelne. 5. Ustawa kościelna. 6. Prawo zwyczajowe. 7. Interpretacja prawa w Kościele. 8. Pojęcie normy kanonicznej. 9. Obowiązkiwanie normy kanonicznej. 10. Podmioty prawa kanonicznego. 11. Przestrzeganie prawa. 12. Stosowanie prawa. 13. Konkretyzacja normy kanonicznej.

Teoria prawa kościelnego

Ćwiczenia

1. PRAWO - PRAWO KANONICZNE
  - a) Prawo jako wartość
  - b) Prawo kanoniczne w kulturze prawnej
  - c) Prawo kościelne a prawo świeckie
  - d) Prawo w prawie kościelnym
  - e) Posoborowe tendencje w prawie kanonicznym
2. USTAWA KOŚCIELNA
  - a) Ustawa kościelna jako rozrządzenie rozumu czy wiary
  - b) Istotne cechy wewnętrzne kanonicznego pojęcia ustawy
  - c) Dylematy wokół pojęcia ustawy kanonicznej
3. NORMA KANONICZNA
  - a) Pojęcie. Norma kanoniczna a norma etyczna.
  - b) Przedmiot normy kanonicznej
  - c) Zasięg normy kanonicznej
  - d) Recepcja normy kanonicznej
4. SŁUSZNOŚĆ KANONICZNA. EPIKEA
  - a) Słuszność w prawie
  - b) Słuszność kanoniczna
  - c) Słuszność kanoniczna a epikea

<p>Historia źródeł i literatury prawa kanonicznego</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie i podział źródeł prawa kościelnego. Pismo Święte. Tradycja; akta papieży itd. 2. Zbiory pseudo-apostolskie; zbiory jedności katolicko-regionalnej; zbiory różnicowania narodowo-regionalnego; zbiory Kościoła Bizantyńskiego; zbiory systematyczne. 3. Zbiory zachodnie; Zbiory Kościoła Insularnego (Irlandii i Brytanii); zbiory Galii. 4. Zbiory autentycznej i sfalszowanej reformy Karolińskiej. 5. Dekretały Pseudo Izydora i ich wpływ na prawo kościelne. 6. Systematyczne zbiory ustaw kościelnych przed Dekretem Gracjana tj. przed 1140 r. 7. Zbiory poprzedzające reformę gregoriańską; zbiory rozwiniętej reformy gregoriańskiej. 8. Pisma i zbiory przygotowujące Dekret Gracjana. 9. Dekret Gracjana. 10. Zbiory powstałe od Dekretu Gracjana do Dekretałów i Dekretały Grzegorza IX itd. 11. Corpus Iuris Canonici. 12. Zbiory powstałe przed Kodeksem Prawa Kanonicznego z 1917 roku. Zbiory Synodów. 13. Zbiory akt papieży. Zbiory akt Kurii Rzymskiej. 14. Historia Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1917 roku. Zbiory powstałe po 1917 r. 15. Kodeks Prawa Kościelnego z 1983 r. i historia jego powstania. 16. Zbiory prawne powstałe po 1983, tj. po promulgacji Kodeksu Prawa Kan. z 1983 r.
--	---

Historia źródeł i literatury prawa kanonicznego

Ćwiczenia

1. Okresy historii prawa kanonicznego
2. Podział historii prawa kanonicznego
3. Źródła istnienia prawa kanonicznego
4. Źródła biblijne i patrystyczne prawa kanonicznego
5. Kolekcje pseudoapostolskie
6. Kolekcje zachodnie i wschodnie pierwszego tysiąclecia
7. Źródła odnośnie do historii sakramentu pokuty, w tym penitencjały
8. Burhcard z Wormacji i Iwo z Chartres
9. Dekret Gracjana - podział i metoda
10. Dekretały Grzegorza IX - układ materiału i zagadnienia
11. 11.Liber Sextus i Klementyny
12. Extravagantes - Communes i Jana XXII
13. Sobór Laterański IV - historia parafii, historia celibatu
14. Dekretyści i dekretaliści
15. Sobór Trydencki i okres potrydencki
16. Kolekcje Kongregacji Watykańskich
17. Pierwsza Kodyfikacja 1917
18. Sobór Watykański II i jego znaczenie
19. Rewizja Kodeksu prawa kanonicznego
20. Między Kodeksem Jana Pawła II a reformami Franciszka

Metodyka prawa kanonicznego	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodyka a metodologia 2. Metodyka <i>in genere</i>, metodyka prawnicza, metodyka prawa kanonicznego 3. Metodyka pisania pracy naukowej z kanonistyki 4. Seminarium naukowe, rodzaje seminarium, wybór seminarium 5. Praca dyplomowa, jej naukowy charakter, konstrukcja pracy dyplomowej 6. Kwerenda i zbieranie materiałów badawczych 7. Temat i plan pracy dyplomowej 8. Uwagi wstępne 9. Opracowywanie materiałów badawczych 10. Dokumentacja pracy, czyli zapis bibliograficzny 11. Metody badawcze 12. Pisanie pracy dyplomowej 13. Styl i język pracy dyplomowej 14. Przypisy i ich rodzaje 15. Posługiwanie się cytatem 16. Sporządzanie bibliografii 17. Wymogi redakcyjne
Normy ogólne prawa kanonicznego II	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozycja osób fizycznych w kanonicznym porządku prawnym 2. Osoby prawne 3. Akt prawny założenia generalne 4. Wady aktu prawnego. 5. Akty prawne bilateralne 6. Władza rządzenia <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Definicja 6.2. Delegowanie władzy rządzenia 7. Urzędy kościelne. Powierzenie urzędu kościelnego. <ol style="list-style-type: none"> 7.2. Utrata urzędu kościelnego. 8. Przedawnienie

<p>Normy ogólne prawa kanonicznego II</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady interpretacji w odniesieniu do władzy wykonawczej; 2. Wykonywanie władzy delegowanej kilku lub wielu osobom; 3. Wygaśnięcie władzy delegowanej wskutek wystąpienia przyczyn natury wewnętrznej; 4. Zakres wykonywania władzy wykonawczej; 5. Obowiązek troski władzy kościelnej o zabezpieczenie utrzymania osobom, które zostały usunięte z urzędu (kan. 195 KPK); 6. Warunki wymagane do ważności rezygnacji z urzędu kościelnego; 7. Usunięcie z urzędu kościelnego na mocy samego prawa; 8. Przeniesienie z urzędu kościelnego (kann. 190 – 191 KPK); 9. Zasady delegacji i subdelegacji władzy wykonawczej ujęte w kan. 137 § 1 – 4 KPK;
<p>Język łaciński</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powtórzenie wiadomości z semestru 3. 2. Coniunctivus praesentis i imperfecti activi. Coniunctivus w zdaniach głównych. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 3. Coniunctivus praesentis i imperfecti passivi. Zdania celowe i dopełnieniowe. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 4. Coniunctivus perfecti i plusquamperfecti activi. Cum historicum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 5. Coniunctivus perfecti i plusquamperfecti perfecti passivi. Coniunctivus w zdaniach głównych. Consecutio temporum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 6. Powtórzenie materiału w celu utrwalenia. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 7. Kolokwium. Wybrane sentencje filozoficzne: Cynceron, Seneka, Marek Aureliusz, etc. 8. Składnia Ablativus Absolutus. Zdania przyczynowe: cum causale. 9. Okresy warunkowe. 10. Verba anomala: volo, nolo, malo. Czasownik i jego złożenia: fero, ferre, tuli, latum; edo, edere (esse). 11. Odmiana czasownika eo, ire, ii, itum oraz fio, fieri factus sum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 12. Verba defectiva. Verba impersonalia. Supinum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 13. Gerundium, a gerundivum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. 14. Coniugatio periphrastica activa i passiva. Zadania. 15. Egzamin.

Lektorat języka obcego	Lektorat Lektorat ma na celu rozwijanie umiejętności językowych w zakresie posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
Ochrona własności intelektualnej	Konwersatorium <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do ochrony własności intelektualnej 2. Podmiot i przedmiot prawa autorskiego 3. Treść prawa autorskiego 4. Czas trwania autorskich praw majątkowych 5. Przejście autorskich praw majątkowych 7. Ochrona praw autorskich 8. Ochrona wizerunku 9. Odpowiedzialność karna 10. Postępowanie w sprawach z zakresu własności intelektualnej 11. Relacja prawa autorskiego i prawa własności przemysłowej

Teologia prawa kanonicznego

Wykład

I. HERMENEUTYKA I NAUCZANIE TEOLOGII PRAWA KOŚCIELNEGO

1. Hermeneutyczne wymogi dla teologii prawa kanonicznego
2. Teologia prawa kanonicznego w uniwersyteckich programach studiów
3. Początki teologii prawa kościelnego
4. Określenie teologii prawa kościelnego
5. Teologia prawa kościelnego a teologia prawa
6. Miejsce teologii prawa kościelnego w badaniach nad prawem Kościoła

II. DOŚWIADCZENIE PRAWA WE WSPÓLNOCIE KOŚCIELNEJ

1. Dwuznaczność doświadczenia prawa w Kościele
2. Od prawa w Kościele do prawa Kościoła
  - 2.1. Zagadnienia prawne
  - 2.2. Zagadnienia teologiczne
3. Doświadczenie prawne w Kościele pierwotnym

III. JEDNOŚĆ I ROZPAD IDEI PRAWA

1. Jedność idei prawa wokół prawa Bożego
  - 1.1. Chryścijaństwo a woluntaryzm ST i stoicyzm rzymski
  - 1.2. Kościół pierwotny
  - 1.3. Augustyn
  - 1.4. Gracjan
  - 1.5. Tomasz z Akwinu
  - 1.6. Średniowieczny woluntaryzm
  - 1.7. Franciszek Suarez
2. Rozpad jedności idei prawa
  - 2.1. Marcin Luter
  - 2.2. Rudolf Sohm
  - 2.3. Joseph Klein

IV. FUNDAMENT PRAWA KOŚCIELNEGO

1. Protestantyzm
  - 1.1. Uzasadnienie teologiczne
  - 1.2. Uzasadnienie prawne
2. Katolicyzm
  - 2.1. Uzasadnienie filozoficzne
  - 2.2. Uzasadnienie teologiczne

- a) Teologia (G. Söhngen, K. Rahner, H. Barion)
- b) Kanonistyka – Klaus Mörsdorf
- c) Teorie normatywności nadprzyrodzonej
- d) Teorie normatywności dogmatyczno-antropologicznej
- e) Teorie normatywności jako środka pastoralnego
- f) Teorie normatywności jako środka do wyrażenia misyjności Kościoła

V. POJĘCIE PRAWA KOŚCIELNEGO

- 1. Prawo kanoniczne czy kościelne?
- 2. Sposoby określania prawa kościelnego
- 3. Doświadczenie prawne wewnątrz wspólnoty kościelnej
- 4. Niezbędne odniesienia pojęcia prawa kościelnego
- 5. Określenie prawa kościelnego

VI. PRAWO BOŻE W PRAWIE KOŚCIELNYM

- 1. Prawo Boże w kanonistyce
- 2. Problem prawa Bożego
- 3. Prawo Boże jako zjawisko religijne
- 4. Wiara i prawo
  - 4.1. Bóg i prawo
  - 4.2. Stworzenie i prawo
  - 4.3. Przymierze i prawo
  - 4.4. Kościół i prawo
- 5. Koncepcyjna problematyka prawa Bożego
- 6. Chrystus jako prawodawca
- 7. Dyspensowanie od prawa Bożego
- 8. Uwagi do dyskusji

VII. MOC WIĄŻĄCA PRAWA KOŚCIELNEGO

- 1. Postawienie problemu
- 2. Program „deteologizacji” prawa kościelnego
- 3. Zakres prawa kościelnego
  - 3.1. Pojęcie dyscypliny kościelnej
  - 3.2. Zachowania religijne i etyczne
  - 3.3. Akty wewnętrzne
- 4. Normy kanoniczne a wolność aktu wiary
- 5. Posłuszeństwo prawu i ograniczanie praw

	<p>6. Normy korygujące</p> <p>VIII. TELEOLOGIA PRAWA KOŚCIELNEGO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Istota problemu 2. Salus animarum suprema lex 3. Dyskusja o celu prawa w Kościele <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Tomasz z Akwinu: chrystocentryczny porządek Kościoła 3.2. Pośredni i bezpośredni cel prawa kościelnego 3.3. Javier Hervada 4. Wspólnota celem prawa kościelnego
Teologia prawa kanonicznego	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoły kanonistyczne 2. Metodologia prawa kanonicznego 3. Ustawa kanoniczna 4. Model Kościoła-tajemnicy 5. Zasada formalna prawa kościelnego - wspólnota 6. Teologiczne podstawy kodeksu prawa kanonicznego 7. Obowiązek prowadzenia świętego życia 8. Prawo Boże i prawo ludzkie 9. Cel prawa kościelnego

Ustrój Kościoła powszechnego

Wykład

1. Uwagi wstępne o ustroju Kościoła.
2. Urząd Biskupa Rzymskiego.
  - 2.1. wybór Biskupa Rzymskiego;
  - 2.2. elektorzy Biskupa Rzymskiego;
  - 2.3. czynności związane z wyborem Biskupa Rzymu.
3. Kolegium Biskupów podmiotem najwyższej władzy w Kościele.
4. Synod Biskupów organem doradczym.
5. Kolegium Kardynalskie.
  - 5.1. pojęcie i stopnie kardynalskie;
  - 5.2. uprawnienia w czasie wakatu Stolicy Apostolskiej.
6. Kuria Rzymska.
  - 6.1. normy ogólne dotyczące funkcjonowania Kurii Rzymskiej;
  - 6.2. Sekretariat Stanu Stolicy Apostolskiej;
  - 6.3. dykasterie;
  - 6.4. trybunały;
  - 6.5. urzędy Stolicy Apostolskiej;
  - 6.6. uprawnienia Dykasterii Kurii Rzymskiej w czasie wakatu Stolicy Apostolskiej.
7. Legaci papiescy.

<p>Ustrój Kościoła powszechnego</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Normy ogólne dotyczące funkcjonowania Kurii Rzymskiej. 2. Sekretariat Stanu Stolicy Apostolskiej. 3. Kongregacje, Papieskie Rady i Urzędy Stolicy Apostolskiej na podstawie Konstytucji apostolskiej "Pastor Bonus" o Kurii Rzymskiej. 4. Dykasterie Kurii Rzymskiej na podstawie Konstytucji papieża Franciszka „Praedicate Evangelium”. 5. Trybunały. 6. Wakat Stolicy Apostolskiej 7. Kolegium Kardynałów w czasie wakatu Stolicy Apostolskiej. 8. Uprawnienia Dykasterii Kurii Rzymskiej w czasie wakatu Stolicy Apostolskiej. 9. Wybór Biskupa Rzymskiego. 10. Elektorzy Biskupa Rzymskiego. 11. Miejsce wyboru Biskupa Rzymskiego i osoby dopuszczone z racji swojego urzędu. 12. Czynności związane z wyborem Biskupa Rzymu. 13. Przyjęcie i ogłoszenie wyboru oraz rozpoczęcie posługi nowego papieża. 14. Regulamin Soboru Watykańskiego II.
<p>Sakramenty: Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do prawa o sakramentach świętych (kan.840-848). 2. Sprawowanie chrztu (kan. 850-860). 3. Szafarz chrztu (kan. 861-863). 4. Przyjmujący chrzest (kan. 864-871). 5. Chrzestni (kan. 872-874). 6. Stwierdzenie i zapisanie przyjętego chrztu (kan. 875-878). 7. Sprawowanie bierzmowania (kan. 880-881). 8. Szafarz bierzmowania (kan. 882-888). 9. Przyjmujący bierzmowanie (kan. 889-891). 10. Świadek bierzmowania (kan. 892-893). 11. Stwierdzenie i zapisanie przyjętego bierzmowania (kan. 894-896). 12. Sprawowanie Eucharystii (kan. 899) 13. Szafarz Najświętszej Eucharystii (kan. 900-911). 14. Uczestnictwo w Najświętszej Eucharystii (kan. 912-923). 15. Obrzędy i ceremonie sprawowania Eucharystii (kan. 924-930). 16. Czas i miejsce sprawowania Eucharystii (kan. 931-933). 17. Przechowywanie i kult Najświętszej Eucharystii (kan. 934-944).

Sakramenty: Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza kanonów soborów powszechnych od IV do XX w. dotyczących sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego. 2. Analiza kanonów Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 roku dotyczących sakramentów chrztu, bierzmowania i Eucharystii.
Kościelne prawo publiczne i konkordatowe	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie kościelnego prawa publicznego i prawa konkordatowego. 2. Źródła kościelnego prawa publicznego i prawa konkordatowego. 3. Systemy relacji między państwem a Kościołem. Aspekt historyczny. 4. Kościelne prawo publiczne w nauczaniu Soboru Watykańskiego II i papieży posoborowych 5. Podmiotowość Stolicy Apostolskiej, Kościoła katolickiego, Państwa Watykańskiego w stosunkach międzynarodowych. 6. Stosunki dyplomatyczne Stolicy Apostolskiej. 7. Geneza i rozwój konkordatów. 8. Pojęcie konkordatu. 9. Rodzaje i natura konkordatów. 10. Strony umowy konkordatowej. 11. Przedmiot umów konkordatowych. 12. Forma i procedura zawierania konkordatu. 13. Obowiązek przestrzegania konkordatu. 14. Klauzule konkordatowe. 15. Zasady interpretacji konkordatu. 16. Ustanie konkordatu. 17. Wpływ Konkordatu z 1993 r. na polski porządek prawny.

Kościelne prawo publiczne i konkordatowe

Ćwiczenia

1. Ogólna charakterystyka kościelnego prawa publicznego i konkordatowego.
2. Systemy relacji pomiędzy państwem i Kościołem. Państwa świeckie i wyznaniowe.
3. Zasady relacji pomiędzy państwem i Kościołem w doktrynie Soboru Watykańskiego II i nauczaniu papieży posoborowych.
4. Podmiotowość Kościoła Katolickiego, Stolicy Apostolskiej i Miasta Watykańskiego w stosunkach międzynarodowych.
5. Stosunki dyplomatyczne Stolicy Apostolskiej. Stolica Apostolska a społeczność międzynarodowa i organizacje międzynarodowe.
6. Pojęcie, istota, geneza i rozwój konkordatów.
7. Strony i przedmiot konkordatów.
8. Rodzaje konkordatów. Konkordaty klasyczne i posoborowe.
9. Procedura i forma zawierania konkordatów.
10. Obowiązek przestrzegania i zasady interpretacji konkordatów.
11. Konkordat a ustawodawstwo krajowe.
12. Ustanie konkordatu.
13. Stosunki pomiędzy państwem i Kościołem w Polsce.
14. Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z 1993 roku.

<p>Postępowanie sądowe w ogólności</p>	<p>Wykład</p> <p>WPROWADZENIE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uwagi ogólne na temat kanonicznego prawa procesowego. 2. Pozytywny i negatywny charakter procesu. 3. Sądowa ochrona praw w Kościele. <p>I. PRZEDMIOT PROCESU I ZAKRES WŁADZY SĄDOWNICZEJ W KOŚCIELE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie kościelnego postępowania sądowego. 2. Elementy postępowania sądowego. 3. Rodzaje procesów sądowych. 4. Obowiązki kanonicznych norm procesowych. 5. Zakres kościelnej władzy sądowej. 6. Źródła kanonicznego prawa procesowego. <p>II. STRUKTURA SĄDOWNICTWA KOŚCIELNEGO:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcia wstępne (trybunał, instancja, stopień). 2. Hierarchia trybunałów kościelnych (Trybunały pierwszej instancji, Trybunały drugiej instancji, Trybunały trzeciej i dalszej instancji, Trybunał Najwyższy). 3. Nadrzędna rola Papieża. 4. Wzajemne relacje między trybunałami. <p>III. KOMPETENCJE SĄDÓW KOŚCIELNYCH:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie sądu właściwego. 2. Podstawowe zasady właściwości sądu. 3. Sądowa nietykalność Papieża. 4. Właściwość trybunałów uprzywilejowanych. 5. Tytuły właściwości trybunałów wspólnych (pierwszej instancji). 6. Rozstrzyganie konfliktów kompetencyjnych. <p>IV. ORGANIZACJA SĄDÓW KOŚCIELNYCH:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trybunał pierwszej instancji. 2. Trybunał drugiej instancji. 3. Trybunały Stolicy Apostolskiej. <p>V. ZASADY FUNKCJONOWANIA SĄDÓW:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obowiązki sędziów i urzędników sądowych. 2. Porządek rozpoznawania spraw. 3. Terminy i odroczenia. 4. Miejsce sądu. 5. Dopuszczanie osób na rozprawę. 6. Sporządzanie i przechowywanie akt.
--	--

	<p>VI. STRONY PROCESOWE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powód i strona pozwana. 2. Pełnomocnicy procesowi i adwokaci. <p>VII. ŚRODKI SĄDOWEJ OCHRONY PRAW:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skargi. 2. Zarzuty. 3. Sekwestr. <p>VIII. PRAWO KANONIZACYJNE</p> <p>IX. DYSPENSA OD CELIBATU DUCHOWNYCH</p> <p>X. PROCEDURY SPECJALNE</p>
<p>Prawo instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Historia rozwoju form życia konsekrowanego biorącego początek z nauki i przykładu Boskiego Mistrza: pierwsza wspólnota jerozolimska, dawne formy indywidualne życia dodanego Bogu, pierwsze wspólnoty cenobicie, zakony mendykanckie, klerycy regularni, zakony rycerskie, zgromadzenia o ślubach prostych, instytuty świeckie . 2. Formy życia konsekrowanego istniejące obecnie w Kościele katolickim: instytuty zakonne i świeckie życia konsekrowanego, stowarzyszenia życia apostołskiego, ordo virginum, współcześni pustelnicy, wdowy i wdowcy konsekrowani, nowe formy życia ewangelicznego 3. Normy wspólne wszystkim instytutom życia konsekrowanego: pojęcie życia konsekrowanego, rady ewangeliczne, życie braterskie, prawo własne, autonomia itd. 4. Pojęcie życia zakonnego i jego istotne elementy 5. Instytuty zakonne: domy zakonne, ich erekcja i znoszenie, zarząd instytutów, przełożeni i rady, kapituły, dobra doczesne i ich zarząd, przyjmowanie kandydatów i kształcenie członków, przyjęcie do nowicjatu, nowicjat i kształcenie nowicjuszy, profesja zakonna, kształcenie zakonników, obowiązki i prawa instytutów oraz ich członków, apostołstwo instytutów, wyłączanie członków z instytutu, przejście do innego instytutu, wyjście z instytutu, wydalanie członków, zakonnicy wyniesieni do godności biskupiej, konferencje wyższych przełożonych. 6. Instytuty świeckie: pojęcie instytutu świeckiego, konsekracja świecka, świeckość konsekrowana, specyfika działalności apostołskiej, życie braterskie, warunki przyjmowania kandydatów do instytutu, próba wstępna, formacja, definitywne włączenie członków do instytutu, wyłączanie członków z instytutu, przejście do innego instytutu. 7. Stowarzyszenia życia apostołskiego: wyłączanie członków z instytutu, przejście do innego instytutu.

<p>Prawo instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reguła św. Pachomiusza, reguła św. Bazylego 2. Reguła św. Benedykta, Reguła św. Franciszka. 3. Życie kontemplacyjne mniszek w oparciu o najnowsze dokumenty kościelne (instruk. Cor orans) 4. Życie braterskie zakonników we wspólnocie 5. Autonomia klasztorów mniszych. 6. Przebieg formacji w klasztorach mniszych. 7. Zasadnicze elementy życia kontemplacyjnego mniszek. 8. Fundowanie i znoszenie klasztorów mniszych. 9. Federacje klasztorów. 10. Codziennosc w życiu zakonnym 11. Wymagania i formacja członków indywidualnych form życia konsekrowanego według wskazań Konferencji Episkopatu Polski. 12. Relacje między klasztorem autonomicznym a biskupem diecezjalnym.
<p>Kult Boży, czasy i miejsca święte</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sakramentalia: konsekracja, poświęcenie, błogosławieństwo, egzorcyzmy. 2. Liturgia Godzin. 3. Pogrzeb kościelny. 4. Kult świętych, obrazów i relikwii. 5. Ślub i przysięga. 6. Miejsca święte: kościoły, kaplice, sanktuaria, ołtarze, cmentarze. 7. Czasy święte: Dni świąteczne. Dni pokuty.

Dobra doczesne Kościoła

Wykład

Rozdział 1 Zagadnienia wprowadzające

- 1.1. Dobra doczesne w Piśmie Świętym
  - 1.1.1. Stary Testament
  - 1.1.2. Nowy Testament
- 1.2. Rys historyczny zagadnienia dóbr doczesnych
  - 1.2.1. Rozwój majątku kościelnego
  - 1.2.2. Codex Iuris Canonici z 1917 r.
- 1.3. Reforma prawa majątkowego
  - 1.3.1. Teologiczne przesłanki Soboru Watykańskiego II dla prawa majątkowego
  - 1.3.2. Etapy redagowania piątej księgi Kodeksu z 1983 r.
  - 1.3.3. Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich
- 1.4. Czynniki interpretacji aktualnego prawa o dobrach doczesnych
  - 1.4.1. Różne czynniki interpretacyjne
  - 1.4.2. Zasada pomocniczości
  - 1.4.3. Relacja prawa kanonicznego do prawa państwowego
  - 1.4.4. Prawo majątkowe Kościoła a wolność religijna

Rozdział 2 Założenia podstawowe księgi V (kan. 1254-1258)

- 2.1. Prawo własne Kościoła do posiadania dóbr
- 2.2. Cele dóbr doczesnych Kościoła
- 2.3. Zdolność majątkowa kościelnych osób prawnych; właściciel dóbr
- 2.4. Pojęcie dóbr kościelnych
- 2.5. Klasyfikacje dóbr
- 2.6. Termin „Kościół” w V Księdze KPK

Rozdział 3 Nabywanie dóbr doczesnych

- 3.1. Zasada ogólna
- 3.2. Prawo i obowiązek dostarczenia dóbr
- 3.3. Subwencje
- 3.4. Podatek
- 3.5. Seminaristicum, cathedraticum
- 3.6. Opłaty i ofiary
- 3.7. Zbiórki
  - 3.7.1. Zbiórki z inicjatywy wiernych
  - 3.7.2. Zbiórki nakazane

- 3.8. Przełożeni i administratorzy kościołi a ofiary wiernych
- 3.9. Przedawnienie i zasiedzenie
- 3.10. Ofiary dla Stolicy Apostolskiej
- 3.11. Reforma beneficjów
- Rozdział 4 Administracja dobrami doczesnymi
- 4.1. Uprawnienia Biskupa Rzymu
- 4.2. Utrzymanie duchownych
- 4.3. Ubezpieczenia społeczne duchownych
- 4.4. Utrzymanie pracowników kościelnych i solidarność ekonomiczna
- 4.5. Współpraca instytucji diecezjalnych oraz relacja do prawa państwowego
- 4.6. Wspólne mienie różnych diecezji
- 4.7. Uprawnienia nadzorcze ordynariusza
- 4.8. Organy doradcze
- 4.9. Ekonom diecezjalny
- 4.10. Zarządcy dóbr kościelnych
  - 4.10.1. Wskazania ogólne
  - 4.10.2. Zarząd nadzwyczajny
  - 4.10.3. Objęcie funkcji zarządcy
  - 4.10.4. Obowiązki zarządców
- 4.11. Państwowe opodatkowanie kościelnych osób prawnych
- Rozdział 5 Umowy a zwłaszcza alienacja
- 5.1. Podstawowe pojęcia: umowy i alienacja
- 5.2. Umowy: kanonizacja prawa państwowego
- 5.3. Zgoda na alienację, kwota minimalna i maksymalna
- 5.4. Inne warunki ważności alienacji
- 5.5. Godziwość alienacji
- 5.6. Transakcje przyrównane do alienacji
- 5.7. Prawo kanoniczne a prawo cywilne
- 5.8. Dzierżawa
- Rozdział 6 Pobożne zapisy w ogólności pobożne fundacje
- 6.1. Zagadnienia wstępne
- 6.2. Wolność stanowienia pobożnych zapisów
- 6.3. Wykonanie pobożnych rozporządzeń
- 6.4. Powiernictwo

	6.5. Pobożne fundacje: pojęcie i podziały 6.6. Powstanie i zabezpieczenie fundacji oraz jej dóbr 6.7. Redukcja zobowiązań mszalnych 6.8. Redukcja, ograniczenie lub zamiana innych zobowiązań fundacyjnych

Dobra doczesne Kościoła

Ćwiczenia

Rozdział 1 Zagadnienia wprowadzające

- 1.1. Dobra doczesne w Piśmie Świętym
  - 1.1.1. Stary Testament
  - 1.1.2. Nowy Testament
- 1.2. Rys historyczny zagadnienia dóbr doczesnych
  - 1.2.1. Rozwój majątku kościelnego
  - 1.2.2. Codex Iuris Canonici z 1917 r.
- 1.3. Reforma prawa majątkowego
  - 1.3.1. Teologiczne przesłanki Soboru Watykańskiego II dla prawa majątkowego
  - 1.3.2. Etapy redagowania piątej księgi Kodeksu z 1983 r.
  - 1.3.3. Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich
- 1.4. Czynniki interpretacji aktualnego prawa o dobrach doczesnych
  - 1.4.1. Różne czynniki interpretacyjne
  - 1.4.2. Zasada pomocniczości
  - 1.4.3. Relacja prawa kanonicznego do prawa państwowego
  - 1.4.4. Prawo majątkowe Kościoła a wolność religijna

Rozdział 2 Założenia podstawowe księgi V (kan. 1254-1258)

- 2.1. Prawo własne Kościoła do posiadania dóbr
- 2.2. Cele dóbr doczesnych Kościoła
- 2.3. Zdolność majątkowa kościelnych osób prawnych; właściciel dóbr
- 2.4. Pojęcie dóbr kościelnych
- 2.5. Klasyfikacje dóbr
- 2.6. Termin „Kościół” w V Księdze KPK

Rozdział 3 Nabywanie dóbr doczesnych

- 3.1. Zasada ogólna
- 3.2. Prawo i obowiązek dostarczenia dóbr
- 3.3. Subwencje
- 3.4. Podatek
- 3.5. Seminaristicum, cathedraticum
- 3.6. Opłaty i ofiary
- 3.7. Zbiórki
  - 3.7.1. Zbiórki z inicjatywy wiernych
  - 3.7.2. Zbiórki nakazane

- 3.8. Przełożeni i administratorzy kościołi a ofiary wiernych
- 3.9. Przedawnienie i zasiedzenie
- 3.10. Ofiary dla Stolicy Apostolskiej
- 3.11. Reforma beneficjów
- Rozdział 4 Administracja dobrami doczesnymi
- 4.1. Uprawnienia Biskupa Rzymu
- 4.2. Utrzymanie duchownych
- 4.3. Ubezpieczenia społeczne duchownych
- 4.4. Utrzymanie pracowników kościelnych i solidarność ekonomiczna
- 4.5. Współpraca instytucji diecezjalnych oraz relacja do prawa państwowego
- 4.6. Wspólne mienie różnych diecezji
- 4.7. Uprawnienia nadzorcze ordynariusza
- 4.8. Organy doradcze
- 4.9. Ekonom diecezjalny
- 4.10. Zarządcy dóbr kościelnych
  - 4.10.1. Wskazania ogólne
  - 4.10.2. Zarząd nadzwyczajny
  - 4.10.3. Objęcie funkcji zarządcy
  - 4.10.4. Obowiązki zarządców
- 4.11. Państwowe opodatkowanie kościelnych osób prawnych
- Rozdział 5 Umowy a zwłaszcza alienacja
- 5.1. Podstawowe pojęcia: umowy i alienacja
- 5.2. Umowy: kanonizacja prawa państwowego
- 5.3. Zgoda na alienację, kwota minimalna i maksymalna
- 5.4. Inne warunki ważności alienacji
- 5.5. Godziwość alienacji
- 5.6. Transakcje przyrównane do alienacji
- 5.7. Prawo kanoniczne a prawo cywilne
- 5.8. Dzierżawa
- Rozdział 6 Pobożne zapisy w ogólności pobożne fundacje
- 6.1. Zagadnienia wstępne
- 6.2. Wolność stanowienia pobożnych zapisów
- 6.3. Wykonanie pobożnych rozporządzeń
- 6.4. Powiernictwo

	<p>6.5. Pobożne fundacje: pojęcie i podziały</p> <p>6.6. Powstanie i zabezpieczenie fundacji oraz jej dóbr</p> <p>6.7. Redukcja zobowiązań mszalnych</p> <p>6.8. Redukcja, ograniczenie lub zamiana innych zobowiązań fundacyjnych</p>
Kanoniczne prawo małżeńskie I	<p>Wykład</p> <p>1. Wstępne założenia systemowe (kan. 1055-1062 KPK);</p> <p>2. Normy dotyczące przygotowania do zawarcia małżeństwa (kan. 1063-1072 KPK);</p> <p>3. Przeszkody zrywające w ogólności (1073-1082 KPK);</p> <p>4. Przeszkody zrywające w szczególności (kan. 1083-1094 KPK)</p>
Kanoniczne prawo małżeńskie I	<p>Ćwiczenia</p> <p>Omówienie norm ujętych w kan. 1055-1094 KPK</p>
Kanoniczne prawo karne	<p>Wykład</p> <p>1. Ogólne założenia kościelnej dyscypliny karnej</p> <p>2. Podział prawa karnego w Kodeksie prawa kanonicznego z 1983 roku</p> <p>3. Prawo Kościoła do wymierzania sankcji karnych</p> <p>4. Ustawa karna i nakaz karny</p> <p>5. Pojęcie przestępstwa</p> <p>6. Elementów obiektywne i subiektywne przestępstwa</p> <p>7. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną</p> <p>8. Okoliczności zmniejszające odpowiedzialność karną</p> <p>9. Okoliczności zwiększające odpowiedzialność karną</p> <p>10. Usiłowania przestępstwa</p> <p>11. Współdziałanie w przestępstwie</p> <p>12. Kary poprawcze</p> <p>13. Kary ekspiacyjne</p> <p>14. Karne środki zaradcze i pokuty</p> <p>15. Wymierzanie kar</p> <p>16. Ustanie kar</p>

Kanoniczne prawo karne

Ćwiczenia

1. Przestępstwa przeciwko wierze jedności Kościoła
2. Przestępstwa przeciwko władzy kościelnej
3. Przestępstwa związane z pełnieniem zadań kościelnych
4. Przestępstwa przeciwko sakramentom
5. Przestępstwa przeciwko dobremu imieniu
6. Przestępstwo fałszu
7. Przestępstwa przeciwko specjalnym obowiązkom
8. Przestępstwa przeciwko życiu, godności i wolności człowieka
9. Zasada ogólna

Kanoniczny proces sporny

Wykład

WPROWADZENIE:

1. Pojęcie,
2. Przedmiot,
3. Rodzaje.

I. WSZCZĘCIE PROCESU.

1. Pismo skargowe.
2. Wezwanie strony pozwanej.

II. USTALENIE PRZEDMIOTU SPORU.

1. Pojęcie.
2. Skutki.

III. INSTANCJA SPORU.

1. Pojęcie.
2. Konieczne zawieszenie sporu.
3. Umorzenie instancji.
4. Zrzeczenie się instancji.
5. Zawieszenie dobrowolne na skutek wniesienia sprawy incydentalnej.

IV. ŚRODKI DOWODOWE.

1. Pojęcie.
2. Cel.
3. Ocena.
4. Podmiot.
5. Przedmiot.
6. Dopuszczalność środków dowodowych.
7. Przesłuchanie strony lub świadka w szczególnych okolicznościach.
8. Czas zbierania środków dowodowych.

V. POSZCZEGÓLNE ŚRODKI DOWODOWE.

1. Oświadczenia stron.
2. Dowód z dokumentów.
3. Zeznania świadków.
4. Biegli.
5. Wizja lokalna i oględziny sądowe.
6. Domniemania.

VI. OGŁOSZENIE AKT.

	<p>VII. ZAMKNIĘCIE POSTĘPOWANIA DOWODOWEGO.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie. 2. Skutki. <p>VIII. DYSKUSJA NAD SPRAWĄ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie. 2. Obrona. 3. Uwagi przedwyrokowe. 4. Replika. 5. Dyskusja ustna. <p>IX. ORZECZENIE SĘDZIEGO.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie i rodzaje. 2. Podstawy wyrokowania. 3. Zasada swobodnej oceny środków dowodowych. 4. Sposób wyrokowania. <p>X. ZASKARŻENIE WYROKU.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skarga o nieważność wyroku. 2. Apelacja. 3. Przywrócenie do stanu poprzedniego. 4. Ponowne rozpatrzenie sprawy. <p>XI. KOSZTY SĄDOWE I BEZPŁATNA POMOC SĄDOWA.</p> <p>XII. WYKONANIE WYROKU.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie. 2. Zawieszenie wykonania wyroku. 3. Władza kompetentna. 4. Czas wykonania wyroku.
Seminarium naukowe	<p>Seminarium</p> <p>Zajęcia przygotowują studenta do napisania i obrony pracy magisterskiej poprzez pomoc w wyborze tematu, określenie problemu badawczego oraz ustalenie zainteresowań naukowych. W trakcie zajęć omawiane są metody pozyskiwania literatury, opracowania materiału merytorycznego i ilustracyjnego oraz redakcji tekstu i aparatu naukowego. Studenci prezentują wybrane zagadnienia w formie referatów, uczestniczą w dyskusjach nad postępami prac i przygotowują się do obrony pracy.</p>

Kanoniczne prawo małżeńskie II

Wykład

1. Niezdolność konsensualna do zawarcia małżeństwa (kan. 1095 KPK);
2. Wiedza minimalna do zawarcia małżeństwa (kan. 1096 KPK);
2. Błąd faktyczny (kan. 1097 KPK);
4. Podstęp (kan. 1098 KPK);
5. Warunek (kan. 1102 KPK);
6. Symulacja (kan. 1103 KPK);
7. Przymus i bojaźń (kan. 1103 KPK)
8. Kanony uzupełniające (kan. 1104- 1107 KPK)
9. Forma zwyczajna i nadzwyczajna do zawarcia małżeństwa (kan. 1108-1123 KPK);
10. Małżeństwa mieszane: warunki zawarcia (kan. 1108-1123 KPK,);
11. Małżeństwa mieszane (kan. 1124-1129 KPK),
12. Małżeństwa tajne (kan. 1130-1133 KPK),
13. Skutki małżeństwa (kan. 1134-1140 KPK),
14. Separacja małżeństwa (kan. 1141-1155 KPK)
  - 14.1. Rozwiązanie węzła małżeńskiego wskutek dyspensy *super rato*;
  - 14.2. przywileje wiary;
15. Konwalidacja małżeństwa (kan. 1156-1164 KPK)
  - 15.1. Konwalidacja zwykła;
  - 15.2. Sanowanie w zawiązku.

<p>Kanoniczne prawo małżeńskie II</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne 2. Przepisy kodeksowe dotyczące procesów w ogólności oraz zwykłego procesu spornego 3. Procesy małżeńskie jako procesy specjalne 4. Instrukcja procesowa „Dignitatis connubii” 5. Reforma procesu po motu proprio „Mitis Iudex Dominus Iesus” 6. Przyczyny nieważności małżeństwa 7. Prawo zaskarżenia małżeństwa 8. Badanie przedprocesowe 9. Właściwość sądu 10. Strony procesowe 11. Wprowadzenie sprawy 12. Instrukcja sprawy 13. Dyskusja sprawy 14. Faza decyzyjna 15. Wyrok i możliwość apelacji
<p>Sakramenty: Pokuta, Namaszczenie chorych, Święcenia</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie i teologiczne podstawy sakramentu pokuty i pojednania. 2. Podmiot i szafarz pokuty. 3. Sprawowanie sakramentu pokuty w zwyczajnych okolicznościach i w niebezpieczeństwie śmierci. 4. Pojęcie i teologiczne podstawy sakramentu namaszczenia chorych. 5. Podmiot i szafarz namaszczenia. 6. Udzielanie namaszczenia chorych. 7. Pojęcie i teologiczne podstawy sakramentu święceń. 8. Podmiot i szafarz święceń. 9. Udzielanie święceń.

<p>Sakramenty: Pokuta, Namaszczenie chorych, Święcenia</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne. 2. Sakrament pokuty: <ul style="list-style-type: none"> - w Piśmie Świętym, -w źródłach patrystycznych i kanonicznych (podmiot i szafarz sakramentu), -warunki dotyczące sprawowania sakramentu i jego obrzęd. 3. Sakrament namaszczenia chorych: <ul style="list-style-type: none"> -w Piśmie Świętym, -w źródłach patrystycznych i kanonicznych (podmiot i szafarz sakramentu), -warunki dotyczące sprawowania sakramentu i jego obrzęd. 4. Sakrament święceń: <ul style="list-style-type: none"> -w Piśmie Świętym, -w źródłach patrystycznych i kanonicznych (podmiot i szafarz sakramentu), -warunki sprawowania dotyczące sakramentu i jego obrzęd.
<p>Ustrój Kościoła partykularnego</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie Kościoła partykularnego. 2. Biskupi w Kościele. 3. Wakat stolicy biskupiej i jej przeszkodzenie. 4. Prowincje i regiony kościelne. 5. Synody partykularne. 6. Konferencje Biskupów. 7. Synod diecezjalny. 8. Kuria diecezjalna. 9. Rada kapłańska i Kolegium Konsultorów. 10. Kapituły kanoniczne. 11. Rada duszpasterska. 12 Parafie, proboszczowie i wikariusze parafialni. 13. Dziekani i Rektorzy kościołów.

<p>Ustrój Kościoła partykularnego</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Misja zbawienia powierzona apostołom i ich następcom. 2. Kolegialna jedność biskupów. 3. Konferencje biskupów w Kościele powszechnym. 4. Konferencja biskupów jako podmiot władzy w Kościele. 5. Dokumenty Soboru Watykańskiego II odnoszące się do konferencji biskupów. 6. Konferencja biskupów w Kodeksie prawa kanonicznego z 1983 r. i ustawodawstwie pokodeksowym. 7. Biskup diecezjalny w relacji do najwyższej władzy. 8. Konferencja Episkopatu Polski. 9. Pierwszy Statut Konferencji Episkopatu Polski. 10. Statuty Konferencji Episkopatu Polski z 1986 r., 1995 r., 209 r. 11. Aktualnie obowiązujący Statut Konferencji Episkopatu Polski z 2025 r. 12. Regulaminy Konferencji Episkopatu Polski. 13 Sesja plenarna, Rada Stała, Prezydium i Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski.
<p>Seminarium naukowe</p>	<p>Seminarium</p> <p>Zajęcia przygotowują studenta do napisania i obrony pracy magisterskiej poprzez pomoc w wyborze tematu, określenie problemu badawczego oraz ustalenie zainteresowań naukowych. W trakcie zajęć omawiane są metody pozyskiwania literatury, opracowania materiału merytorycznego i ilustracyjnego oraz redakcji tekstu i aparatu naukowego. Studenci prezentują wybrane zagadnienia w formie referatów, uczestniczą w dyskusjach nad postępami prac i przygotowują się do obrony pracy.</p>

Prawo kanonizacyjne

Wykład

CZEŚĆ PIERWSZA - PRAWO KANONIZACYJNE MATERIALNE:

1. Teologiczne pojęcie doskonałości i świętości.
2. Kanonistyczne pojęcie świętości.
3. Cud jako środek dowodowy.
4. Formy orzekania świętości kanonizowanej.

CZEŚĆ DRUGA - PROCEDURA KANONIZACYJNA

A. PROCES DOTYCZĄCY HEROICZNOŚCI CNÓT

I. PRZYGOTOWANIE DO ROZPOCZĘCIA PROCESU.

1. Warunki ze strony kandydata na ołtarze.
2. Powód.
3. Postulator.
4. Zebranie wiadomości o życiu kandydata na ołtarze.
5. Zebranie pism.
6. Napisanie życiorysu.
7. Lista świadków.
8. Szerzenie kultu prywatnego.
9. Zabezpieczenie grobu i pamiątek.

II. POSTĘPOWANIE NA TERENIE DIECEZJI.

1. Osoby biorące udział w procesie.
2. Rodzaje spraw.
3. Władza kompetentna.
4. Postępowanie wstępne ordynariusza miejsca.
5. Rozpoczęcie sprawy beatyfikacyjnej.
6. Powołanie trybunału.
7. Otwarcie postępowania diecezjalnego.
8. Działanie powołanego trybunału.

III. POSTĘPOWANIE RZYMSKIE:

1. Kompetencje Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.
2. Struktura Kongregacji.
3. Procedura.
4. Dekret o heroiczności cnót.

B. PROCES DOTYCZĄCY MĘCZEŃSTWA

- I. Przygotowanie do rozpoczęcia procesu.

II. Postępowanie diecezjalne.

III. Postępowanie rzymskie.

IV. Dekret o męczeństwie.

C. PROCES DOTYCZĄCY CUDU

I. Przygotowanie do udowodnienia cudu.

II. Postępowanie diecezjalne.

III. Postępowanie rzymskie.

IV. Dekret o cudzie.

D. BEATYFIKACJA

E. KANONIZACJA.

CZĘŚĆ TRZECIA - NADANIE TYTUŁU DOKTORA KOŚCIOŁA

Prawo Kościołów Wschodnich

Wykład

1. Wprowadzenie do prawa Kościołów Wschodnich
  - Pojęcie Kościołów wschodnich katolickich
  - Geneza i znaczenie Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich (1990)
  - Relacja Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich (KKKW) do Kodeksu Prawa Kanonicznego (KPK)
  - Zasada równorzędności i różnorodności obrządków
  - Tradycja prawna Wschodu a tradycja łacińska
2. Kościoły sui iuris i przynależność do Kościoła
  - Pojęcie Kościoła sui iuris
  - Rodzaje Kościołów wschodnich (patriarchalne, arcybiskupie większe, metropolitalne itd.)
  - Przynależność wiernych do Kościoła sui iuris
  - Zmiana przynależności kościelnej (różnice względem KPK)
  - Znaczenie obrządku w tożsamości prawnej i duchowej wiernego
3. Wierni i ich prawa oraz obowiązki
  - Kategorie wiernych w prawie wschodnim
  - Prawa i obowiązki świeckich, duchownych i zakonników
  - Silniejsze zakorzenienie wspólnotowe i liturgiczne wiernych
  - Odmienności wobec modelu indywidualistycznego prawa łacińskiego
4. Struktura hierarchiczna Kościołów Wschodnich
  - Pojęcie i rola Patriarchy
  - Synod biskupów Kościoła patriarchalnego (szerokie kompetencje prawodawcze i wyborcze)
  - Metropolice i arcybiskupi więksi
  - Rola Stolicy Apostolskiej – większa autonomia Kościołów wschodnich
  - Porównanie z centralizacją w Kościele łacińskim
5. Biskupi i eparchie
  - Pojęcie eparchii i egzarchatu
  - Nominacja i wybór biskupów (rola synodu)
  - Władza biskupa eparchialnego
  - Odpowiedzialność pasterska rozumiana w kluczu ojcostwa duchowego
6. Duchowieństwo i święcenia
  - Formacja duchownych w Kościołach wschodnich
  - Duchowieństwo żonate i beżenne
  - Celibat: norma i wyjątki w prawie wschodnim
  - Różnice w dyscyplinie święceń względem Kościoła łacińskiego

- Znaczenie tradycji lokalnych
- 7. Życie zakonne i inne formy życia konsekrowanego
  - Monastycyzm w tradycji wschodniej
  - Status prawny mnichów i mniszek
  - Różnice między zakonami wschodnimi a instytutami łacińskimi
  - Zależność zakonów od biskupa i synodu
- 8. Sakramenty i kult Boży
  - Ogólne normy sakramentalne w KKKW
  - Wspólna inicjacja chrześcijańska (chrzest, bierzmowanie, Eucharystia)
  - Eucharystia – koncepcja liturgiczna i eklezjologiczna
  - Małżeństwo:
    - forma kanoniczna
    - rola kapłana jako świadka sakramentalnego
    - odmienności względem KPK
  - Pokuta i namaszczenie chorych w perspektywie wspólnotowej
- 9. Małżeństwo i rodzina w prawie Kościołów Wschodnich
  - Teologia małżeństwa w tradycji wschodniej
  - Zawarcie małżeństwa a liturgia
  - Przeszkody małżeńskie – podobieństwa i różnice z KPK
  - Separacja i nieważność małżeństwa – odmienności proceduralne
- 10. Władza sądownicza i administracyjna
  - Sądy w Kościołach wschodnich
  - Procedury kanoniczne
  - Rola biskupa i synodu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości
  - Porównanie z systemem sądownictwa łacińskiego
- 11. Sankcje karne w prawie wschodnim
  - Charakterystyka prawa karnego KKKW
  - Mniejszy nacisk na sankcje automatyczne (latae sententiae)
  - Duszpasterski charakter kar
  - Różnice względem prawa karnego KPK
- 12. Ekumeniczny wymiar prawa Kościołów Wschodnich
  - Relacje z Kościołami niekatolickimi wschodnimi
  - Ochrona wspólnego dziedzictwa kanonicznego Wschodu
  - Znaczenie prawa w dialogu ekumenicznym

13. Specyfika katolickiego Wschodu w świetle KKKW

- Prawo jako wyraz teologii i duchowości
- Tradycja, liturgia i wspólnota jako klucz interpretacyjny norm
- Komplementarność Wschodu i Zachodu w Kościele powszechnym

Ćwiczenia

1. Metodyka pracy z tekstami prawa wschodniego
  - Struktura i język Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich (KKKW)
  - Zasady interpretacji prawa kanonicznego w tradycji wschodniej
  - Praca z tekstem normatywnym: identyfikacja norm, dyspozycji i sankcji
  - Porównawcza analiza kanonów KKKW i Kodeksu Prawa Kanonicznego (KPK) - ćwiczenia analityczne
2. Źródła prawa Kościołów Wschodnich
  - KKKW jako podstawowe źródło prawa powszechnego
  - Prawo partykularne Kościołów sui iuris (statuty, decyzje synodalne)
  - Znaczenie tradycji liturgicznej i zwyczaju (consuetudo)
  - Orzecznictwo i praktyka administracyjna jako pomoc interpretacyjna
3. Pojęcie i znaczenie przynależności kościelnej
  - Przynależność do Kościoła sui iuris – znaczenie prawne i duszpasterskie
  - Obrządek a przynależność prawna
  - Analiza kanonów dotyczących przynależności kościelnej
  - Porównanie z regulacją Kościoła łacińskiego
4. Nabycie przynależności kościelnej
  - Przynależność dziecka w chwili chrztu
  - Przynależność w małżeństwach mieszanych obrządkowo
  - Konwersja i przyjęcie do pełnej komunii z Kościołem katolickim
  - Studium przypadków (case studies)
5. Zmiana przynależności kościelnej
  - Przesłanki i procedury zmiany Kościoła sui iuris
  - Rola Stolicy Apostolskiej i władzy lokalnej
  - Skutki prawne zmiany przynależności
  - Analiza aktów administracyjnych i dekretów
6. Forma kanoniczna małżeństwa w Kościołach Wschodnich
  - Pojęcie formy kanonicznej w prawie wschodnim
  - Rola kapłana jako asystującego i błogosławiącego małżeństwo
  - Różnice między KKKW a KPK
  - Analiza konkretnych sytuacji duszpasterskich
7. Zawarcie małżeństwa między wiernymi różnych Kościołów
  - Małżeństwa międzyobrządkowe i międzywyznaniowe
  - Właściwość władzy kościelnej

	<ul style="list-style-type: none"> - Dyspensy i zezwolenia – ćwiczenia praktyczne - Studium przypadków <p>8. Przeszkody małżeńskie w prawie Kościołów Wschodnich</p> <ul style="list-style-type: none"> - Katalog przeszkód małżeńskich w KKKW - Przeszkody wspólne i specyficzne - Dyspensowanie od przeszkód - Analiza kazusów prawnych <p>9. Nieważność małżeństwa w prawie wschodnim</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podstawy nieważności małżeństwa - Różnice proceduralne względem Kościoła łacińskiego - Rola trybunałów kościelnych - Analiza przykładowych tytułów nieważności <p>10. Małżeństwo a życie sakramentalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skutki małżeństwa w sferze sakramentalnej - Kwestia inicjacji chrześcijańskiej dzieci - Problemy duszpastersko-prawne w praktyce parafialnej <p>11. Kompetencje duchownych i biskupa eparchialnego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uprawnienia duchownych wobec wiernych różnych obrządków - Władza biskupa w sprawach małżeńskich i przynależności - Analiza konkretnych decyzji administracyjnych <p>12. Ćwiczenia syntetyczne i podsumowujące</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwiązywanie rozbudowanych kazusów - Praca na dokumentach i aktach prawnych - Przygotowanie opinii kanonicznej - Umiejętność praktycznego stosowania KKKW.
<p>Kanoniczny proces karny</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie, funkcja, przedmiot i struktura kanonicznego procesu karnego 2. Dochodzenie wstępne: pojęcie, przedmiot, cel, podmiot, natura, zakończenie 3. Proces karny na drodze sądowej: skarga karna, zapobiegawcze zarządzenia ordynariusza, adwokat, ustalenie przedmiotu sporu, postępowanie dowodowe, dyskusja nad sprawą, wyrok, apelacja 4. Proces karny na drodze administracyjnej: dopuszczalność procesu karno-administracyjnego, wezwanie oskarżonego i prawo do obrony, ocena środków dowodowych, dekret rozstrzygający, rekurs 5. Skarga o naprawienie szkód: obowiązek naprawienia szkód, rozstrzygnięcie kwestii o odszkodowanie w ramach dochodzenia wstępnego, w postępowaniu spornym, w ramach postępowania karnego

Kanoniczny proces karny	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie poszczególnych formularzy procesowych 2. Analiza wybranych kazusów 3. Opracowanie wybranych pism procesowych
Translatorium	<p>Ćwiczenia</p> <p>Zajęcia mają na celu rozwijanie umiejętności językowe z zakresu posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ według Europejskiego System Opisu Kształcenia Językowego szczególnie w zakresie tłumaczenia kontekstowego.</p>
Seminarium naukowe	<p>Seminarium</p> <p>Zajęcia przygotowują studenta do napisania i obrony pracy magisterskiej poprzez pomoc w wyborze tematu, określenie problemu badawczego oraz ustalenie zainteresowań naukowych. W trakcie zajęć omawiane są metody pozyskiwania literatury, opracowania materiału merytorycznego i ilustracyjnego oraz redakcji tekstu i aparatu naukowego. Studenci prezentują wybrane zagadnienia w formie referatów, uczestniczą w dyskusjach nad postęпами prac i przygotowują się do obrony pracy.</p>
Seminarium naukowe	<p>Seminarium</p> <p>Zajęcia przygotowują studenta do napisania i obrony pracy magisterskiej poprzez pomoc w wyborze tematu, określenie problemu badawczego oraz ustalenie zainteresowań naukowych. W trakcie zajęć omawiane są metody pozyskiwania literatury, opracowania materiału merytorycznego i ilustracyjnego oraz redakcji tekstu i aparatu naukowego. Studenci prezentują wybrane zagadnienia w formie referatów, uczestniczą w dyskusjach nad postęпами prac i przygotowują się do obrony pracy.</p>

Praktyki	<p>Praktyki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zapoznania się z podstawami prawnymi funkcjonowania instytucji i jej umocowaniem w danym systemie prawnym (przepisy regulujące działanie instytucji); 2. zapoznanie się ze strukturą organizacyjną instytucji, z zakresem jej działania oraz z relacjami wewnątrzorganizacyjnymi i zewnętrznymi; 3. zapoznanie się z obiegiem informacji i dokumentacji oraz z obowiązującymi wymogami formalnymi w sporządzaniu dokumentów (sposoby przesyłania informacji i dokumentów, wzory pism, sposoby archiwizacji dokumentów). 4. udziału w realizacji czynności techniczno-organizacyjnych instytucji; 5. wykonywania zadań techniczno-organizacyjnych uznanych przez osobę bezpośrednio nadzorującą przebieg praktyki za istotne w specyfice działalności instytucji. 6. zapoznania się z przedmiotem działalności instytucji, a szczególnie z przedmiotem działalności jej konkretnej jednostki organizacyjnej; 7. zapoznania się z przebiegiem przygotowania i z przeprowadzeniem postępowania stosowanych w instytucji; 8. zapoznania się ze specyfiką ustawowych zadań instytucji i, w miarę możliwości, uczestniczenia w ich realizacji; 9. wykonywania zadań merytorycznych uznanych przez osobę bezpośrednio nadzorującą przebieg praktyki za istotne w specyfice działalności instytucji.
	specjalność KANONICZNO-CYWILNA
Prawo konstytucyjne	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do przedmiotu 2. Podstawowe zasady ustroju konstytucyjnego 3. Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela 4. Prawo wyborcze i Parlament 5. Prezydent Rzeczypospolitej 6. Rada Ministrów i administracja rządowa 7. Samorząd terytorialny 8. Sądy i trybunały 9. Organy kontroli państwowej i ochrony prawa 10. Finanse publiczne 11. Stany nadzwyczajne 12. Zmiana konstytucji 13. Zasady naczelne ustroju Unii Europejskiej 14. Instytucje Unii Europejskiej

Prawo konstytucyjne	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie i źródła prawa konstytucyjnego. 2. Zasady ustroju Rzeczypospolitej. 3. Konstytucyjny status jednostki – wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela. 4. Źródła prawa. 5. Władza ustawodawcza – Sejm i Senat, procedura ustawodawcza, wybory i prawo wyborcze, referendum. 6. Władza wykonawcza – Prezydent RP, Rada Ministrów i administracja rządowa. 7. Samorząd terytorialny. 8. Władza sądownicza – sądy, Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu. 9. Organy kontroli państwowej – Najwyższa Izba Kontroli, Rzecznik Praw Obywatelskich, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. 10. Finanse publiczne – budżet, Narodowy Bank Polski, Rada Polityki Pieniężnej. 11. Stany nadzwyczajne.
Prawo cywilne: część ogólna	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólna charakterystyka przedmiotu i systematyki prawa cywilnego. 2. Stosunek cywilnoprawny (źródła, normy cywilnoprawne, obowiązywanie prawa cywilnego w czasie i przestrzeni, pojęcie mienia i rzeczy). 3. Prawo podmiotowe. Charakterystyka, rodzaje, nabycie i wygaśnięcie prawa podmiotowego, wykonywanie i ochrona prawa podmiotowego, nadużycie prawa podmiotowego. 4. Osoby fizyczne (stan cywilny, śmierć, stwierdzenie zgonu, uznanie za zmarłego). 5. Osoby prawne (rodzaje, jednostki mające zdolność prawną nie będące osobami prawnymi). 6. Zasady działania osób prawnych w obrocie cywilnoprawnym (pojęcie organów osoby prawnej, przekroczenie kompetencji organu). 7. Dobra osobiste i ich ochrona (pojęcie dóbr osobistych, konstrukcja ochrony, przesłanki ochrony, roszczenia). 8. Czynności prawne (zdarzenia cywilnoprawne, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych, pojęcie czynności prawnej). 9. Składanie oświadczeń woli, formy czynności prawnej. 10. Treść czynności prawnych (swoboda czynności prawnych i swoboda umów, warunek, termin). 11. Wykładnia oświadczeń woli, wady oświadczeń woli. 12. Nieważność i skuteczność czynności prawnych (nieważność bezwzględna, konwalidacja, konwersja, wzruszalność bezskuteczność względna, zawieszona). 13. Umowy (pojęcie, rodzaje, zawarcie umowy, sposoby zawierania umów). 14. Przedstawicielstwo (pojęcie, źródła i rodzaje przedstawicielstwa, pełnomocnictwo, prokura). 15. Dawność (pojęcie, rodzaje, przedawnienie, terminy i skutek przedawnienia, bieg terminu przedawnienia).

Prawo cywilne: część ogólna	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólna charakterystyka prawa cywilnego. Pojęcie, zakres i zasady prawa cywilnego. Systematyka prawa cywilnego. Historia prawa cywilnego w Polsce. Źródła prawa cywilnego. 2. Normy prawa cywilnego. Wykładnia prawa cywilnego. Zbieg norm. Rozkład ciężaru dowodu, domniemania. Stosowanie prawa cywilnego. 3. Stosunek cywilnoprawny. Prawo podmiotowe. Rodzaje praw podmiotowych. Nabycie, zmiana i utrata prawa podmiotowego. Wykonywanie praw podmiotowych. Nadużycie prawa. Kolizja praw podmiotowych. 4. Podmioty stosunków cywilnoprawnych. Osoby fizyczne. Indywidualizacja osób fizycznych. Dobra osobiste (pojęcie i rodzaje). Ochrona dóbr osobistych. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych. 5. Osoby prawne (pojęcie i rodzaje). Powstanie i funkcjonowanie osób prawnych. Dobra osobiste osób prawnych i ich ochrona. Jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. 6. Pojęcie konsumenta. Szczególna ochrona konsumenta. Pojęcie przedsiębiorcy. Firma i zasady prawa firmowego. 7. Przedmioty stosunków cywilnoprawnych. Rzeczy (pojęcie i rodzaje), części składowe, przynależności, pożytki. Przedmioty inne niż rzeczy. Przedsiębiorstwo. Majątek i mienie. 8. Oświadczenie woli. Wykładnia oświadczeń woli. Czynności prawne (pojęcie i rodzaje). Treść i elementy czynności prawnej. Warunek i termin. 9. Forma czynności prawnych. Formy szczególne i ich rodzaje. Skutki niedochowania formy. 10. Wady oświadczenia woli (brak świadomości lub swobody w powzięciu decyzji i wyrażeniu woli, pozorność, błąd i podstęp, groźba). 11. Sankcje czynności prawnych (nieważność bezwzględna, nieważność względna, bezskuteczność zawieszona, bezskuteczność względna). 12. Zawarcie umowy. Swoboda zawierania umów i jej ograniczenia. Sposoby (tryby) zawierania umów. 13. Przedstawicielstwo. Pełnomocnictwo (pojęcie i rodzaje). Udzielenie i wygaśnięcie pełnomocnictwa. Prokura. 14. Przedawnienie i terminy zawite. Istota przedawnienia. Obliczanie biegu terminu przedawnienia. Zawieszenie i przerwanie biegu przedawnienia.
-----------------------------	---

Prawo rzeczowe	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólne informacje o prawie rzeczowym. Stosunki własnościowe w Polsce. 2. Treść prawa własności. 3. Nabycie i utrata własności (przeniesienie własności, zasiedzenie). 4. Współwłasność (pojęcie, rodzaje, udziały). 5. Odrębna własność lokali (przedmiot własności, współwłasność przymusowa, wspólnota mieszkaniowa). 6. Ochrona własności (roszczenia windykacyjne, negatoryjne i inne). 7. Użytkowanie wieczyste (pojęcie, ustanowienie, wygaśnięcie). 8. Prawa rzeczowe ograniczone – charakterystyka ogólna. 9. Użytkowanie (przedmiot, treść, ustanowienie). 10. Służebności (gruntowe, osobiste, przesyłu). 11. Spółdzielcze prawa do lokali. 12. Zastaw (rodzaje, powstanie i przedmiot zastawu). 13. Hipoteka (przedmiot, powstanie, rodzaje). 14. Posiadanie (pojęcie, nabycie, przeniesienie, rodzaje, ochrona). 15. Księgi wieczyste (charakter wpisów, jawność ksiąg wieczystych).
Prawo rzeczowe	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie prawa rzeczowego, podmiotowe prawa rzeczowe, przedmioty praw rzeczowych. 2. Prawo własności – pojęcie, treść i wykonywanie, nabycie i utrata prawa własności, ochrona własności. 3. Własność nieruchomości – granice i wykonywanie, obrót nieruchomościami; 4. Odrębna własność lokali. 5. Współwłasność 6. Użytkowanie wieczyste. 7. Ograniczone prawa rzeczowe – charakterystyka i przepisy ogólne. 8. Użytkowanie. 9. Służebności 10. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu 11. Zastaw i zastaw rejestrowy. 12. Hipoteka. 13. Posiadanie – pojęcie, rodzaje, funkcje i skutki posiadania, ochrona posiadania. 14. Księgi wieczyste.

Prawo spadkowe	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie i składniki spadku (prawa i obowiązki majątkowe). Aktywa i długi spadkowe (pasywa). Zakres odpowiedzialności za spadek. Pojęcie i zakres dziedziczenia (otwarcie i nabycie spadku, zdolność a niezdolność do dziedziczenia, niegodność dziedziczenia, funkcje przebaczenia). Zobowiązania podatkowe a spadek. 2. Dziedziczenie ustawowe (krąg spadkobierców, porządek dziedziczenia). Dziedziczenie w aspekcie transgranicznym. 3. Testament jako podstawa dziedziczenia (charakter czynności, wymogi formalne, rodzaje, wykładnia, nieważność a bezskuteczność, konwersja). 4. Rozrządzenia testamentowe (zapis, dalszy zapis, zapis naddziałowy, polecenie testamentowe, zapis windykacyjny). Uprawnienia wykonawcy testamentu. Testament działowy. 5. Stanowisko prawne spadkobiercy (oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, transmisja, nabycie spadku i jego skutki, rozliczenia, odpowiedzialność spadkobierców). 6. Zakres podmiotowy uprawnionych i zobowiązanych do zachowku (wysokość zachowku, odpowiedzialność). Zaliczenie darowizn na schedę spadkową. Skutki prawne działu spadku. 7. Stwierdzenie nabycia spadku (rola postanowienia, tryb postępowania, skutki prawne stwierdzenia nabycia spadku). 8. Akt poświadczenia dziedziczenia (procedura, treść notarialnego aktu, bezpieczeństwo aktu, tryb wzruszenia aktu, ograniczenia wydania aktu). Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku a sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia. 9. Umowy dotyczące spadku (forma, strony, przedmiot, skutki, zakres surogacji, odpowiedzialność). 10. Międzynarodowe prawo spadkowe (uprawnienia cudzoziemców, dziedziczenie gospodarstw rolnych).
----------------	---

Prawo spadkowe	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyłączenia podmiotowe i przedmiotowe od spadku. Aktywa i długi spadkowe (pasywa). 2. Przebaczenie i inne okoliczności wyłączające możliwość uznania spadkobiercy za niegodnego. Pojęcie i zakres dziedziczenia (otwarcie i nabycie spadku, zdolność a niezdolność do dziedziczenia). 3. Obszar ochrony spadkowych praw rodziny. Krąg spadkobierców ustawowych (porządek dziedziczenia). 4. Rola wykładni w zakresie interpretacji testamentów. Nieważność a bezskuteczność testamentu, konwersja. 5. Testament jako podstawa dziedziczenia (charakter czynności, forma, rodzaje, zakres). Rejestr testamentów – inicjatywa KRN. 6. Współczesna rola testamentu wojskowego. Rola świadka testamentu i jego wyłączenie. 7. Zagadnienie treści testamentu (podstawienie a przyrost). 8. Charakter prawny zapisu windykacyjnego. 9. Uprawnienia wykonawcy testamentu. 10. Zakres podmiotowy uprawnionych i zobowiązanych do zachowku. 11. Podstawy wydziedziczenia. 12. Stanowisko prawne spadkobiercy (oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, transmisja). Spis inwentarza – aspekt procesowy. Organy uprawnione do zabezpieczenia spadku. 13. Materialno-procesowe uprawnienia notariusza w zakresie spraw spadkowych (procedura uzyskania notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia, bezpieczeństwo aktu, ograniczenia wydania aktu poświadczenia dziedziczenia). 14. Wartość dowodowa stwierdzenia nabycia spadku. 15. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku. Odpowiedzialność za długi. 16. Umowy dotyczące spadku (forma, strony, przedmiot, skutki, zakres surogacji, odpowiedzialność). 17. Szczególny porządek dziedziczenia gospodarstw rolnych. Wpływ wyroku Trybunału Konstytucyjnego na ustawowe warunki dziedziczenia gospodarstw rolnych. 18. Zakres podmiotowy opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn (moment powstania obowiązku podatkowego, podstawa opodatkowania, zwolnienia, wysokość podatku). 19. Międzynarodowe prawo spadkowe (uprawnienia cudzoziemców, właściwość sądu).
----------------	---

Polskie prawo administracyjne	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teoria prawa administracyjnego 2. Źródła prawa administracyjnego 3. Zasady prawa administracyjnego 4. Organizacja administracji 5. Funkcjonowanie administracji 6. Zarys procedury administracyjnej 7. Administracyjne prawo osobowe 8. Wybrane aspekty prawa administracyjnego <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Regulacja gospodarki 8.2. Sprawy zdrowia 8.3. Upowszechnianie informacji 8.4. Dostęp do informacji publicznej 8.5. Oświata, nauka i kultura 8.6. Zrzeszenia i inne rodzaje aktywności obywateli 8.7. Bezpieczeństwo i porządek publiczny 8.8. Obrona państwa
Polskie prawo administracyjne	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Administracja i prawo administracyjne. 2. Tworzenie prawa administracyjnego – źródła prawa. 3. Zasady ogólne prawa administracyjnego. 4. Podmioty administracji publicznej. 5. Struktura administracji publicznej i związki między jej podmiotami. 6. Administracja rządowa. 7. Samorząd terytorialny. 8. Działania administracji publicznej i ich formy. 9. Akt administracyjny. 10. Inne formy stosowania prawa administracyjnego. 11. Sądownictwo administracyjne. 12. Pozostałe formy kontroli administracji publicznej. 13. Aksjologia prawa administracyjnego i etyka administrowania. 14. Zarys postępowania administracyjnego.

Prawo rodzinne

Wykład

1. Geneza pojęcia rodziny i jej funkcje. Stosunki rodzinno-prawne. Źródła obowiązującego prawa rodzinnego. Przewodnie zasady polskiego prawa rodzinnego. Zakres praw rodzinnych, ogólna charakterystyka oraz ich ochrona.
2. Zakres kompetencji sądów rodzinnych. Postępowanie przed sadami opiekuńczymi. Dochodzenie praw stanu cywilnego a uprawnienia z tytułu prawa podmiotowego. 3. Akta stanu cywilnego, struktura i zakres.
4. Pojęcie i formy pieczy zastępczej nad dzieckiem (organizacja i zakres). Placówki rodzinne. Wioski dziecięce. Zawarcie małżeństwa i skutki tego zdarzenia (forma, przesłanki, przeszkody).
5. Ustalenie nieistnienia małżeństwa i podstawy unieważnienia małżeństwa. Konwalidacja małżeństwa. Zakres i charakter wzajemnych praw i obowiązków małżonków. Małżeńskie ustroje majątkowe (rodzaje, typy, zakres dopuszczalnych mas majątkowych).
6. Problematyka zarządu i odpowiedzialności majątkowej małżonków. Podział majątku, kwestie proceduralne. Charakter separacji faktycznej i sądowej małżonków (zakres skutków, konsekwencje prawne).
7. Przyczyny ustania małżeństwa. Rozwód i przesłanki jego dopuszczalności. Zakres kognicji sądu w sprawach o rozwód i o separację.
8. Podstawy i zakres mediacji.
9. Ustalenie pochodzenia dziecka (charakter czynności, przesłanki, tryb ustalenia). Zależność ojcostwa od macierzyństwa.
10. Funkcje i treść władzy rodzicielskiej (rodzaje, zakres, ustanie i modyfikacja). Stosunki prawne między rodzicami a dziećmi niezależnie od władzy rodzicielskiej (nazwisko i imię dziecka, obowiązki rodziców i dzieci, prawa podmiotowe).
11. Pojęcie i funkcja obowiązku alimentacyjnego (ochrona roszczeń, zakres uprawnionych i zobowiązanych, realizacja obowiązku, regres, egzekucja świadczeń).
12. Pojęcie i organizacja opieki i kurateli (treść, podstawy powołania, zakres kompetencji podmiotów, nadzór sądu, skutki ustania).

Prawo rodzinne

Ćwiczenia

1. Prawne ujęcie rodziny. Powiązania rodzinno-prawne, ich zakres i status.
2. Prawa stanu cywilnego (charakter, zakres, struktura) a prawo podmiotowe. Geneza akt stanu cywilnego /akt urodzenia, zawarcia małżeństwa, zgonu/.
3. Problematyka transseksualizmu a transwestytyzm. Proces o ustalenie i ukształtowanie stanu cywilnego. Dopuszczalność zmiany płci w akcie urodzenia.
4. Piecza zastępcza nad dzieckiem. Placówki opiekuńczo-wychowawcze. Organizacja i zakres rodzin zastępczych. Powołanie placówki rodzinnej. Organizacja Wiosek Dziecięcych SOS (analiza kompetencji).
5. Typy małżeńskich ustrojów majątkowych. Analiza szczegółowa.
6. Surogacja rzeczowa w prawie rodzinnym a majątki osobiste.
7. Zarząd majątkiem a odpowiedzialność za zobowiązania. Skuteczność umów (intercyza).
8. Separacja a rozwód /zagadnienia proceduralne/. Zakres pism procesowych.
9. Mediacja w postępowaniu odrębnym /uprawnienia mediatora; zakres szkolenia; kompetencje; formułowanie wniosku o mediację/.
10. Macierzyństwo a ojcostwo /zakres procesowy; problematyka dowodowa i jej skutki; zakres pism procesowych/.
11. Podstawy przysposobienia dziecka /geneza i zakres adopcji; wnioski o adopcję (zakres, właściwość)/.
12. Wykonywanie władzy rodzicielskiej. Zakres ingerencji sądu.
13. Odpowiedzialność odszkodowawcza rodziców.
14. Alimenty a inne źródła utrzymania.
15. Opieka a kuratela /wymogi prawne i moralne kandydatów na opiekuna prawnego i kuratora/.

Wykłady monograficzne z zakresu
prawa lub prawa kanonicznego

Wykład

HISTORIA FORMY KANONICZNEJ ZAWIERANIA MAŁŻEŃSTWA

1. Małżeństwo chrześcijańskie (wprowadzenie do zasadniczego przedmiotu wykładu)
  - 1.1. Istotne przymioty małżeństwa
  - 1.2. Cele małżeństwa
  - 1.3. Sakramentalność małżeństwa
  - 1.4. Władza Kościoła nad małżeństwem chrześcijan
2. Zawarcie małżeństwa kanonicznego przed Soborem Trydenckim
  - 2.1. Forma zwyczajowa i forma religijna zawarcia małżeństwa chrześcijan: forma publiczna
  - 2.2. Walor prawny małżeństw tajnych w epoce kanonistyki klasycznej
  - 2.3. Dekret Tametsi Soboru Trydenckiego i jego skutki w zakresie obowiązkowej formy zawierania małżeństwa kanonicznego
  - 2.4. Wprowadzenie kanonicznej formy zawarcia małżeństwa poza Europą (na przykładzie kontynentu amerykańskiego w XVI w.)
  - 2.5. Dekret Kongregacji Soboru Ne temere z 2 sierpnia 1907 r.
  - 2.6. Początki ksiąg metrykalnych
3. Małżeństwo kanoniczne i cywilne z perspektywy jego zawierania
  - 3.1. Małżeństwo cywilne jako instytucja prawa państwowego: historia powstania i rozwoju
  - 3.2. Cywilne skutki prawne zawarcia małżeństwa kanonicznego
4. Troska pasterska o przygotowanie do zawarcia sakramentu małżeństwa
5. Kanoniczne dochodzenie przedślubne
6. Czynniki uniemożliwiające ważne zawarcie małżeństwa kanonicznego
7. Forma zwyczajna i nadzwyczajna zawarcia małżeństwa oraz małżeństwa tajne: aktualny stan prawny.

HISTORIA DOKTRYN POLITYCZNYCH I PRAWNYCH

1. Myśl polityczno-prawna starożytnej Grecji (sofiści, Sokrates, Platon, Arystoteles).
2. Główne idee polityczno-prawne okresu hellenistycznego i starożytnego Rzymu (cynicy, Epikur, stoicy)
3. Państwo i prawo w początkach chrześcijaństwa (Jezus z Nazaretu, Paweł z Tarsu, Augustyn).
4. Myśl polityczno-prawna średniowiecza (Jan z Salizbury, Tomasz z Akwinu, Dante Alighieri, Marsyliusz z Padwy).
5. Myśl polityczno-prawna epoki renesansu (Machiavelli, Erazm z Rotterdamu, Tomasz More, Franciszek Bacon, Paweł Włodkowic, Stanisław ze Skarbimierza, Piotr Skarga, Bracia Polscy).
6. Doktryny okresu reformacji (Luter, Zwingli, Münzer, Kalwin).
7. Nowożytna szkoła prawa natury (Grocjusz, Francisco Suárez, Samuel Pufendorf).
8. Myśl polityczno-prawna oświecenia (Monteskiusz, Jan Jakub Rousseau, Edmund Burke, Hugo Kołłątaj, Stanisław Leszczyński).
9. Doktryny polityczno-prawne w XIX wieku:
  - 9.1. Idealizm niemiecki (Immanuel Kant, Georg W.F. Hegel).

- 9.2. Niemiecka szkoła historyczno-prawna (Gustaw von Hugo, Fryderyk K. von Savigny).
- 9.3. Liberalizm, pozytywizm (Jerzy Jellinek) i dziewiętnastowieczna myśl lewicowa.
- 9.4. Myśl społeczna Kościoła (Leon XII).
- 10. Doktryny polityczno-prawne w XX wieku
  - 10.1. Doktryny reformistyczne (idea państwa dobrobytu, myśl społeczna Kościoła rzymskokatolickiego).
  - 10.2. Doktryny rewolucyjne (Włodzimierz J. Lenin, Józef Stalin, Lew D. Trocki).
  - 10.3. Doktryny faszyzmu i nazizmu.
  - 10.4. Liberalizm w XX wieku (Friedrich A. von Hayek, John Rawls).

HISTORIA SKOMPLIKOWANEJ RELACJI PAŃSTWO-KOŚCIÓŁ W HISZPANII

- 1. Arianizm i katolicyzm w królestwie Wizygotów.
- 2. Rekonkwista
- 3. W poszukiwaniu wspólnego fundamentu ideowego dla Hiszpanii po rekonkwiscie.
- 4. Reformacja w XV i XVI w. Hiszpanii
- 5. Rola katolicyzmu w "Nowym Świecie" w XV-XVIII w.
- 6. Katolicyzm w procesie formowania się hiszpańskiej świadomości narodowej w początkach XIX w.
- 7. Początki antyklerykalizmu w Hiszpanii.
- 8. Wolność religijna w okresie II Republiki
- 9. Wojna domowa
- 10. Hiszpania gen. Franco
- 11. Wpływ Soboru Watykańskiego II na sytuację katolików i niekatolików w Hiszpanii.
- 12. Współczesne umowy konkordatowe między Stolicą Apostolską i Hiszpanią.

Prawo cywilne: zobowiązania I	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie. Zagadnienia ogólne. Źródła prawa zobowiązań. 2. Pojęcie oraz elementy stosunku zobowiązaniowego. 3 Świadczenie – zakres, pojęcie, treść i rodzaje. 4. Wielość podmiotów na tle jednego stosunku zobowiązaniowego. 5. Umowy jako szczególne źródło zobowiązań- pojęcie, klasyfikacja, treść i forma umów, zagadnienia związane z zawarciem umów, dodatkowe zastrzeżenia umowne, umowy z udziałem osób trzecich, wzorce umowne, w tym umowy z udziałem konsumentów, niedozwolone klauzule umowne. 6. Bezpodstawne wzbogacenie. 7. Czyny niedozwolone – pojęcie szkody oraz sposoby naprawienia szkody, pojęcie deliktu oraz zakres podstawowych zasad odpowiedzialności, systematyka oraz zakres poszczególnych deliktów na tle k.c. (zawartych w art. 415-449,1 k.c.). 8. Problematyka prawna związana z wykonaniem zobowiązań. 9. Skutki niewykonania zobowiązań. 10. Wygaśnięcie zobowiązań. Aspekty praktyczne. 11. Przejście praw i obowiązków wynikających z zobowiązań. 12. Ochrona wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika. 13. Wybrane zagadnienia w zakresie części szczegółowej prawa zobowiązań w polskim kodeksie cywilnym.
-------------------------------	--

Prawo cywilne: zobowiązania I	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zobowiązanie - pojęcie; dług i odpowiedzialność; źródła stosunku zobowiązaniowego. 2. Świadczenie - pojęcie i rodzaje świadczeń. 3. Odpowiedzialność odszkodowawcza - pojęcie i rodzaje szkody; zasady odpowiedzialności odszkodowawczej; naprawienie szkody. 4. Wielość dłużników i wierzycieli - zobowiązania solidarne; zobowiązania podzielne i niepodzielne. 5. Umowy zobowiązaniowe - pojęcie i rodzaje umów; zasada swobody umów; treść umów zobowiązaniowych; przygotowanie i zawarcie umowy - umowa przedwstępna; wzorce umów; umowy zawierane z konsumentami; umowy odnoszące się do osób trzecich. 6. Delikty - pojęcie czynu niedozwolonego; odpowiedzialność za własne i cudze czyny; odpowiedzialność organów władzy publicznej; odpowiedzialność za zwierzęta i rzeczy; odpowiedzialność związana z użyciem sił przyrody; odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny; zapobieganie szkodzie. 7. Bezpodstawne wzbogacenie. 8. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązania; dodatkowe zastrzeżenia umowne - zadatek, kara umowna, umowne prawo odstąpienia, odstępné. 9. Wygaśnięcie zobowiązania z zaspokojeniem i bez zaspokojenia wierzyciela. 10. Zmiana dłużnika lub wierzyciela. 11. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika. 12. Zbieg roszczeń.
Postępowanie cywilne I	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zarys historii postępowania cywilnego 2. Zasady ogólne 3. Postępowanie rozpoznawcze 4. Postępowanie zabezpieczające 5. Postępowanie egzekucyjne 6. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego 7. Sąd polubowny (arbitrażowy) <p>[w semestrze I zagadnienia do skargi kasacyjnej - art. 391(1) kpc i nast.]</p>

Postępowanie cywilne I	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie i rodzaje postępowania cywilnego. 2. Zasady postępowania cywilnego. 3. Przesłanki postępowania cywilnego. 4. Właściwość sądów w sprawach cywilnych. 5. Podmioty postępowania cywilnego. 6. Koszt postępowania cywilnego. 7. Przedmiot postępowania cywilnego. 8. Czynności procesowe w postępowaniu cywilnym. 9. Podstawowe zasady i charakterystyka postępowania w pierwszej instancji. 10. Wszczęcie postępowania w pierwszej instancji, postępowanie pojednawcze ugoda sądowa, mediacja. 11. Problematyka wniesienia pozwu: pojęcie, wniesienie, kumulacja roszczeń, zmiany podmiotowe, odrzucenie, cofnięcie, doręczenie. 12. Obrona pozwanego i rozprawa w I instancji. 13. Dowody w postępowaniu cywilnym. 14. Pojęcie i rodzaje orzeczeń cywilnoprawnych. Zasady orzekania. Rodzaje, sprostowanie, uzupełnienie i zmiana wyroków. 15. Problematyka postanowień cywilnoprawnych.
Polskie prawo karne I	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prawo karne - zagadnienia wstępne. 2. Nauka prawa karnego i nauki pokrewne. 3. Zasady i funkcje prawa karnego. 4. Ustawa karna, jej budowa i stosowanie. Źródła prawa karnego. 5. Zasady obowiązywania ustawy karnej. Terytorialny i temporalny zakres obowiązywania ustawy karnej. 6. Ogólne pojęcie przestępstwa. Klasyfikacja przestępstw. 7. Przedmiot i strona przedmiotowa przestępstwa (ustawowe znamiona przestępstwa). 8. Wina i jej formy. 9. Okoliczności uchylające oraz umniejszające winę. 10. Kontratypy. 11. Formy popełnienia przestępstwa. 12. Pojęcie i systematyka kar oraz innych środków karnych. 13. Teorie kary. Katalog kar. 14. Środki karne. 15. Zasady wymiaru kary i środków karnych.

Polskie prawo karne I	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie prawa karnego; funkcje i zasady prawa karnego; ustawa karna i jej obowiązywanie. 2. Pojęcie przestępstwa - klasyfikacja przestępstw; struktura przestępstwa; formy popełnienia przestępstwa; zbieg przestępstw. 3. Wyłączenie odpowiedzialności karnej - kontratypy; wyłączenie winy sprawcy; znikoma szkodliwość społeczna czynu. 4. Kara - pojęcie, teorie i rodzaje kar. Zaniechanie ukarania sprawcy. 5. Środki karne, przepadek i środki kompensacyjne. 6. Sądowy wymiar kary; nadzwyczajne złagodzenie i zaostrzenie wymiaru kary. 7. Warunkowe umorzenie postępowania karnego, warunkowe zawieszenie wykonania kary, warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbywania kary. 8. Środki zabezpieczające. 9. Przedawnienie. Zatarcie skazania.
Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych I	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie, przedmiot i właściwości prawa pracy. 2. Źródła prawa pracy. 3. Podstawowe zasady prawa pracy. 4. Stosunek pracy (pojęcie, charakter prawny, rodzaje, strony). 5. Powstanie i zmiana stosunku pracy (umowa o pracę, praca zdalna, powołanie, wybór, mianowanie). 6. Rodzaje umów o pracę. 7. Sposoby rozwiązania stosunku pracy i jego wygaśnięcie (porozumienie stron, oświadczenie, odwołanie, wygaśnięcie mandatu). 8. Rozwiązanie umowy o pracę z/bez wypowiedzenia. Roszczenia stron w razie wadliwego rozwiązania stosunku pracy. 9. Zwolnienia z przyczyn niedotyczących pracowników. 10. Prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika. Odpowiedzialność porządkowa i materialna pracowników. Świadczenie pracy. 11. Zakaz konkurencji. Mobbing. 12. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia pieniężne wynikające ze stosunku pracy (nagrody, premia regulaminowa, odprawa rentowa lub emerytalna). 13. Czas pracy (norma i wymiar czasu pracy). 14. Systemy czasu pracy (równoważny, przedłużony, zadaniowy, skróconego czasu pracy, skróconego tygodnia pracy, pracy weekendowej). 15. Praca w godzinach nadliczbowych, praca w porze nocnej oraz praca w dni wolne i święta.

<p>Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych I</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Źródła prawa pracy - kazusy. 2. Przestrzeganie zasad prawa pracy (orzecznictwo). 3. Treść umowy o pracę - wzory. 4. Sporządzanie umów o pracę. 5. Stosunek pracy - kazusy. 6. Pisma procesowe w sprawach ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych (wzory pozwu). 7. Wypowiedzenie czy porozumienie stron - aspekty praktyczne. 8. Roszczenia związane z wadliwym rozwiązaniem stosunku pracy. Wzór odwołania do sądu pracy od wypowiedzenia umowy o pracę. 9. Mobbing w świetle orzecznictwa. 10. Prawidłowo przygotowane świadectwo pracy. Wzór pisma o sprostowanie świadectwa pracy. 11. Wynagrodzenie za pracę (premie regulaminowe) - praktyczne aspekty. 12. Zakaz konkurencji w świetle orzecznictwa. 13. Okresy rozliczeniowe czasu pracy w praktyce. 14. Systemy czasu pracy - kazusy. 15. Praca w godzinach nadliczbowych - orzecznictwo.
<p>Prawo cywilne: zobowiązania II</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot i systematyka części szczegółowej prawa zobowiązań; 2. Regulacja umów typowych, relacje między ustawowymi typami umów, grupy umów; 3. Systematyzacja szczegółowych umów zobowiązaniowych - umowy nazwane, umowy nienazwane, umowy mieszane; 4. Związki umów, łańcuchy umów i zespoły umów. 5. Umowy regulujące przeniesienie praw: umowa sprzedaży, dostawy, zamiany, kontraktacji, darowizny, 6. Umowy odnoszące się do używania rzeczy: najem, dzierżawa, użyczenie. leasing, 7. Umowy o świadczenie usług: umowa o dzieło, umowa o roboty budowlane, zlecenia, agencyjna, komisu, przechowania, składu, przewozu i spedycji, umowa ubezpieczenia, umowa o podróż, 8. Zabezpieczenie wierzytelności: poręczenie, gwarancja bankowa, gwarancja ubezpieczeniowa, jak również 10. Umowy regulujące stosunki kredytowe, 11. Umowy alimentacyjne: renta i dożywocie, 12. Przekaz i papiery wartościowe, 13. Przyrzeczenie publiczne, 14. Umowa gry i zakładu, 15. Ugoda sądowa i pozasądowa.

<p>Prawo cywilne: zobowiązania II</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Umowy zobowiązaniowe (pojęcie, treść rodzaje i umów zobowiązaniowych; umowy nazwane, nienazwane i mieszane; zasada swobody umów i jej ograniczenia; przygotowanie i zawarcie umowy – przedkontraktowa odpowiedzialność odszkodowawcza - culpa in contrahendo, porozumienia przedkontraktowe, umowa przedwstępna; wzorce umów; umowy zawierane z konsumentami; umowy odnoszące się do osób trzecich). 2. Dodatkowe zastrzeżenia umowne - zatek, kara umowna, umowne prawo odstąpienia, odstępane. 3. Umowy regulujące przeniesienie praw (sprzedaż, zamiana, darowizna, umowa przekazania nieruchomości, kontraktacja). 4. Umowy regulujące używanie rzeczy (najem, dzierżawa, użyczenie, leasing). 5. Zobowiązania odnoszące się do świadczenia usług (umowa zlecenia, prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia, umowa o dzieło, przechowanie, odpowiedzialność utrzymujących hotele i podobne zakłady, umowa składu, umowa agencyjna, umowa komisju, umowa przewozu, umowa spedycji). 6. Umowy regulujące stosunki kredytowe (pożyczka, depozyt nieprawidłowy, umowa kredytu, umowa rachunku bankowego). 7. Zabezpieczenia wierzytelności (zabezpieczenia rzeczowe i osobiste, poręczenie, gwarancja bankowa). 8. Umowy o funkcji alimentacyjnej (renta, dożywocie). 9. Ubezpieczenia gospodarcze (umowa ubezpieczenia). 10. Umowa spółki. 11. Przekaz i papiery wartościowe (przekaz, weksel, czek, obligacje). 12. Przyniesienie publiczne. Gra i zakład. Uгода.
<p>Polskie prawo karne II</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nadzwyczajne złagodzenie kary. 2. Recydywa (zwykła i wielokrotna). 3. Warunkowe umorzenie postępowania karnego. Przesłanki i okres próby. 4. Warunkowe zawieszenie wykonania kary. Przesłanki i okres próby. 5. Warunkowe zwolnienie z odbycia reszty kary. 6. Zbieg przestępstw. 7. Łączenie kar i środków karnych. 8. Kara łączna - przesłanki i zasady wymiaru. 9. Ciąg przestępstw. 10. Środki zabezpieczające (wykaz, orzekanie, czas stosowania). 11. Przedawnienie karalności przestępstwa 12. Przedawnienie wykonania kary - przesłanki. 13. Zatarcie skazania. 14. Odpowiedzialność za przestępstwa popełnione za granicą. 15. Analiza wybranych przestępstw (część szczególna kodeksu karnego).

Polskie prawo karne II	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie prawa karnego; funkcje i zasady prawa karnego; ustawa karna i jej obowiązywanie. 2. Pojęcie przestępstwa - klasyfikacja przestępstw; struktura przestępstwa; formy popełnienia przestępstwa; zbieg przestępstw. 3. Wyłączenie odpowiedzialności karnej - kontratypy; wyłączenie winy sprawcy; znikoma szkodliwość społeczna czynu. 4. Kara - pojęcie, teorie i rodzaje kar. Zaniechanie ukarania sprawcy. 5. Środki karne, przepadek i środki kompensacyjne. 6. Sądowy wymiar kary; nadzwyczajne złagodzenie i zaostrzenie wymiaru kary. 7. Warunkowe umorzenie postępowania karnego, warunkowe zawieszenie wykonania kary, warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbywania kary. 8. Środki zabezpieczające. 9. Przedawnienie. Zatarcie skazania. 10. Wybrane przestępstwa z części szczególnej Kodeksu karnego i innych wybranych ustaw.
Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych II	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny nadliczbowe (charakterystyka, wynagrodzenie). 2. Urlopy pracownicze (wypoczynkowy, bezpłatny, opiekuńczy, urlopy dodatkowe). 3. Urlopy związane z rodzicielstwem (macierzyński, ojcowski, rodzicielski, wychowawczy). 4. Zatrudnianie młodocianych (dopuszczalność zatrudnienia, czas pracy, wymiar urlopu wypoczynkowego). 5. Bezpieczeństwo i higiena pracy. 6. Układy zbiorowe pracy (ogólna charakterystyka, rodzaje). 7. Choroby zawodowe i wypadki przy pracy w kontekście obowiązków pracodawcy. 8. Spory o roszczenia ze stosunku pracy (droga sądowa, postępowanie pojednawcze, przedawnienie roszczeń). 9. Prawo do strajku (przesłanki i zasady prowadzenia). 10. System ubezpieczeń społecznych (struktura, źródła, ogólna charakterystyka ubezpieczeń w Polsce). 11. Finansowanie ubezpieczeń społecznych (metody i źródła finansowania, fundusze ubezpieczeń społecznych). 12. Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. 13. Podstawowe zagadnienia dotyczące ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. 14. Ubezpieczenie rentowe (nabycie prawa do renty, zasady ustalania wysokości świadczeń). 15. Ubezpieczenie emerytalne (warunki nabycia prawa do emerytury, zasady ustalania wysokości świadczeń, zawieszanie i zmniejszanie świadczeń).

Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych II	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca w godzinach nadliczbowych - aspekty praktyczne. 2. Urlop wypoczynkowy - rozwiązywanie kasusów. 3. Urlopy związane z rodzicielstwem - orzecznictwo i podejście praktyczne. 4. Zagadnienia problemowe dotyczące urlopów macierzyńskich. 5. Kazusy i ćwiczenia w zakresie problematyki zatrudniania młodocianych. 6. Układy zbiorowe pracy w praktyce. 7. Choroby zawodowe i wypadki przy pracy w świetle orzecznictwa. 8. Spory o roszczenia ze stosunku pracy - rozwiązywanie kasusów. 9. Przedawnienie roszczeń pracowniczych. 10. Strajki pracownicze - ujęcie praktyczne. 11. System ubezpieczeń społecznych (formy podlegania ubezpieczeniom). 12. Świadczenia pieniężne w razie choroby i macierzyństwa (terminy, wysokość świadczeń i podmioty uprawnione). 13. Ubezpieczenia społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych - orzecznictwo. 14. Ubezpieczenie rentowe w praktyce. 15. Ubezpieczenie emerytalne - podejście praktyczne.
Postępowanie cywilne II	<p>Wykład</p> <p>Zagadnienia od skargi kasacyjnej - art. 391(1) kpc i nast.</p>
Postępowanie cywilne II	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Środki odwoławcze w postępowaniu cywilnym. 2. Postępowanie odrębne oraz grupowe. 3. Postępowanie nieprocesowe. 4. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt. 5. Postępowanie zabezpieczające. 6. Postępowanie egzekucyjne. 7. Sądownictwo polubowne. 8. Postępowanie upadłościowe i naprawcze. 9. Europejskie postępowanie w sprawach transgranicznych. 10. Międzynarodowe postępowanie cywilne. 11. Problematyka wykonalności orzeczeń sądowych państw Unii Europejskiej.

Ochrona nieletnich w prawie polskim i w prawie kanonicznym

Wykład

1. Podstawy prawne

- Prawo Polskie
- Prawo Kanoniczne

2. Porównanie definicji i granic wieku

- Prawo Polskie:
  - Małoletni
  - Nieletni w sprawach karnych
- Prawo Kanoniczne:
  - Małoletni
  - Dziecko (infans)
  - Osoba z używaniem rozumu

3. Kluczowe aspekty odpowiedzialności i ochrony

- Podejście do naruszeń prawa przez młode osoby oraz sposoby ich ochrony:
- Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna:
  - W prawie polskim
  - W prawie kanonicznym
- Ochrona przed nadużyciami:
  - W prawie polskim
  - W prawie kanonicznym

4. Wybrane aspekty, takie jak procedury sądowe w sprawach nieletnich oraz szczególne kwestie karne

Kanoniczne procesy małżeńskie (bez separacji i deklaracji o domniemanej śmierci)

Wykład

1. Właściwość sądu
2. Trybunały
  - 2.1. Władza sądownicza w ogólności i sądy
  - 2.2. Pracownicy trybunału
3. Zasady działania sądów
  - 3.1. Urząd sędziego i innych pracowników sądów
  - 3.2. Porządek rozpoznawania spraw
  - 3.3. Terminy i odroczenia sądowe
  - 3.4. Miejsce procesu
  - 3.5. Osoby dopuszczone do auli oraz sposoby redagowania i przechowywania akt
4. Strony procesowe
  - 4.1. Prawo zaskarżania małżeństwa
  - 4.2. Małżonkowie jako strony procesowe
  - 4.3. Pełnomocnicy i adwokaci
5. Wprowadzenie sprawy
  - 5.1. Skarga powodowa wprowadzająca sprawę
  - 5.2. Wezwanie sądowe i zawiadomienie o czynnościach procesowych
  - 5.3. Formuła wątpliwości
  - 5.4. Niestawiennictwo stron
6. Wygaśnięcie instancji
  - 6.1. Zawieszenie instancji, umorzenie oraz jej zrzeczenie się
  - 6.2. Zawieszenie sprawy w przypadku wątpliwości co do niedopełnienia małżeństwa
7. Dowody
  - 7.1. Przesłuchanie sądowe
  - 7.2. Dowody w szczególności
8. Sprawy wpadkowe
9. Ogłoszenie akt, zamknięcie postępowania dowodowego i dyskusja sprawy
10. Orzeczenia sędziego
11. Przesłanie sprawy do sądu apelacyjnego i jej prowadzenie
12. Zaskarżenie wyroku
  - 12.1. Skarga o nieważność wyroku
  - 12.2. Apelacja
  - 12.3. Prośba o nowe rozpatrzenie sprawy po podwójnym zgodnym wyroku

	<p>13. Proces dokumentalny</p> <p>14. Odnotowanie nieważności małżeństwa i formalności poprzedzające zawarcie nowego małżeństwa</p> <p>15. Koszty sądowe oraz bezpłatna obrona</p> <p>16. Specyfika procesu skróconego</p>
<p>Kanoniczne procesy małżeńskie (bez separacji i deklaracji o domniemanej śmierci)</p>	<p>Ćwiczenia</p> <p>Tematy w zakresie wykładu i ćwiczeń z założenia pokrywają się. Analizowane jednak są w sposób właściwy dla ćwiczeń z rzeczzonego przedmiotu.</p>

<p>Kanoniczna procedura administracyjna</p>	<p>Wykład</p> <p>I. Zagadnienia wstępne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie prawa administracyjnego <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Administracja w aspekcie podmiotowym 1.2 Administracja w aspekcie przedmiotowym 2. Prawo administracyjne w systemie państwowym 3. Kanoniczne prawo administracyjne <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Teologiczne podstawy kościelnego prawa administracyjnego <ol style="list-style-type: none"> 3.1.1 Lud Boży 3.1.2 Wspólnota wiernych 3.1.2 Ciało Chrystusa <p>II. Władza w Kościele</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje organów władzy w Kościele <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Kościół Powszechny 1.2 Kościół partykularny 2. Zasady relacji między organami <p>III. Akty administracyjne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klasyfikacja aktów administracyjnych 2. Szczególne akty administracyjne 3. Wady aktów administracyjnych <p>IV. Procedura administracyjna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Procedura administracyjna w ogólności 2. Procedura usuwania proboszczów 3. Procedura przenoszenia proboszczów 4. Procedura w sprawach małżeńskich 5. Wymierzanie kar na drodze administracyjnej 6. Laicyzacja 7. Procedura administracyjna dotycząca członków instytutów życia konsekrowanego <p>V. Sprawiedliwość administracyjna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systemy sprawiedliwości administracyjnej 2. Środki pojednawcze 3. Rekurs hierarchiczny 4. Postępowanie administracyjne w Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej
---	--

Kanoniczna procedura administracyjna

Ćwiczenia

1. Wprowadzenie do procedury administracyjnej w prawie kanonicznym
  - Pojęcie administracji kościelnej i jej cel
  - Odróżnienie władzy administracyjnej od ustawodawczej i sądowniczej
  - Charakter pastoralno-prawny procedury administracyjnej
  - Znaczenie procedury administracyjnej w ochronie praw wiernych
2. Źródła kanonicznej procedury administracyjnej
  - Normy Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące aktów administracyjnych
  - Prawo powszechne a prawo partykularne
  - Rola instrukcji, dekretów i reskryptów
  - Znaczenie zasad ogólnych prawa kanonicznego
3. Podmioty procedury administracyjnej
  - Władza administracyjna: kompetencja i właściwość
  - Strona postępowania i pojęcie interesu prawnego
  - Rola doradców, konsultorów i organów kolegialnych
  - Reprezentacja i pełnomocnictwo w procedurze administracyjnej
4. Akt administracyjny w prawie kanonicznym
  - Pojęcie i rodzaje aktów administracyjnych
  - Dekret administracyjny indywidualny
  - Reskrypt i jego znaczenie praktyczne
  - Polecenia i zarządzenia administracyjne
  - Analiza przykładowych aktów
5. Wydanie dekretu administracyjnego
  - Wszczęcie postępowania administracyjnego
  - Obowiązek wysłuchania zainteresowanego
  - Gromadzenie informacji i dowodów
  - Forma i elementy dekretu
  - Uzasadnienie decyzji administracyjnej
6. Doręczenie i skuteczność aktów administracyjnych
  - Sposoby notyfikacji aktów administracyjnych
  - Wejście w życie i skutki prawne dekretu
  - Braki formalne i ich konsekwencje
  - Ćwiczenia na przykładach praktycznych
7. Ważność i nieważność aktów administracyjnych

- Warunki ważności aktu administracyjnego
  - Wady proceduralne i materialne
  - Skutki nieważności i nieistnienia aktu
  - Analiza kasusów
8. Środki zaskarżenia aktów administracyjnych
- Pojęcie rekursu administracyjnego
  - Rekurs hierarchiczny
  - Terminy i forma wniesienia rekursu
  - Skutki suspensywne rekursu
  - Ćwiczenia: sporządzanie rekursu
9. Postępowanie rekursowe
- Rola wyższej władzy administracyjnej
  - Procedura rozpatrywania rekursu
  - Możliwe rozstrzygnięcia
  - Znaczenie zasady legalności i słuszności
10. Sygnatura Apostolska a procedura administracyjna
- Kompetencje Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej
  - Skarga na akt administracyjny do Sygnatury Apostolskiej
  - Zakres kontroli legalności
  - Analiza wybranych decyzji
11. Akty administracyjne a prawa wiernych
- Ochrona praw podmiotowych wiernych
  - Zasada proporcjonalności i sprawiedliwości
  - Duszpasterski wymiar decyzji administracyjnych
  - Równowaga między władzą a prawami jednostki
12. Kazusy i dokumenty praktyczne
- Rozwiązywanie kasusów z zakresu administracji kościelnej
  - Analiza rzeczywistych lub modelowych dekretów
  - Identyfikacja błędów proceduralnych
  - Praktyczne zastosowanie norm KPK
13. Ćwiczenia podsumowujące
- Kompleksowa analiza spraw administracyjnych
  - Sporządzenie projektu dekretu administracyjnego
  - Przygotowanie rekursu i opinii kanonistycznej

	- Synteza wiedzy teoretycznej i praktycznej
Podstawy przedsiębiorczości na rynku pracy. Aspekty praktyczne	<p>Konwersatorium</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie działalności gospodarczej, przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa. 2. Zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, spółki handlowe oraz inne podmioty. 3. Rodzaje przedsiębiorców i form prowadzenia działalności gospodarczej; klasyfikacja spółek (spółki cywilne, spółki handlowe – spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna). 4. Oznaczenia przedsiębiorców (firma), zasady prawa firmowego, ochrona firmy. 5. Czynności i reprezentacja przedsiębiorców w obrocie prawnym. 6. Rejestracja przedsiębiorców - Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej oraz rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. 7. Ochrona praw konsumentów - obowiązki przedsiębiorców. 8. Zawieranie i wykonywanie umów w obrocie gospodarczym (strony, przedmiot, forma i treści różnych typów kontraktów gospodarczych oraz konsekwencje niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań umownych). 9. Różnice w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę i tzw. umów cywilnoprawnych.
	specjalność ADMINISTRACYJNO-SĄDOWA

Historia prawa kanonicznego w Polsce

Wykład

1. Pojęcie i podział prawa kanonicznego
  - 1.1. O prawie w ogólności.
  - 1.2. Ogólne pojęcia o prawie kanonicznym.
  - 1.3. Natura prawa kanonicznego.
2. Nauka prawa kanonicznego.
3. Przedmiot historii prawa kanonicznego jako dyscypliny naukowej.
4. Zarys rozwoju nauki prawa kanonicznego.
  - 4.1. Początki kanonistyki
  - 4.2. Usamodzielnienie się kanonistyki
  - 4.3. Ośrodki nauki kanonistyki w średniowieczu
  - 4.4. Studia kanonistyczne ważnym czynnikiem ogólnej formacji naukowej
  - 4.5. Rozwój literatury kanonistycznej
5. Rozwój nauki prawa kanonicznego w Polsce.
  - 5.1. Źródła poznania prawa Kościoła w Polsce na bazie których kształtowało się i rozwijało prawo kanoniczne
    - 5.1.1. Dokumenty Stolicy Apostolskiej
    - 5.1.2. Statuty legatów papieskich
    - 5.1.3. Uchwały synodów plenarnych
    - 5.1.4. Dokumenty prawne prymasa Polski
    - 5.1.5. Akty Konferencji Biskupów
    - 5.1.6. Statuty synodów prowincjonalnych
    - 5.1.7. Ustawodawstwo diecezjalne (statuty synodów, ustawodawstwo pozasynodalne, statuty kapituł)
    - 5.1.8. Archiwalia
    - 5.1.9. Zbiory dokumentów kościelnych
    - 5.1.10. Inne wydawnictwa źródłowe
  - 5.2. Najstarsze pomniki literatury kanonistycznej
  - 5.3. Kanonistyczne ośrodki dydaktyczno-naukowe.
    - 5.3.1. Szkoły katedralne, kolegiackie i klasztorne
    - 5.3.2. Uniwersytety zagraniczne
    - 5.3.3. Uniwersytet Krakowski
    - 5.3.4. Inne uczelnie
  - 5.4. Kanonistyczna działalność naukowa.
    - 5.4.1. Prace kanonistów dawniejszych
    - 5.4.2. Zainteresowania przeszłością polskiego prawa kościelnego

	<p>5.4.3. Po promulgacji KPK z 1917 r.</p> <p>6. Podstawy prawne organizacji nauki prawa kanonicznego.</p> <p>6.1. Wydziały prawa kanonicznego</p> <p>6.2. Seminaria duchowne</p>
--	---

Historia prawa kanonicznego w Polsce

Ćwiczenia

1. Pojęcie i podział prawa kanonicznego
  - 1.1. O prawie w ogólności.
  - 1.2. Ogólne pojęcia o prawie kanonicznym.
  - 1.3. Natura prawa kanonicznego.
2. Nauka prawa kanonicznego.
3. Przedmiot historii prawa kanonicznego jako dyscypliny naukowej.
4. Zarys rozwoju nauki prawa kanonicznego.
  - 4.1. Początki kanonistyki
  - 4.2. Usamodzielnienie się kanonistyki
  - 4.3. Ośrodki nauki kanonistyki w średniowieczu
  - 4.4. Studia kanonistyczne ważnym czynnikiem ogólnej formacji naukowej
  - 4.5. Rozwój literatury kanonistycznej
5. Rozwój nauki prawa kanonicznego w Polsce.
  - 5.1. Źródła poznania prawa Kościoła w Polsce na bazie których kształtowało się i rozwijało prawo kanoniczne
    - 5.1.1. Dokumenty Stolicy Apostolskiej
    - 5.1.2. Statuty legatów papieskich
    - 5.1.3. Uchwały synodów plenarnych
    - 5.1.4. Dokumenty prawne prymasa Polski
    - 5.1.5. Akty Konferencji Biskupów
    - 5.1.6. Statuty synodów prowincjonalnych
    - 5.1.7. Ustawodawstwo diecezjalne (statuty synodów, ustawodawstwo pozasynodalne, statuty kapituł)
    - 5.1.8. Archiwalia
    - 5.1.9. Zbiory dokumentów kościelnych
    - 5.1.10. Inne wydawnictwa źródłowe
  - 5.2. Najstarsze pomniki literatury kanonistycznej
  - 5.3. Kanonistyczne ośrodki dydaktyczno-naukowe.
    - 5.3.1. Szkoły katedralne, kolegiackie i klasztorne
    - 5.3.2. Uniwersytety zagraniczne
    - 5.3.3. Uniwersytet Krakowski
    - 5.3.4. Inne uczelnie
  - 5.4. Kanonistyczna działalność naukowa.
    - 5.4.1. Prace kanonistów dawniejszych
    - 5.4.2. Zainteresowania przeszłością polskiego prawa kościelnego

	<p>5.4.3. Po promulgacji KPK z 1917 r.</p> <p>6. Podstawy prawne organizacji nauki prawa kanonicznego.</p> <p>6.1. Wydziały prawa kanonicznego</p> <p>6.2. Seminaria duchowne</p>
<p>Wybrane zagadnienia z prawa konstytucyjnego i prawa UE</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady ustrojowe 2. Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela 3. Źródła prawa konstytucyjnego i wspólnotowego 4. Sejm i Senat 5. Prezydent 6. Rada Ministrów i administracja rządowa 7. Samorząd terytorialny 8. Sądy i trybunały 9. Organy kontroli państwowej i ochrony prawa 10. Finanse publiczne 11. Stany nadzwyczajne 12. Zmiana konstytucji 13. Źródła prawa wspólnotowego 14. Zasady prawa wspólnotowego 15. Organy Unii Europejskiej

Stowarzyszenia wiernych w Kościele	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Historia stowarzyszania się wiernych 2. Cele stowarzyszeń wiernych 3. Stowarzyszenia publiczne, prywatne, katolickie 4. Kleryckie stowarzyszenia wiernych, a kleryckie instytucje życia konsekrowanego 5. Trzecie zakony świeckie 6. Statuty stowarzyszeń – kwestie do uregulowania w nich 7. Nadzór władzy kościelnej nad stowarzyszeniami publicznymi – przedmiot nadzoru 8. Przyjmowanie do stowarzyszenia 9. Władza kościelna kompetentna do erygowania stowarzyszeń 10. Skutki erygowania stowarzyszenia publicznego wiernych 11. Zadania władzy kościelnej względem statutów stowarzyszeń wiernych 12. Warunki ważnego przyjęcia do stowarzyszenia publicznego i usunięcie osób przyjętych 13. Kwestie związane z moderatorami i kapelanami stowarzyszeń publicznych oraz pełnomocnikami stowarzyszeń 14. Czas sprawowania władzy w stowarzyszeniach międzynarodowych 15. Zarządzanie majątkiem stowarzyszeń publicznych i prywatnych 16. Zniesienie stowarzyszenia wiernych 17. Sposób zarządzania stowarzyszeniami prywatnymi wiernych 18. Uzyskanie osobowości prawnej przez prywatne stowarzyszenie wiernych 19. Podleganie stowarzyszeń nadzorowi władzy kościelnej 20. Ustanawianie władzy/zarządu w stowarzyszeniach prywatnych 21. Zarząd dobrami w stowarzyszeniach prywatnych wiernych 22. Stowarzyszenie prywatne przestaje istnieć wskutek..., losy majątku tego stowarzyszenia 23. Relacja stowarzyszeń wiernych między sobą i do dzieł diecezjalnych 24. Droga stowarzyszenia publicznego wiernych do uzyskania osobowości prawnej na gruncie prawa państwowego
Stowarzyszenia wiernych w Kościele	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statuty oblatów benedyktyńskich. 2. Trzeci Zakon Dominikański – analiza przepisów Reguły. 3. Trzeci Zakon Karmelitański - analiza przepisów Reguły. 4. Trzeci Zakon Franciszkański - analiza przepisów Reguły. 5. Statuty stowarzyszeń wiernych publiczne i prywatne wybrane przez poszczególnych studentów.

Najwyższy Trybunał Sygnatury
Apostolskiej

Wykład

1. Zagadnienia wstępne
2. Historia Sygnatury Apostolskiej
3. Obecna struktura Sygnatury Apostolskiej
4. Kompetencje Sygnatury Apostolskiej
  - 4.1. Sekcja Pierwsza
  - 4.2. Sekcja Druga
  - 4.3. Sekcja Trzecia
5. Uprawnienia specjalne Sygnatury Apostolskiej
6. Procedura wnoszenia spraw
  - 6.1. Procedura rekursu do Drugiej Sekcji Sygnatury Apostolskiej
7. Procedura rozpatrywania spraw
8. Niektóre dane statystyczne

Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej

Ćwiczenia

1. Wprowadzenie do praktyki proceduralnej Sygnatury Apostolskiej
  - Pozycja Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej w systemie sądownictwa kościelnego
  - Zakres kompetencji Trybunału (sekcja sądowa i administracyjna)
  - Charakter postępowania przed Sygnaturą Apostolską
  - Specyfika stylu i języka pism kierowanych do Trybunału
2. Rodzaje pism wnoszonych do Sygnatury Apostolskiej
  - Skarga do Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej
  - Rekurs administracyjny
  - Libellus w sprawach sądowych
  - Pisma uzupełniające i odpowiedzi procesowe
  - Wnioski incydentalne
3. Elementy formalne pism procesowych
  - Dane stron i ich reprezentantów
  - Wskazanie właściwego organu
  - Oznaczenie przedmiotu sprawy
  - Podpisy, daty i wymagane załączniki
  - Wymogi dotyczące języka i formy pisma
4. Struktura skargi do Sygnatury Apostolskiej
  - Część wstępna (introductio causae)
  - Opis stanu faktycznego
  - Wskazanie zaskarżonego aktu lub decyzji
  - Określenie tytułów prawnych skargi
  - Petitium (żądanie)
  - Uzasadnienie prawne i faktyczne
  - Część końcowa
5. Rekurs administracyjny do Sygnatury Apostolskiej
  - Struktura rekursu administracyjnego
  - Wskazanie drogi hierarchicznej
  - Argumentacja dotycząca legalności aktu
  - Wnioski co do zawieszenia wykonania aktu
  - Skutki formalne i materialne rekursu
6. Pisma w sprawach spornych kompetencyjnych
  - Wskazanie norm kompetencyjnych

- Argumentacja jurysdykcyjna
- Redakcja petitum w sprawach kompetencyjnych
- Analiza przykładów
- 7. Uzasadnienie prawne w pismach do Sygnatury
  - Odwołania do Kodeksu Prawa Kanonicznego
  - Znaczenie zasad ogólnych prawa kanonicznego
  - Odniesienia do wcześniejszych decyzji Sygnatury
  - Konstrukcja argumentacji prawnej
- 8. Błędy formalne i materialne w pismach procesowych
  - Braki formalne skutkujące odrzuceniem pisma
  - Nieprawidłowe sformułowanie petitum
  - Braki w argumentacji prawnej
  - Ćwiczenia w identyfikowaniu błędów
- 9. Analiza wzorcowych pism procesowych
  - Studium autentycznych lub modelowych skarg i rekursów
  - Analiza struktury i języka
  - Ocena poprawności formalnej
  - Wskazywanie elementów kluczowych dla skuteczności pisma
- 10. Redakcja pism procesowych – ćwiczenia praktyczne
  - Sporządzanie projektu skargi do Sygnatury Apostolskiej
  - Redakcja rekursu administracyjnego
  - Opracowanie uzasadnienia prawnego
  - Praca na kazusach
- 11. Odpowiedzi procesowe i pisma obrończe
  - Struktura odpowiedzi na skargę lub rekurs
  - Kontrargumentacja prawna
  - Znaczenie precyzji i zwięzłości
  - Styl pism obrończych
- 12. Zajęcia podsumowujące
  - Kompleksowe opracowanie pisma procesowego
  - Kryteria oceny poprawności pisma
  - Omówienie najczęstszych problemów praktycznych
  - Synteza kompetencji nabytych w toku ćwiczeń

Penitencjaria Apostolska

Wykład

1. Wprowadzenie

- Penitencjaria Apostolska w strukturze Kurii Rzymskiej
- Znaczenie Penitencjarii w porządku prawnym i sakramentalnym Kościoła
- Specyfika forum internum w prawie kanonicznym
- Relacja Penitencjarii do pozostałych trybunałów i dykasterii

2. Zarys historii Penitencjarii Apostolskiej

- Geneza instytucji w średniowieczu
- Rozwój kompetencji Penitencjarii na przestrzeni wieków
- Penitencjaria w reformach Kurii Rzymskiej
- Miejsce Penitencjarii w Konstytucjach Apostolskich regulujących Kurie
- Ciągłość urzędu mimo zmian ustrojowych

3. Podstawy prawne działalności Penitencjarii

- Prawo kanoniczne jako fundament działania Penitencjarii
- Normy szczególne dotyczące forum internum
- Tajemnica sakramentalna i jej ochrona
- Penitencjaria Apostolska a Konstytucja Apostolska Praedicate Evangelium

4. Struktura Penitencjarii Apostolskiej

- Penitencjarz Większy – pozycja i kompetencje
- Regens
- Oficjałowie i konsultorzy
- Personel Penitencjarii
- Organizacja pracy urzędu

5. Kompetencje Penitencjarii Apostolskiej

- Zakres właściwości w forum internum sakramentalnym
- Zakres właściwości w forum internum niesakramentalnym
- Sprawy zastrzeżone Stolicy Apostolskiej
- Absolucje, dyspensy i rozwiązania zarezerwowane
- Penitencjaria a odpusty

6. Penitencjaria Apostolska a sakrament pokuty

- Forum internum sakramentalne – pojęcie i znaczenie
- Przestępstwa i kary zastrzeżone Penitencjarii
- Rola spowiednika w relacji do Penitencjarii
- Absolucje i dyspensy udzielane za pośrednictwem Penitencjarii

	7. Procedura przed Penitencją Apostolską - Charakter procedury (pisemna, poufna, niesporna) - Podmioty uprawnione do występowania - Forma i treść prośby (supplicatio) - Przebieg postępowania - Odpowiedzi Penitencji i ich skutki prawne 8. Penitencja Apostolska a inne fora - Odróżnienie forum internum i forum externum - Relacja do sądownictwa kościelnego - Brak możliwości „transferu” spraw między forami - Skutki decyzji Penitencji poza forum internum 9. Odpusty i ich regulacja - Kompetencja Penitencji w zakresie odpustów - Podstawy prawne nauki o odpustach - Normy praktyczne dotyczące uzyskiwania odpustów - Znaczenie duszpasterskie i teologiczne 10. Wybrane kwestie praktyczne - Przykłady spraw kierowanych do Penitencji - Rola biskupa i spowiedników w procedurze - Najczęstsze błędy w praktyce duszpasterskiej - Penitencja w kontekście współczesnych wyzwań Kościoła 11. Znaczenie Penitencji Apostolskiej w życiu Kościoła - Ochrona sumienia wiernych - Poszanowanie tajemnicy sakramentalnej - Równowaga między miłosierdziem a sprawiedliwością - Aktualność instytucji w Kościele współczesnym

Penitencjaria Apostolska

Ćwiczenia

1. Miejsce Penitencjarii Apostolskiej w strukturze Kościoła
  - Pozycja Penitencjarii w Kurii Rzymskiej
  - Charakter Trybunału Penitencjarii Apostolskiej
  - Odróżnienie Penitencjarii od Roty Rzymskiej i Sygnatury Apostolskiej
  - Specyfika jej działania na tle innych dykasterii
2. Podstawy prawne działalności Penitencjarii
  - Normy Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące forum internum
  - Regulacje szczególne odnoszące się do Penitencjarii Apostolskiej
  - Znaczenie Konstytucji Apostolskiej Praedicate Evangelium
  - Tajemnica sakramentalna jako fundament działania Penitencjarii
3. Organizacja Penitencjarii Apostolskiej
  - Penitencjarz Większy – zakres władzy i odpowiedzialność
  - Regens i pozostali urzędnicy
  - Struktura wewnętrzna urzędu
  - Organizacja pracy i kompetencje poszczególnych funkcji
4. Kompetencje Penitencjarii Apostolskiej
  - Sprawy z zakresu forum internum sakramentalnego
  - Sprawy z zakresu forum internum niesakramentalnego
  - Absolucje, dyspensy i rozwiązania zastrzeżone
  - Penitencjaria a problem kar i cenzur kanonicznych
5. Penitencjaria Apostolska a sakrament pokuty
  - Pojęcie i granice forum internum sakramentalnego
  - Rola spowiednika w sprawach zastrzeżonych
  - Obowiązki i uprawnienia spowiednika wobec Penitencjarii
  - Ochrona pieczęci sakramentalnej
6. Procedura przed Penitencjarią Apostolską
  - Charakter procedury (tajna, pisemna, niesporna)
  - Podmioty uprawnione do występowania
  - Supplicatio – pojęcie i znaczenie
  - Przebieg postępowania i forma odpowiedzi Penitencjarii
7. Analiza dokumentów i pism
  - Struktura prośby kierowanej do Penitencjarii
  - Elementy formalne i materialne pism

- Język i styl dokumentów
- Analiza wzorcowych (modelowych) przypadków
- 8. Penitencjaria Apostolska a inne fora kościelne
  - Rozróżnienie forum internum i forum externum
  - Brak wzajemnej wymienności postępowań
  - Skutki decyzji Penitencjarii poza forum sumienia
- 9. Odpusty w kompetencji Penitencjarii Apostolskiej
  - Normy prawne dotyczące odpustów
  - Rodzaje odpustów i warunki ich uzyskania
  - Rola Penitencjarii w interpretacji i stosowaniu norm
  - Ćwiczenia na przykładach praktycznych
- 10. Kazusy praktyczne
  - Analiza typowych sytuacji duszpasterskich
  - Rozróżnienie właściwości Penitencjarii i biskupa
  - Identyfikacja spraw zastrzeżonych
  - Rozwiązywanie kazuśców z uzasadnieniem kanonicznym
- 11. Współczesne znaczenie Penitencjarii Apostolskiej
  - Funkcja ochrony sumienia wiernych
  - Znaczenie miłosierdzia w działalności Trybunału
  - Aktualne problemy praktyczne
  - Rola Penitencjarii w życiu Kościoła

Wybrane zagadnienia z prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Wykład

1. Pojęcie, przedmiot oraz źródła prawa pracy.
2. Zasady prawa pracy.
3. Stosunek pracy (pojęcie, rodzaje, strony). Rodzaje umów o pracę.
4. Sposoby rozwiązania umowy o pracę (porozumienie stron, za wypowiedzeniem/bez wypowiedzenia). Roszczenia stron w razie wadliwego rozwiązania stosunku pracy.
5. Prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika. Świadczenie pracy.
6. Zakaz konkurencji. Mobbing.
7. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia pieniężne wynikające ze stosunku pracy (nagrody, premia regulaminowa, odprawa rentowa lub emerytalna).
8. Czas pracy i systemy czasu pracy (równoważny, przedłużony, zadaniowy, skróconego czasu pracy, skróconego tygodnia pracy, pracy weekendowej).
9. Praca w godzinach nadliczbowych.
10. Urlopy wypoczynkowe.
11. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem.
12. Bezpieczeństwo i higiena pracy.
13. Spory o roszczenia ze stosunku pracy (sądy pracy, przedawnienie roszczeń).
14. Ubezpieczenia społeczne (ogólna charakterystyka systemu ubezpieczeń w Polsce, ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe).
15. Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia chorobowego oraz wypadkowego.

Trybunał Roty Rzymskiej

Wykład

1. Wprowadzenie

- Trybunał Roty Rzymskiej w systemie sądownictwa kościelnego
- Charakter i znaczenie Roty Rzymskiej
- Rota Rzymska jako trybunał apelacyjny Stolicy Apostolskiej
- Miejsce Roty w relacji do innych trybunałów kościelnych

2. Zarys historii Trybunału Roty Rzymskiej

- Geneza Roty Rzymskiej w średniowieczu
- Rozwój instytucji i jej kompetencji na przestrzeni wieków
- Rola Roty w kształtowaniu prawa kanonicznego
- Reforma Roty Rzymskiej w epoce nowożytnej i współczesnej
- Znaczenie reform Kurii Rzymskiej dla funkcjonowania Roty

3. Podstawy prawne działalności Roty Rzymskiej

- Normy Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące Roty
- Prawo partykularne i regulaminy trybunału
- Rota Rzymska w świetle Konstytucji Apostolskich regulujących Kurię Rzymską
- Aktualne podstawy prawne funkcjonowania Roty

4. Pozycja ustrojowa Roty Rzymskiej

- Rota jako trybunał zwyczajny Stolicy Apostolskiej
- Charakter sądownictwa Roty
- Niezawisłość sędziowska
- Rola Roty w jednolitości orzecznictwa kościelnego

5. Struktura organizacyjna Roty Rzymskiej

- Dziekan Roty Rzymskiej – pozycja i kompetencje
- Audytorzy (sędziowie)
- Promotor sprawiedliwości
- Obrońca węzła
- Notariusze i personel pomocniczy
- Organizacja pracy Trybunału

6. Kompetencje Trybunału Roty Rzymskiej

- Jurysdykcja Roty jako trybunału apelacyjnego
- Sprawy małżeńskie jako główna kategoria spraw
- Sprawy sporne i karne
- Kompetencje w sprawach szczególnych

- Rola Roty w rozpoznawaniu apelacji od trybunałów niższych instancji
7. Rota Rzymska a nieważność małżeństwa
- Rola Roty w sprawach o stwierdzenie nieważności małżeństwa
  - Znaczenie orzecznictwa Roty dla praktyki sądowej Kościoła
  - Wpływ rotalnej jurysprudencji na doktrynę prawa małżeńskiego
  - Jednolitość interpretacji tytułów nieważności
8. Funkcjonowanie Trybunału Roty Rzymskiej
- Organizacja sesji sądowych
  - Sposób procedowania
  - Składy sędziowskie
  - Przebieg postępowania przed Rotą
  - Specyfika procesu rotalnego
9. Orzecznictwo Roty Rzymskiej
- Charakter i znaczenie wyroków rotalnych
  - Autorytet jurysprudencji Roty
  - Wpływ orzeczeń na trybunały niższych instancji
  - Rola Roty w rozwoju doktryny prawa kanonicznego
10. Relacje Roty Rzymskiej z innymi trybunałami
- Rota Rzymska a trybunały diecezjalne i metropolitalne
  - Rota Rzymska a Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej
  - Granice właściwości sądowej
  - System instancyjny w Kościele
11. Rota Rzymska we współczesnym Kościele
- Aktualne wyzwania rotalnego sądownictwa
  - Znaczenie Roty w kontekście reform procesowych
  - Duszpasterski wymiar działalności Trybunału
  - Rola Roty w zapewnieniu sprawiedliwości i ochrony praw wiernych
12. Znaczenie Trybunału Roty Rzymskiej
- Rota jako gwarant jedności i poprawności orzecznictwa
  - Autorytet Roty w Kościele powszechnym
  - Znaczenie edukacyjne i formacyjne
  - Rota Rzymska jako punkt odniesienia dla sądownictwa kościelnego

Trybunał Roty Rzymskiej

Ćwiczenia

1. Miejsce Trybunału Roty Rzymskiej w sądownictwie kościelnym
  - Pozycja Roty Rzymskiej w systemie sądów Kościoła
  - Charakter Roty jako trybunału zwyczajnego Stolicy Apostolskiej
  - Relacja Roty do trybunałów niższych instancji
  - Odróżnienie Roty Rzymskiej od Sygnatury Apostolskiej
2. Historia Trybunału Roty Rzymskiej – analiza źródeł
  - Geneza Roty Rzymskiej i jej rozwój historyczny
  - Znaczenie Roty w dziejach prawa kanonicznego
  - Wpływ reform Kurii Rzymskiej na funkcjonowanie Roty
  - Praca z tekstami historyczno-prawnymi
3. Podstawy prawne działalności Roty Rzymskiej
  - Normy Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące Roty
  - Regulaminy i prawo partykularne trybunału
  - Rota Rzymska w konstytucjach apostolskich regulujących Kurie
  - Analiza wybranych kanonów i aktów normatywnych
4. Struktura organizacyjna Trybunału Roty Rzymskiej
  - Dziekan Roty Rzymskiej – rola i kompetencje
  - Audytorzy (sędziowie)
  - Promotor sprawiedliwości i obrońca węzła
  - Notariusze i personel pomocniczy
  - Organizacja pracy Trybunału
5. Kompetencje Trybunału Roty Rzymskiej
  - Jurysdykcja apelacyjna Roty
  - Sprawy małżeńskie jako główny zakres działalności
  - Sprawy sporne i karne
  - Granice właściwości Trybunału
  - Analiza przypadków kompetencyjnych
6. Funkcjonowanie Trybunału Roty Rzymskiej
  - Składy sędziowskie i ich tworzenie
  - Przebieg postępowania przed Rotą
  - Organizacja sesji sądowych
  - Specyfika procedury rotalnej w porównaniu z trybunałami diecezjalnymi
7. Rota Rzymska a sprawy o nieważność małżeństwa

- Rola Roty w systemie instancyjnym spraw małżeńskich
  - Najczęstsze tytuły nieważności rozpatrywane przez Rotę
  - Wpływ orzecznictwa rotalnego na praktykę sądową
  - Analiza wybranych wyroków rotalnych
8. Orzecznictwo Trybunału Roty Rzymskiej
- Charakter prawny wyroków rotalnych
  - Autorytet jurysprudencji Roty
  - Znaczenie orzecznictwa dla interpretacji prawa kanonicznego
  - Praca z fragmentami uzasadnień wyroków
9. Rota Rzymska a inne trybunały
- Relacje z trybunałami diecezjalnymi i metropolitalnymi
  - Relacja Roty do Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej
  - System instancyjny w Kościele – analiza praktyczna
10. Kazusy i analiza praktyczna
- Analiza przykładowych spraw kierowanych do Roty
  - Ocena właściwości instancyjnej
  - Identyfikacja błędów proceduralnych
  - Ćwiczenia w kwalifikacji prawnej sprawy
11. Współczesna rola Trybunału Roty Rzymskiej
- Aktualne wyzwania w działalności Roty
  - Znaczenie reform procesowych dla praktyki Roty
  - Duszpasterski wymiar sądownictwa rotalnego
12. Zajęcia podsumowujące
- Synteza wiedzy z zakresu historii, struktury i kompetencji
  - Praca porównawcza: Rota Rzymska – inne trybunały
  - Ocena znaczenia Roty Rzymskiej w Kościele powszechnym

Wybrane zagadnienia z prawa
cywilnego (KC i KRO)

Wykład

1. Ogólna charakterystyka prawa cywilnego. Źródła i zasady prawa cywilnego.
2. Stosunek cywilnoprawny (pojęcie, rodzaje, strony, przedmiot). Podmioty prawa cywilnego.
3. Czynności cywilnoprawne (składanie oświadczeń woli, sposoby zawierania umów; wady oświadczenia woli).
4. Przedstawicielstwo (pojęcie, rodzaje). Przedawnienie i terminy zawite.
5. Pojęcie rodzaje i cechy praw rzeczowych.
6. Prawo własności. Współwłasność.
7. Istota zobowiązań. Bezpodstawne wzbogacenie.
8. Prawo zobowiązań. Omówienie wybranych umów: umowy dotyczące powierzenia praw (umowa sprzedaży, umowa darowizny), umowy o używanie cudzych rzeczy (umowa najmu, umowa dzierżawy), umowy o usługi (umowa o dzieło, umowa zlecenia).
9. Prawo spadkowe - ogólna charakterystyka.
10. Dziedziczenie ustawowe. Dziedziczenie testamentowe. Zachówek. Rodzaje testamentów.
11. Nabycie spadku przez spadkobiercę.
12. Rodzina (pojęcie, ogólna charakterystyka prawa rodzinnego).
13. Zawarcie i unieważnienie małżeństwa. Prawa i obowiązki małżonków. Ustroje majątkowe małżeńskie.
14. Ustanie małżeństwa i separacja małżonków.
15. Pochodzenie dziecka (macierzyństwo, ojcostwo). Władza rodzicielska. Obowiązek alimentacyjny. Opieka i kuratela.

Wybrane zagadnienia z prawa
cywilnego (KC i KRO)

Ćwiczenia

1. Podmioty stosunków cywilnoprawnych (osoby fizyczne; osoby prawne; jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi; przedsiębiorca i konsument).
2. Przedmioty stosunków cywilnoprawnych (rzeczy; części składowe; przynależności; pożytki; przedsiębiorstwo; majątek i mienie).
3. Czynności prawne (treść i elementy czynności prawnych; rodzaje czynności prawnych; forma czynności prawnych; wady oświadczenia woli; sankcje czynności prawnych).
4. Przedstawicielstwo (pełnomocnictwo i prokura). Przedawnienie roszczeń cywilnoprawnych.
5. Prawa rzeczowe (własność i współwłasność, użytkowanie wieczyste, użytkowanie; służebności; spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu; zastaw i zastaw rejestrowy; hipoteka).
6. Własność nieruchomości (rodzaje nieruchomości; odrębna własność lokalu; obrót nieruchomościami; księgi wieczyste).
7. Zobowiązania (źródła stosunku zobowiązaniowego; wierzytelność, dług i odpowiedzialność; świadczenie; wygaśnięcie zobowiązania z zaspokojeniem i bez zaspokojenia wierzyciela; zmiana dłużnika lub wierzyciela).
8. Odpowiedzialność odszkodowawcza (pojęcie i rodzaje szkody; zasady odpowiedzialności odszkodowawczej; naprawienie szkody). Odpowiedzialność deliktowa i kontraktowa.
9. Umowy zobowiązaniowe (treść i rodzaje umów; zasada swobody umów i jej ograniczenia; tryb zawierania umów; przygotowanie i zawarcie umowy - umowa przedwstępna; odpowiedzialność przedkontraktowa; wzorce umów). Dodatkowe zastrzeżenia umowne (zadatek, kara umowna, umowne prawo odstąpienia, odstępnie).
10. Wybrane umowy zobowiązaniowe (sprzedaż, zamiana, darowizna, najem, dzierżawa, zlecenie, umowa o dzieło, umowa spółki).
11. Dziedziczenie (pojęcie i skład spadku; dziedziczenie ustawowe).
12. Testament (sporządzenie testamentu; forma i treść testamentu – rozrządzenia testamentowe, odwołanie testamentu, nieważność i bezskuteczność testamentu).
13. Przyjęcie i odrzucenie spadku. Odpowiedzialność za długi spadkowe. Zachowek. Umowy dotyczące spadku.
14. Zawarcie i unieważnienie małżeństwa. Prawa i obowiązki małżonków. Ustanie małżeństwa. Separacja.
15. Obowiązek alimentacyjny. Ustroje majątkowe małżeńskie.

Procedura odejścia z instytutu
zakonnego

Wykład

1. Zagadnienie wstępne
  - 1.1. Osoby konsekrowane
  - 1.2. Podziały instytutów i stowarzyszeń
2. Sposoby wyłączenia członków z instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego
  - 2.1. Przejście
  - 2.2. Wyjście z instytutu
  - 2.3. Wydalenie z instytutu
    - 2.3.1. Wydalenie ipso facto
    - 2.3.2. Wydalenie ab homine obowiązkowe
    - 2.3.3. Wydalenie ab homine fakultatywne
    - 2.3.4. Dekret wydalający
    - 2.3.5. Skutki wydalenia
    - 2.3.6. Wydalenie z domu zakonnego w przypadku nagłym
3. Przejście
  - 3.1. Do innego instytutu (kan. 684, 685):
  - 3.2. Do klasztoru samostannego:
  - 3.3. Z instytutu zakonnego do instytutu świeckiego lub stowarzyszenia życia apostołskiego lub odwrotnie z tychże do instytutu zakonnego:
4. Eksklustracja
  - 4.1. Zagadnienia wstępne
  - 4.2. Rodzaje eksklustracji
  - 4.3. Formalności
  - 4.4. Skutki
5. Wystąpienie po upływie profesji czasowej - kan. 688-689
6. Ponowne przyjęcie - kan. 690
7. Sekularyzacja – kan. 691-693
8. Wydalenie
  - 8.1. Wprowadzenie – ogólne spojrzenie
  - 8.2. Wydalenie ipso facto – przyczyny i procedura
    - 8.2.1. Przyczyny
      - 8.2.1.1. Notoryczne odstąpienie od wiary katolickiej (kan. 1364)
      - 8.2.1.2. Zawarcie lub usiłowanie zawarcia małżeństwa (kan. 1087 i 1088; 1394)
      - 8.2.1.3. Bezprawna dwunastomiesięczna nieobecność w domu zakonnym (kan. 665 § 2, 694)

	<p>8.3. Wydalenia ab homine obowiązkowe – przyczyny i procedura</p> <p>8.4. Wydalenie ab homine fakultatywne – przyczyny i procedura</p> <p>8.5. Dekret wydalenia</p> <p>8.6. Skutki wydalenia</p>
Procedura odejścia z instytutu zakonnego	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przejście do innego instytutu - procedury. 2. Wyjście z instytutu – procedury. 3. Wydalenie z instytutu – procedury: Wydalenie ipso facto; Wydalenie ab homine obowiązkowe; Wydalenie ab homine fakultatywne.
Kuria Rzymska	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przepisy ogólne dotyczące Kurii Rzymskiej. 2. Sekretariat Stanu. 3. Dykasteria do spraw Ewangelizacji, Dykasteria Nauki Wiary, Dykasteria do spraw Posługi Miłosierdzia. 4. Dykasteria do spraw Kościołów Wschodnich, Dykasteria do spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Dykasteria do spraw Kanonizacyjnych. 5. Dykasteria do spraw Biskupów, Dykasteria do spraw Duchowieństwa, Dykasteria do spraw Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego. 6. Dykasteria do spraw Świeckich, Rodziny i Życia, Dykasteria do spraw Popierania jedności Chrześcijan, Dykasteria do spraw Dialogu Międzyreligijnego. 7. Dykasteria do spraw Kultury i Edukacji, Dykasteria do spraw Służby Integralnemu Rozwojowi Człowieka, Dykasteria do spraw Tekstów Prawnych, Dykasteria do spraw Komunikacji. 8. Organy wymiaru sprawiedliwości: Penitencjaria Apostolska, Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej, Trybunał Roty Rzymskiej. 9. Organy ekonomiczne: Rada do spraw Ekonomicznych, Sekretariat do spraw Ekonomicznych. 10. Organy Ekonomiczne: Administracja Dóbr Apostolskich, Biuro Audytora Generalnego, Komisja do spraw Zastrzeżonych, Komitet do spraw Inwestycyjnych. 11. Kierunki i perspektywy reformy Kurii Rzymskiej.
Kuria Rzymska	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statuty Rady ds. Gospodarczych; Sekretariatu ds. Ekonomicznych i Urzędu Audytora Generalnego. 2. Statut Dykasterii ds. Komunikacji. 3. Statut Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia. 4. Statut Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka.

Kanoniczne prawo administracyjne	Wykład <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia wstępne 2. Przepisy kodeksowe dotyczące procesów w ogólności oraz zwykłego procesu spornego 3. Procesy małżeńskie jako procesy specjalne 4. Instrukcja procesowa „Dignitatis connubii” 5. Reforma procesu po motu proprio „Mitis Iudex Dominus Iesus” 6. Przyczyny nieważności małżeństwa 7. Prawo zaskarżenia małżeństwa 8. Badanie przedprocesowe 9. Właściwość sądu 10. Strony procesowe 11. Wprowadzenie sprawy 12. Instrukcja sprawy 13. Dyskusja sprawy 14. Faza decyzyjna 15. Wyrok i możliwość apelacji
----------------------------------	--

Kanoniczne prawo administracyjne

Ćwiczenia

I. Zagadnienia wstępne

1. Pojęcie prawa administracyjnego
  - 1.1 Administracja w aspekcie podmiotowym
  - 1.2 Administracja w aspekcie przedmiotowym
2. Prawo administracyjne w systemie państwowym
3. Kanoniczne prawo administracyjne
  - 3.1 Teologiczne podstawy kościelnego prawa administracyjnego
    - 3.1.1 Lud Boży
    - 3.1.2 Wspólnota wiernych
    - 3.1.2 Ciało Chrystusa

II. Władza w Kościele

1. Rodzaje organów władzy w Kościele
  - 1.1 Kościół Powszechny
  - 1.2 Kościół partykularny
2. Zasady relacji między organami

III. Akty administracyjne

1. Klasyfikacja aktów administracyjnych
2. Szczególne akty administracyjne
3. Wady aktów administracyjnych

IV. Procedura administracyjna

1. Procedura administracyjna w ogólności
2. Procedura usuwania proboszczów
3. Procedura przenoszenia proboszczów
4. Procedura w sprawach małżeńskich
5. Wymierzanie kar na drodze administracyjnej
6. Laicyzacja
7. Procedura administracyjna dotycząca członków instytutów życia konsekrowanego

V. Sprawiedliwość administracyjna

1. Systemy sprawiedliwości administracyjnej
2. Środki pojednawcze
3. Rekurs hierarchiczny
4. Postępowanie administracyjne w Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej

Dyspensa od celibatu duchownych	<p>Wykład</p> <p>WPROWADZENIE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sposoby utraty stanu duchownego, 2. Statystyka z ostatniej dekady dotycząca udzielenia dyspensy od celibatu duchownych <p>POSTĘPOWANIE W SPRAWIE DYSPENSY OD OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH ZE ŚWIĘCEŃ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ewolucja przepisów dotyczących udzielania dyspensy od celibatu duchownych, 2. Kompetencje, 3. Dyspensa od celibatu prezbiterów:<ol style="list-style-type: none"> a) Przyczyny udzielenia dyspensy, b) Procedura (przypadki zwyczajne i nadzwyczajne, niebezpieczeństwo śmierci), 4. Dyspensa od celibatu diakonów, 5. Skutki papieskiego reskryptu
---------------------------------	---

Dyspensa od celibatu duchownych

Ćwiczenia

1. Wprowadzenie do procedury dyspensy od celibatu
  - Pojęcie dyspensy od obowiązku celibatu
  - Charakter prawny dyspensy (akt administracyjny łaski)
  - Odróżnienie dyspensy od kar i sankcji kanonicznych
  - Organy kompetentne w procedurze dyspensy
2. Podstawy prawne procedury
  - Normy Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące celibatu duchownych
  - Regulacje szczególne Stolicy Apostolskiej
  - Kompetencje Dykasterii właściwej w sprawach dyspensy
  - Znaczenie prawa partykularnego i praktyki administracyjnej
3. Wszczęcie procedury dyspensy
  - Podmiot uprawniony do złożenia prośby
  - Rola ordynariusza w procedurze
  - Okoliczności uzasadniające prośbę o dyspensę
  - Forma wszczęcia postępowania
4. Prośba (supplicatio) duchownego o dyspensę
  - Charakter i cel supplicatio
  - Elementy obligatoryjne prośby
  - Struktura pisma:
    - dane osobowe duchownego
    - dane dotyczące święceń
    - opis sytuacji osobistej
    - wyraźne petitum
  - Język i styl pisma – precyzja, adekwatność, dyskrecja
5. Pismo przewodnie ordynariusza
  - Rola i znaczenie votum ordynariusza
  - Elementy formalne pisma przewodniego
  - Ocena okoliczności sprawy
  - Uzasadnienie rekomendacyjne lub negatywne
  - Odpowiedzialność ordynariusza za treść pisma
6. Dokumentacja dołączana do akt sprawy
  - Życiorys duchownego
  - Dekrety święceń i inkardynacji

- Opinia przełożonych (jeśli wymagana)
  - Inne dokumenty istotne dla rozstrzygnięcia
  - Zasady kompletności akt
7. Struktura akt przesyłanych do Stolicy Apostolskiej
- Układ dokumentów w tecze sprawy
  - Oznaczenie i numeracja załączników
  - Zasady formalne i kancelaryjne
  - Poufność i ochrona danych
8. Przebieg procedury administracyjnej
- Charakter postępowania (pisemne, niesporne)
  - Rola organu rozpatrującego
  - Możliwość uzupełnienia dokumentacji
  - Oczekiwanie na decyzję
9. Reskrypt dyspensy
- Charakter prawny reskryptu
  - Elementy formalne dokumentu dyspensy
  - Skutki prawne udzielenia dyspensy
  - Zakres dyspensy (celibat, obowiązki stanu duchownego)
10. Notyfikacja i wykonanie reskryptu
- Sposób doręczenia decyzji
  - Obowiązki ordynariusza po udzieleniu dyspensy
  - Wpisy do odpowiednich rejestrów
  - Skutki praktyczne dla osoby zainteresowanej
11. Najczęstsze błędy formalne w pismach
- Braki w petitum
  - Niewłaściwa argumentacja
  - Niedostateczne uzasadnienie
  - Błędy formalne skutkujące opóźnieniem procedury
12. Ćwiczenia praktyczne
- Analiza wzorcowych (modelowych) pism
  - Redakcja supplicatio o dyspensę
  - Sporządzenie votum ordynariusza
  - Ocena kompletności dokumentacji
  - Praca na kazusach

	<p>13. Zajęcia podsumowujące</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe opracowanie dokumentacji sprawy - Omówienie kryteriów poprawności pism - Synteza wiedzy normatywnej i praktycznej - Przygotowanie do pracy kancelaryjno-administracyjnej
Ordynariaty i prałatury personalne	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólnie struktury personalne 2. Ordynariaty dla katolików obrządku wschodniego nie posiadających własnej hierarchii 3. Ordynariaty polowe 4. Ordynariaty dla wiernych Kościoła anglikańskiego przechodzących do Kościoła katolickiego 5. Parafie personalne i ich funkcjonowanie
Ordynariaty i prałatury personalne	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kryterium personalne i struktury personalne w Kościele 2. Ordynariaty dla katolików obrządku wschodniego nie mających własnego ordynariusza 3. Ordynariaty Polowe 4. Ordynariaty dla byłych anglikanów 5. Parafie personalne
Dyspensa od małżeństwa zawartego i niedopełnionego	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanoniczna definicja dopełnienia małżeństwa 2. Wstępne wiadomości dotyczące procesu „super rato” 3. Argument „per coarctata tempora” 4. Argument moralny 5. Argument fizyczny i kryteria jego oceny 6. Badanie medyczno-naukowe 7. Opinia biegłego w procesie „super rato” i jej wartość dowodowa 8. Faza diecezjalna procesu 9. Rola obrońcy węzła małżeńskiego 10. Votum biskupa „pro rei veritate” 11. Postępowanie w tzw. „przypadkach trudnych” 12. Proces „super rato” przed Trybunałem Roty Rzymskiej: kryteria oceny materiału

<p>Dyspensa od małżeństwa zawartego i niedopełnionego</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanoniczna definicja dopełnienia małżeństwa 2. Wstępne wiadomości dotyczące procesu „super rato” 3. Argument „per coarctata tempora” 4. Argument moralny 5. Argument fizyczny i kryteria jego oceny 6. Badanie medyczno-naukowe 7. Opinia biegłego w procesie „super rato” i jej wartość dowodowa 8. Faza diecezjalna procesu 9. Rola obrońcy węzła małżeńskiego 10. Votum biskupa „pro rei veritate” 11. Postępowanie w tzw. „przypadkach trudnych” 12. Proces „super rato” przed Trybunałem Roty Rzymskiej: kryteria oceny materiału 13. Przygotowanie przypadku do udzielenia dyspensy papieskiej
<p>Zarządzanie dobrami doczesnymi parafii</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przesłanki Pisma Świętego – dobra doczesne w Starym i Nowym Testamencie, 2. Zarys historii; Codex Iuris Canonici z 1917 r., 3. Parafia, duszpasterze, ich uprawnienia, 4. Własność dóbr parafialnych, 5. Rola i uprawnienia biskupa diecezjalnego, 6. Rola i uprawnienia ordynariusza miejsca, 7. Rola i uprawnienia Konferencji Episkopatu i zebrań biskupów, 8. Nabywanie dóbr przez parafię, 9. Generalne obowiązki administracyjne, 10. Pracownicy parafialni, 11. Inwentarze, 12. Ofiary i iura stolae 13. Akty nadzwyczajnej administracji, 14. Pomoc biednym kan. 1285, 15. Umowy (wybrane zagadnienia), 16. Alienacja. 17. Wynajem, dzierżawa, 18. Sprawy sądowe

Zarządzanie dobrami doczesnymi parafii

Ćwiczenia

1. Wprowadzenie do zarządzania dobrami doczesnymi Kościoła
  - Pojęcie dóbr doczesnych w prawie kanonicznym
  - Cel posiadania dóbr doczesnych przez Kościół
  - Zarządzanie dobrami parafii w perspektywie duszpasterskiej
  - Odpowiedzialność prawna i moralna za majątek kościelny
2. Podstawy prawne zarządzania dobrami parafialnymi
  - Normy Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące dóbr doczesnych
  - Prawo partykularne (statuty diecezjalne, instrukcje biskupa)
  - Relacja prawa kanonicznego do prawa państwowego
  - Zasada legalności i przejrzystości w gospodarowaniu
3. Parafia jako osoba prawna
  - Pojęcie osoby prawnej w prawie kanonicznym
  - Parafia jako publiczna osoba prawna
  - Zakres zdolności prawnej i majątkowej parafii
  - Reprezentacja parafii na zewnątrz
4. Podmioty odpowiedzialne za dobra parafialne
  - Rola proboszcza jako administratora dóbr parafii
  - Kompetencje biskupa diecezjalnego
  - Parafialna rada ds. ekonomicznych
  - Odpowiedzialność solidarna i osobista
5. Parafialna rada ds. ekonomicznych – praktyka funkcjonowania
  - Skład i sposób powoływania rady
  - Kompetencje opiniodawcze i doradcze
  - Dokumentowanie prac rady
  - Analiza przykładowych protokołów i uchwał
6. Bieżący zarząd dobrami parafialnymi
  - Zwyczajne akty zarządu
  - Planowanie wydatków i inwestycji
  - Umowy cywilnoprawne zawierane przez parafię
  - Zarządzanie nieruchomościami parafialnymi
7. Akty nadzwyczajnego zarządu
  - Pojęcie i kryteria nadzwyczajnego zarządu
  - Wymóg zgody ordynariusza

- Praktyczne rozróżnienie między zarządem zwykłym a nadzwyczajnym
- Analiza kazusów
- 8. Administracja finansowa parafii
  - Budżet parafii – struktura i realne zastosowanie
  - Przychody i wydatki parafialne
  - Ofiary wiernych i ich przeznaczenie
  - Dotacje, subwencje i darowizny
- 9. Dokumentacja finansowo-administracyjna
  - Księgi rachunkowe i ewidencja finansowa
  - Sprawozdania finansowe parafii
  - Archiwizacja dokumentów
  - Zasady kontroli i audytu
- 10. Alienacja dóbr kościelnych
  - Pojęcie alienacji w prawie kanonicznym
  - Warunki ważności alienacji dóbr parafialnych
  - Procedura uzyskania zezwoleń
  - Konsekwencje naruszeń prawa
- 11. Odpowiedzialność prawna w zarządzaniu dobrami parafii
  - Odpowiedzialność kanoniczna administratora
  - Odpowiedzialność cywilnoprawna
  - Skutki błędnego zarządzania
  - Analiza przypadków problemowych
- 12. Relacje z organami świeckimi
  - Obowiązki wynikające z prawa państwowego
  - Opodatkowanie i ubezpieczenia
  - Umowy z podmiotami publicznymi i prywatnymi
  - Rola księgowości i doradców zewnętrznych
- 13. Kazusy i ćwiczenia praktyczne
  - Rozwiązywanie przykładów z życia parafii
  - Ocena legalności czynności administracyjnych
  - Sporządzanie opinii kanonicznej
  - Identyfikacja błędów formalnych i materialnych
- 14. Zajęcia podsumowujące
  - Kompleksowa analiza modelowej sytuacji parafialnej

	<ul style="list-style-type: none"> - Synteza zasad prawnych i praktycznych - Przygotowanie do realnych zadań administracyjnych - Omówienie dobrych praktyk zarządzania
Przestępstwa zarezerwowane dla Dykasterii Nauki i Wiary	<p>Wykład</p> <p>I. Normy materialne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przestępstwa przeciw wierze 2. Najcięższe przestępstwa przeciw świętości Najświętszej Ofiary i sakramentu Eucharystii 3. Najcięższe przestępstwa przeciw świętości sakramentu pokuty 4. Najcięższe przestępstwa przeciw świętości 5. Najcięższe przestępstwo usiłowania udzielenia sakramentu święceń kobiecie 6. Najcięższe przestępstwo przeciw obyczajom 7. Odpowiedzialność karna i przedawnienie <p>II. Normy proceduralne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kompetencje Najwyższego Trybunału Dykasterii Nauki Wiary 2. Kanoniczny proces karny na drodze sądowej 3. Kanoniczny proces karny na drodze administracyjnej 4. Postanowienia końcowe
Przestępstwa zarezerwowane dla Dykasterii Nauki i Wiary	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie poszczególnych formularzy procesowych 2. Analiza wybranych kasusów z delicta reservata 3. Opracowanie wybranych pism procesowych
Rozwiązanie małżeństwa in favorem fidei	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Małżeństwa, które mogą być rozwiązane na podstawie przywileju wiary 2. Kompetentna władza 3. Warunki udzielenia łaski 4. Wymagane dokumenty w postępowaniu 5. Procedura na etapie diecezjalnym 6. Procedura na etapie Stolicy Apostolskiej

Rozwiązanie małżeństwa in favorem fidei

Ćwiczenia

1. Małżeństwa, które mogą być rozwiązane na podstawie przywileju wiary
2. Kompetentna władza
3. Warunki udzielenia łaski
4. Wymagane dokumenty w postępowaniu
5. Procedura na etapie diecezjalnym
6. Procedura na etapie Stolicy Apostolskiej

Prawo Państwa Watykańskiego

Wykład

1. Wprowadzenie do prawa Państwa Watykańskiego
  - Pojęcie i charakter prawa Państwa Watykańskiego
  - Państwo Watykańskie jako podmiot prawa publicznego
  - Odróżnienie: Stolica Apostolska – Państwo Watykańskie
  - Cel istnienia Państwa Watykańskiego
2. Geneza i rozwój Państwa Watykańskiego
  - Kwestia rzymska i jej historyczne uwarunkowania
  - Traktaty Laterańskie z 1929 r.
  - Ewolucja ustroju i prawa po 1929 r.
  - Reforma prawa watykańskiego w XX i XXI wieku
3. Podstawy ustroju Państwa Watykańskiego
  - Państwo Watykańskie jako monarchia absolutna
  - Papież jako suweren Państwa Watykańskiego
  - Zasada jedności władzy
  - Brak klasycznego trójpodziału władzy
4. Źródła prawa Państwa Watykańskiego
  - Ustawa Zasadnicza Państwa Watykańskiego
  - Ustawy papieskie i akty normatywne
  - Prawo kanoniczne jako źródło pomocnicze
  - Prawo włoskie jako prawo uzupełniające
  - Zwyczaj i praktyka administracyjna
5. System prawny Państwa Watykańskiego
  - Charakterystyka systemu prawa watykańskiego
  - Relacja prawa watykańskiego do prawa kanonicznego
  - Recepcja prawa świeckiego
  - Zakres autonomii normatywnej
6. Organy władzy w Państwie Watykańskim
  - Papież jako najwyższy prawodawca, wykonawca i sędzia
  - Komisja Papieska dla Państwa Watykańskiego
  - Gubernatorat Państwa Watykańskiego
  - Rola Sekretariatu Stanu
7. Władza ustawodawcza
  - Kompetencje Komisji Papieskiej

- Proces legislacyjny
  - Publikacja i wejście w życie aktów prawnych
  - Nowelizacje i reforms prawne
8. Władza wykonawcza
- Gubernatorat i jego struktura
  - Administracja publiczna Państwa Watykańskiego
  - Kompetencje organów administracyjnych
  - Policja, żandarmeria i ochrona porządku publicznego
9. Władza sądownicza
- System sądów watykańskich
  - Kompetencje sądownictwa
  - Postępowanie karne i cywilne
  - Specyfika odpowiedzialności prawnej na terytorium Watykanu
10. Prawo karne Państwa Watykańskiego
- Podstawy odpowiedzialności karnej
  - Recepcja włoskiego kodeksu karnego
  - Przestępstwa typowe dla Państwa Watykańskiego
  - Sankcje karne i ich charakter
11. Prawo cywilne i administracyjne
- Osoby fizyczne i prawne w prawie watykańskim
  - Stosunki cywilnoprawne
  - Prawo pracy w Watykanie
  - Odpowiedzialność administracyjna
12. Obywatelstwo i terytorium
- Pojęcie obywatelstwa watykańskiego
  - Nabycie i utrata obywatelstwa
  - Status mieszkańców i pracowników
  - Terytorium Państwa Watykańskiego i obszary eksterytorialne
13. Relacje międzynarodowe Państwa Watykańskiego
- Podmiotowość międzynarodowa
  - Relacje ze Stolicą Apostolską
  - Konkordaty i umowy międzynarodowe
  - Neutralność i suwerenność
14. Finanse i system gospodarczy

	<ul style="list-style-type: none"> - Podstawy systemu finansowego - Budżet Państwa Watykańskiego - Instytucje finansowe - Odpowiedzialność i kontrola finansowa <p>15. Współczesne wyzwania prawa Państwa Watykańskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforma prawa karnego i finansowego - Transparentność i odpowiedzialność - Dostosowanie do standardów międzynarodowych - Specyfika Watykanu wobec państw świeckich
Rynek pracy dla kanonisty	<p>Konwersatoria</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prawa wiernych w nauce Kościoła katolickiego; 2. Katalog podmiotów ustanowionych dla ochrony praw wiernych; 3. Adwokat kościelny /geneza; status; aspekt porównawczy; podział/ 4. Sędzia kościelny /zadania; uprawnienia; władza/; 5. Rzecznik sprawiedliwości /cel powołania; geneza; uprawnienia; 6. obrońca węzła /powołanie; zakres zadań; 7. Pełnomocnik, doradca prawny /aspekt porównawczy: prawo polskie i kościelne/; 8. Notariusz /geneza; wymogi; zadania; tajemnica notarialna/; 9. Kurator, tutor; 10. Negocjator; 11. Mediator;

Proces o stwierdzenie nieważności
małżeństwa

Wykład

1. Właściwość sądu
2. Trybunały
  - 2.1. Władza sędziowska w ogólności i sądy
  - 2.2. Pracownicy trybunału
3. Zasady działania sądów
  - 3.1. Urząd sędziego i innych pracowników sądów
  - 3.2. Porządek rozpoznawania spraw
  - 3.3. Terminy i odroczenia sądowe
  - 3.4. Miejsce procesu
  - 3.5. Osoby dopuszczone do auli oraz sposoby redagowania i przechowywania akt
4. Strony procesowe
  - 4.1. Prawo zaskarżania małżeństwa
  - 4.2. Małżonkowie jako strony procesowe
  - 4.3. Pełnomocnicy i adwokaci
5. Wprowadzenie sprawy
  - 5.1. Skarga powodowa wprowadzająca sprawę
  - 5.2. Wezwanie sądowe i zawiadomienie o czynnościach procesowych
  - 5.3. Formuła wątpliwości
  - 5.4. Niestawiennictwo stron
6. Wygaśnięcie instancji
  - 6.1. Zawieszenie instancji, umorzenie oraz jej zrzeczenie się
  - 6.2. Zawieszenie sprawy w przypadku wątpliwości co do niedopełnienia małżeństwa
7. Dowody
  - 7.1. Przesłuchanie sądowe
  - 7.2. Dowody w szczególności
8. Sprawy wpadkowe
9. Ogłoszenie akt, zamknięcie postępowania dowodowego i dyskusja sprawy
10. Orzeczenia sędziego
11. Przesłanie sprawy do sądu apelacyjnego i jej prowadzenie
12. Zaskarżenie wyroku
  - 12.1. Skarga o nieważność wyroku
  - 12.2. Apelacja
  - 12.3. Prośba o nowe rozpatrzenie sprawy po podwójnym zgodnym wyroku

	<p>13. Proces dokumentalny</p> <p>14. Odnotowanie nieważności małżeństwa i formalności poprzedzające zawarcie nowego małżeństwa</p> <p>15. Koszty sądowe oraz bezpłatna obrona</p> <p>16. Specyfika procesu skróconego</p>
--	--

Proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa

Ćwiczenia

1. Właściwość sądu
2. Trybunały
  - 2.1. Władza sędziowska w ogólności i sądy
  - 2.2. Pracownicy trybunału
3. Zasady działania sądów
  - 3.1. Urząd sędziego i innych pracowników sądów
  - 3.2. Porządek rozpoznawania spraw
  - 3.3. Terminy i odroczenia sądowe
  - 3.4. Miejsce procesu
  - 3.5. Osoby dopuszczone do auli oraz sposoby redagowania i przechowywania akt
4. Strony procesowe
  - 4.1. Prawo zaskarżania małżeństwa
  - 4.2. Małżonkowie jako strony procesowe
  - 4.3. Pełnomocnicy i adwokaci
5. Wprowadzenie sprawy
  - 5.1. Skarga powodowa wprowadzająca sprawę
  - 5.2. Wezwanie sądowe i zawiadomienie o czynnościach procesowych
  - 5.3. Formuła wątpliwości
  - 5.4. Niestawiennictwo stron
6. Wygaśnięcie instancji
  - 6.1. Zawieszenie instancji, umorzenie oraz jej zrzeczenie się
  - 6.2. Zawieszenie sprawy w przypadku wątpliwości co do niedopełnienia małżeństwa
7. Dowody
  - 7.1. Przesłuchanie sądowe
  - 7.2. Dowody w szczególności
8. Sprawy wpadkowe
9. Ogłoszenie akt, zamknięcie postępowania dowodowego i dyskusja sprawy
10. Orzeczenia sędziego
11. Przesłanie sprawy do sądu apelacyjnego i jej prowadzenie
12. Zaskarżenie wyroku
  - 12.1. Skarga o nieważność wyroku
  - 12.2. Apelacja
  - 12.3. Prośba o nowe rozpatrzenie sprawy po podwójnym zgodnym wyroku

	<p>13. Proces dokumentalny 14. Odnotowanie nieważności małżeństwa i formalności poprzedzające zawarcie nowego małżeństwa 15. Koszty sądowe oraz bezpłatna obrona 16. Specyfika procesu skróconego</p>
<p>Procedury specjalne (nieważność świąteń, separacja małżonków, deklaracja o domniemanej śmierci współmałżonków, uprawnienia specjalne DD)</p>	<p>Wykład WPROWADZENIE I. PROCEDURA DOTYCZĄCA SEPARACJI MAŁŻONKÓW: 1. Przyczyny, 2. Władza kompetentna, 3. Postępowanie 4. Skutki II. PROCEDURA DOTYCZĄCA DOMNIEMANEJ ŚMIERCI WSPÓLMAŁŻONKA: 1. Przyczyny, 2. Władza kompetentna, 3. Postępowanie 4. Skutki III. PROCEDURA DOTYCZĄCA NIEWAŻNOŚCI ŚWIĘCEŃ: 1. Przyczyny nieważności świąteń, 2. Prawo do zaskarżenia, 3. Władza kompetentna, 4. Pismo skargowe i jego skutki, 5. Postępowanie: a) Postępowanie administracyjne, b) Postępowanie sądowe, 6. Orzeczenie nieważności świąteń i jego skutki</p>
<p>Procedury specjalne (nieważność świąteń, separacja małżonków, deklaracja o domniemanej śmierci współmałżonków, uprawnienia specjalne DD)</p>	<p>Ćwiczenia Struktura i elementy niektórych pism związanych z wybranymi procedurami specjalnymi: I. ORZEKANIE SEPARACJI MAŁŻONKÓW II. STWIERDZANIE DOMNIEMANEJ ŚMIERCI WSPÓLMAŁŻONKA III. ORZEKANIE NIEWAŻNOŚCI ŚWIĘCEŃ</p>

<p>Nieważność małżeństwa z kan. 1095</p>	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja małżeństwa a zdolność psychiczna nupturienta 2. Zgoda małżeńska jako akt doskonale ludzki 3. Strony kontraktu małżeńskiego 4. Kanoniczna zdolność konsensualna 5. Charakter tytułów prawnych nieważności małżeństwa, o jakich jest mowa w kan. 1095 nr 1-3 KPK 6. Podstawy faktyczne zaskarżenia ważności małżeństwa z tytułu, o jakim jest mowa w kan. 1095 nr 1-3 KPK (por. aktualna klasyfikacja chorób) 7. Przyczyny braku wystarczającego używania rozumu 8. Rozeznanie oceniające co do istotnych praw i obowiązków małżeńskich a wolność wewnętrzna nupturienta 9. Wybrane przyczyny poważnego braku rozeznania oceniającego co do istotnych praw i obowiązków małżeńskich 10. Zaburzenia psychiczne a zdolność do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich 11. Natura i przymioty niezdolności do urzeczywistnienia wspólnoty życia i miłości małżeńskiej 12. Przyczyny niezdolności prawnej do wypełnienia przedmiotu zgody małżeńskiej 13. Opinia biegłych w zakresie znajomości procesów psychicznych
<p>Nieważność małżeństwa z kan. 1095</p>	<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja małżeństwa a zdolność psychiczna nupturienta 2. Zgoda małżeńska jako akt doskonale ludzki 3. Strony kontraktu małżeńskiego 4. Kanoniczna zdolność konsensualna 5. Charakter tytułów prawnych nieważności małżeństwa, o jakich jest mowa w kan. 1095 nr 1-3 KPK 6. Podstawy faktyczne zaskarżenia ważności małżeństwa z tytułu, o jakim jest mowa w kan. 1095 nr 1-3 KPK (por. aktualna klasyfikacja chorób) 7. Przyczyny braku wystarczającego używania rozumu 8. Rozeznanie oceniające co do istotnych praw i obowiązków małżeńskich a wolność wewnętrzna nupturienta 9. Wybrane przyczyny poważnego braku rozeznania oceniającego co do istotnych praw i obowiązków małżeńskich 10. Zaburzenia psychiczne a zdolność do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich 11. Natura i przymioty niezdolności do urzeczywistnienia wspólnoty życia i miłości małżeńskiej 12. Przyczyny niezdolności prawnej do wypełnienia przedmiotu zgody małżeńskiej 13. Opinia biegłych w zakresie znajomości procesów psychicznych

Wykłady monograficzne z zakresu prawa kanonicznego	Wykład Zajęcia obejmują pogłębioną analizę wybranych, szczegółowych zagadnień prawa kanonicznego. Przedmiot ma charakter specjalistyczny i elastyczny – student dokonuje wyboru konkretnego wykładu z aktualnej oferty wydziałowej. Treści zajęć koncentrują się na wybranym problemie normatywnym, instytucji lub procedurze prawa kanonicznego, uwzględniając aspekty historyczne, dogmatyczne i praktyczne oraz aktualne wyzwania stojące przed Kościołem. Celem przedmiotu jest pogłębienie wiedzy, rozwijanie umiejętności interpretacji norm prawnych oraz samodzielnej analizy źródeł prawa kanonicznego.
--	--

Program praktyk studenckich

Prawo kanoniczne, jednolite studia magisterskie

I. Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Praktyki studenckie stanowią integralną część procesu kształcenia studentów i są bezpośrednio powiązane z programem kształcenia na kierunku Prawo kanoniczne.
2. Rozliczenie praktyk odbywa się do końca studiów, zgodnie z Regulaminem Praktyk Studenckich w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.
3. Zaliczenie wymaganych praktyk jest warunkiem ukończenia studiów. W przypadku niezaliczenia praktyk w wymaganym terminie student może powtarzać rok.

II. Cele studenckich praktyk zawodowych

§ 2.

1. Praktyki studenckie powinny umożliwić zweryfikowanie wiedzy nabytej w trakcie studiów. W związku z tym kierunkowe efekty uczenia się przewidziane dla studenckich praktyk na kierunku Prawo kanoniczne odnoszą się do umiejętności i kompetencji społecznych.
2. Student powinien zapoznać się z zadaniami, specyfiką i celami podmiotu, w którym realizowane są praktyki zawodowe.
3. Praktyki zawodowe, poprzez bezpośredni kontakt z potencjalnym pracodawcą – wdrożenie w wewnętrzną pragmatykę funkcjonowania podmiotu, w którym realizowane są praktyki – służą również rozwijaniu kompetencji społecznych, ukazując potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju zawodowego.
4. Celem praktyk jest przygotowanie studenta do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach, a także nauczenie studenta podstaw profesjonalnego postępowania, planowania i organizacji pracy a w szczególności:
  - a) wykorzystanie znajomości prawa kanonicznego oraz elementów prawa świeckiego w rzeczywistych sytuacjach zawodowych.
  - b) zrozumienie organizacji, kompetencji i procedur działania jednostek stosujących prawo kanoniczne i/lub współpracujących z systemem prawa państwowego.
  - c) stosowanie przepisów prawa kanonicznego oraz ich odniesień do prawa świeckiego w konkretnych sprawach.
  - d) przygotowywanie pism, analiza akt, uczestnictwo w czynnościach proceduralnych.
  - e) uwzględnienie specyfiki pracy w środowisku kościelnym, poufności i dobra osób.
5. Integralną częścią praktyk musi być udział studenta w realizacji powierzonych mu zadań. W toku odbywania praktyk student powinien zweryfikować swoją wiedzę i umiejętności uzyskane w procesie kształcenia poprzez uczestnictwo w czynnościach organizacyjnych danego podmiotu.

III. Szczegółowe cele i efekty praktyk

§ 3.

Do szczegółowych celów praktyk studenckich w zależności od wybranego modułu kształcenia, należy:

- 1) Moduł kanoniczno-cywilny
  - a) zrozumienie relacji między prawem kanonicznym a prawem państwowym w szczególności w zakresie małżeństwa, kanonicznych osób prawnych, ochrony danych i działalności instytucji kościelnych;
  - b) nabycie umiejętności stosowania prawa w sprawach mieszanych (kanoniczno-cywilnych) poprzez analizę przypadków wymagających równoległego użycia obu systemów prawnych;
  - c) poznanie praktyki funkcjonowania instytucji w której realizowana jest praktyka np. kancelarii parafialnych, kurii, organizacji kościelnych, kancelarii prawnych współpracujących z Kościołem;
  - d) doskonalenie umiejętności sporządzania dokumentów m.in. pism urzędowych, opinii prawnych, wniosków, dokumentacji kanonicznej i cywilnej;
  - e) rozwijanie umiejętności doradczych poprzez udzielanie podstawowych informacji prawnych w zakresie prawa kościelnego i jego relacji z prawem państwowym.
- 2) Moduł administracyjno-sądowy
  - a) poznanie organizacji i działalności sądownictwa kościelnego w zakresie struktury trybunałów, roli uczestników procesu, etapów postępowania;
  - b) nabycie umiejętności analizy akt spraw w szczególności spraw o nieważność małżeństwa oraz innych postępowań kanonicznych;
  - c) doskonalenie umiejętności stosowania procedury kanonicznej poprzez zrozumienie przebiegu postępowania, zasad dowodowych i proceduralnych;
  - d) przygotowanie do wykonywania czynności w strukturach administracyjnych Kościoła takich jak kuria, trybunał, kancelarie diecezjalne;
  - e) rozwijanie umiejętności redagowania pism procesowych m.in. skarg powodowych, dekretów, opinii, projektów orzeczeń.

§ 4.

1. Sposób weryfikacji przedmiotowych efektów uczenia się: ocena pełnomocnika Dziekana ds. praktyk na podstawie rozmowy ze studentem oraz karty kompetencji i dziennika praktyk.
2. W ocenie realizacji przypisanych efektów uczenia się do praktyk studenckich należy uwzględnić następujące kryteria:
  - a) umiejętność właściwej organizacji i skutecznego zarządzania środowiskiem pracy: pozyskiwanie i wykorzystywanie informacji, planowanie, priorytetyzacja, zorganizowanie, formułowanie opinii, posługiwanie się językiem obcym, efektywność;

b) ujawnione kompetencje społeczne: komunikatywność, sprawne wykonywanie otrzymanych poleceń, odpowiedzialność, kreatywność, umiejętność współdziałania w zespole, umiejętności asertywne, umiejętności negocjacyjne, kultura osobista.

3. Program praktyk realizuje poniższe przedmiotowe efekty uczenia się:

1) Moduł kanoniczno-cywilny

Symbol efektu kierunkowego	Efekt kierunkowy	Efekty przedmiotowe	Sposoby weryfikacji
PK_U07	Absolwent potrafi samodzielnie proponować rozwiązania konkretnych problemów i wskazać w tym zakresie właściwe procedury prowadzące do podjęcia odpowiednich rozstrzygnięć	Student: <ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje problem prawny w konkretnym stanie faktycznym (np. dotyczącym małżeństwa, osoby prawnej Kościoła, czynności prawnej) - wyszukuje przepisy prawa kanonicznego i cywilnego mające zastosowanie do sprawy - porównuje rozwiązania wynikające z obu systemów prawnych - formułuje propozycję rozwiązania sprawy wraz z uzasadnieniem prawnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_U09	Absolwent potrafi przygotowywać różnego rodzaju prace pisemne w języku polskim w zakresie problematyki dotyczącej wybranego zagadnienia naukowego	Student: <ul style="list-style-type: none"> - sporządza projekt pisma (np. wniosek do kurii, opinia prawna, notatka z analizy sprawy) - dobiera przepisy prawa kanonicznego i cywilnego jako podstawę rozstrzygnięcia - uzasadnia proponowane rozwiązanie poprzez wskazanie konkretnych norm prawnych - redaguje dokument zgodnie z wymogami formalnymi obowiązującymi w danej instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_U14	Absolwent potrafi kreatywnie współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role w tym wiodącą	Student: <ul style="list-style-type: none"> - realizuje przydzielone zadania (np. analiza sprawy, przygotowanie dokumentów) zgodnie z poleceniami opiekuna - przekazuje informacje dotyczące spraw w sposób zrozumiały dla innych pracowników - dostosowuje sposób działania do procedur obowiązujących w instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk

PK_K01	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Student: - porównuje wykonane zadania z obowiązującymi procedurami prawnymi - wskazuje błędy w analizie lub dokumentacji sprawy - proponuje sposoby poprawy wykonanych czynności	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_K02	Absolwent jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz do korzystania, w razie potrzeby, z opinii ekspertów	Student: - rozpoznaje sytuacje wymagające dodatkowej interpretacji przepisów - konsultuje dobór podstawy prawnej z opiekunem lub pracownikiem instytucji - korzysta z aktów prawnych, komentarzy lub orzecznictwa w celu doprecyzowania rozwiązania	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_K09	Absolwent jest gotów do rozwijania dorobku zawodu prawnika	Student: - podejmuje dodatkowe zadania związane z analizą spraw lub przygotowaniem dokumentów - uzupełnia wiedzę o nowe przepisy lub praktykę ich stosowania - określa obszary wymagające dalszego rozwoju kompetencji	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk

2) Moduł administracyjno-sądowy

Symbol efektu kierunkowego	Efekt kierunkowy	Efekty przedmiotowe	Sposoby weryfikacji
PK_U07	Absolwent potrafi samodzielnie proponować rozwiązania konkretnych problemów i wskazać w tym zakresie właściwe procedury prowadzące do podjęcia odpowiednich rozstrzygnięć	Student: - rozpoznaje rodzaj sprawy (np. nieważność małżeństwa, sprawa administracyjna) w celu określenia właściwego trybu postępowania oraz zastosowania odpowiednich przepisów prawa kanonicznego; - analizuje akta sprawy, wyodrębniając istotne fakty i dowody; - wskazuje przepisy proceduralne prawa kanonicznego w celu określenia przebiegu postępowania oraz prawidłowego doboru czynności proceduralnych w danej sprawie - opisuje możliwy dalszy tok postępowania na podstawie analizy stanu faktycznego i przepisów prawa kanonicznego, wskazując kolejne etapy procedury oraz odpowiadające im czynności proceduralne	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk

PK_U09	Absolwent potrafi przygotowywać różnego rodzaju prace pisemne w języku polskim w zakresie problematyki dotyczącej wybranego zagadnienia naukowego	Student: - sporządza projekt pisma proceduralnego (np. skarga powodowa, dekret, opinia) - wskazuje konkretną podstawę prawną dla treści pisma - formułuje uzasadnienie zgodne z normami prawa kanonicznego - zachowuje strukturę właściwą dla danego rodzaju pisma proceduralnego	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_U14	Absolwent potrafi kreatywnie współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role w tym wiodącą	Student: - uczestniczy w czynnościach związanych z obsługą spraw (np. porządkowanie akt, przygotowanie dokumentów) - komunikuje informacje o sprawie zgodnie z zasadami poufności - współpracuje z pracownikami trybunału w realizacji czynności proceduralnych	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_K01	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Student: - analizuje poprawność przebiegu czynności proceduralnych - ocenia zgodność działań z przepisami prawa kanonicznego - formułuje wnioski dotyczące jakości prowadzenia sprawy	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_K02	Absolwent jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz do korzystania, w razie potrzeby, z opinii ekspertów	Student: - identyfikuje wątpliwości interpretacyjne w przepisach proceduralnych - korzysta z norm prawa kanonicznego oraz komentarzy do ich wyjaśnienia - konsultuje możliwe rozwiązania z opiekunem praktyk	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk
PK_K09	Absolwent jest gotów do rozwijania dorobku zawodu prawnika	Student: - wykonuje powierzone zadania z zachowaniem zasad odpowiedzialności i poufności - wykazuje inicjatywę w poznawaniu przebiegu postępowań - planuje rozwój kompetencji w zakresie pracy w sądownictwie kościelnym	<ul style="list-style-type: none"> • wpisy w dzienniku praktyk • ocena opiekuna praktyk • rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk

IV. Zasady organizacji praktyk

§ 5.

1. Praktyki studenckie odbywają się na V roku. Praktyki zawodowe trwają 90 godzin. Za zrealizowanie praktyk student otrzymuje 4 punkty ECTS.

2. Program studenckich praktyk zawodowych, uwzględniający specyfikę instytucji, w której odbywa się praktyka, jest realizowany w zakresie organizacyjnym i w zakresie merytorycznym.
3. Organizacyjny zakres praktyk studenckich:
  - a) zapoznania się z podstawami prawnymi funkcjonowania instytucji i jej umocowaniem w danym systemie prawnym (przepisy regulujące działanie instytucji);
  - b) zapoznanie się ze strukturą organizacyjną instytucji, z zakresem jej działania oraz z relacjami wewnątrzorganizacyjnymi i zewnętrznymi;
  - c) zapoznanie się z obiegiem informacji i dokumentacji oraz z obowiązującymi wymogami formalnymi w sporządzaniu dokumentów (sposoby przesyłania informacji i dokumentów, wzory pism, sposoby archiwizacji dokumentów).
  - d) udziału w realizacji czynności techniczno-organizacyjnych instytucji;
  - e) wykonywania zadań techniczno-organizacyjnych uznanych przez osobę bezpośrednio nadzorującą przebieg praktyki za istotne w specyfice działalności instytucji.
4. Merytoryczny zakres praktyk studenckich:
  - a) zapoznania się z przedmiotem działalności instytucji, a szczególnie z przedmiotem działalności jej konkretnej jednostki organizacyjnej;
  - b) zapoznania się z przebiegiem przygotowania i z przeprowadzeniem postępowania stosowanych w instytucji;
  - c) zapoznania się ze specyfiką ustawowych zadań instytucji i, w miarę możliwości, uczestniczenia w ich realizacji;
  - d) wykonywania zadań merytorycznych uznanych przez osobę bezpośrednio nadzorującą przebieg praktyki za istotne w specyfice działalności instytucji.
5. W godzinach realizacji zadań w ramach praktyk zawodowych bezwarunkowo istnieje możliwość nawiązania kontaktu (interakcji) pomiędzy osobą sprawującą opiekę nad studentem w instytucji a studentem.
6. W godzinach realizacji zadań w ramach praktyk zawodowych, nawiązanie kontaktu pomiędzy opiekunem a studentem (interakcja) możliwe jest w czasie rzeczywistym, niezależnie od przyjętych metod dydaktycznych oraz niezależnie od wykorzystywanych narzędzi komunikacyjnych i infrastruktury.

§ 6.

1. Wybór miejsca odbywania praktyk powinien korespondować z charakterem studiów, wybranym modulem kształcenia oraz umożliwiać realizację zakładanych efektów uczenia się.
2. Wyboru miejsca praktyk student dokonuje z listy instytucji, z którymi UKSW ma podpisaną umowę na realizację praktyk dla studentów kierunku prawo kanoniczne.

3. W celu umożliwienia studentowi realizacji praktyk na jego lokalnym rynku pracy możliwy jest wybór instytucji spoza listy, o której mowa w pkt. 2 po uprzedniej zgodzie Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk.
4. Miejscem odbywania praktyk mogą być m.in.:
  - 1) dla modułu kanoniczno-cywilnego:
    - a) ministerstwo, agencja administracyjna, urząd wojewódzki, urząd miejski, urząd gminy, inna jednostka administracji publicznej (rządowa lub samorządowa);
    - b) jednostka policji, prokuratura, sąd powszechny, zakład penitencjarny, jednostka straży pożarnej, jednostka straży granicznej;
    - c) kancelaria prawna;
    - d) jednostka administracji UKSW, Studencka Poradnia Prawna;
    - e) inna instytucja posiadająca dział prawny.
  - 2) dla modułu administracyjno-sądowego:
    - a) sąd kościelny, kuria diecezjalna, kuria instytutu życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego, kancelaria parafialna, inna instytucja kościelna;
    - b) kancelaria kanoniczna;
    - c) inna instytucja związana ściśle z wybranym modułem kształcenia.
5. Praktyka musi mieć charakter merytoryczny, związany z działalnością instytucji, w której się odbywa. Jednocześnie powinna być zgodna z kierunkiem studiów, wybranym modułem kształcenia i kwalifikacjami studenta.
6. Miejsce odbywania studenckich praktyk zawodowych powinno uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz stwarzać przyjazne środowisko pracy, dostosowane do ich możliwości i zapewniające realizację ich potrzeb, w tym swobodny dostęp do budynku, biurka i pomieszczeń sanitarno-socjalnych. W miarę możliwości pracodawca powinien wyznaczyć pracownika, który wspomagałby osobę niepełnosprawną przy realizowaniu zadań związanych z odbywaniem praktyki.